

Assignment/Project Code: DAI02
 Team: Econ
 Year: February 2018
 Publication Series: -

Title of the Document:

Committee on Public Finance Report on the Budget 2018: A Report on estimates pertaining to the allocation of money within the limits of government policy

Name of Author(s): Nishan de Mel, Kapilan Anushan, Chloe Cho

Abstract (not more than 250-300 words):

The Committee on Public Finance (COPF) is mandated with the task of providing within six weeks of tabling a report on the budget estimates, including whether the money is well laid out within the limits of Government policy. This report is written in fulfilment of this mandate, after the 2018 Budget was presented to Parliament on 9 November 2017. The report is structured as follows. Section 1 provides an overview of the report, making note of constraints and qualifications that are pertinent to its assessment and presenting a summary of findings. In Section 2, the report identifies eight sectors that are relevant to key policy priorities of the government and assesses whether the 2018 Budget proposed to the Parliament is in accordance with the stated priorities. The sectors analysed are agriculture, defence, education, environment, fisheries, health, transport, and social development. In Section 3, the report discusses in detail two specific items: 1) a large upward leap in the expenditure allocations for vehicle procurement, and also the large overall budget with regard to travel expenditure of the government, and 2) the flawed placement/categorization of a large proportion of expenditure (including all of the budget proposals) under a uniquely 'discretionary' budget-head that is also misleadingly labelled as "Development Activities" of the Department of National Budget.

Keywords (maximum up to 5):

Budget analysis, fiscal policy, expenditure, government policy, budget estimates, public finance, budget 2018, budget speech, ministry portfolios, budget allocations

Funder: DAI
 Collaborator: -

Upload Policy

Open Document
(Full document can be uploaded on to VR Repository)

Limited Access
(Only cover page, title page, abstract, keywords can be uploaded on to VR Repository)

Restricted Access
(Cannot be uploaded at all on VR Repository)
 Reason(s) for restriction. e.g. Due to the agreement had with donors

- 1.
- 2.
- 3.

Access Policy

Open Document
Full document can be accessed by anyone

Limited Access:
Full document can be accessed only by (mark all relevant categories)

Executive Director
 Research Directors
 Team Leader
 Team Members
 VR Staff

Date: 23rd October 2019
 Signature: Faiza Chatoor

රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව

- ගරු එම්. ඒ. සුමන්තිරත් මහතා (සභාපති)
- ගරු ඒ. ඩී. සුසිල් ප්‍රේමජයන්ත මහතා
- ගරු (ආචාර්ය) බන්දුල ගුණවර්ධන මහතා
- ගරු කෙහෙලිය රඹුක්වැල්ල මහතා
- ගරු සුසන්ත පුංචිනිලමේ මහතා
- ගරු බිමල් රත්නායක මහතා
- ගරු ලක්ෂ්මන් ආනන්ද විජේමාන්න මහතා
- ගරු මයිල්වාගනම් තිලකරාජා මහතා
- ගරු මයන්ත දිසානායක මහතා
- ගරු මුජිබුර් රහුමාන් මහතා
- ගරු විජේපාල හෙට්ටිආරච්චි මහතා
- ගරු (මහාචාර්ය) ආශ්‍ර මාරසිංහ මහතා
- ගරු (ආචාර්ය) එස්. එම්. මොහමඩ් ඉස්මායිල් මහතා

1 කොටස - සමස්ත විග්‍රහය

1.1 හැඳින්වීම

අයවැය ඇස්තමේන්තු පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර සති 6 ක් ඇතුළත අදාළ ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ වාර්තාවක් එම ප්‍රතිපාදන රජයේ ප්‍රතිපත්තියේ සීමාවන් ඇතුළත මනා සේ ස්ථානගත කර තිබේද යන්නත් ඇතුළත් කරමින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමේ කර්තව්‍යය රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව (COPF) වෙත පැවරී තිබේ. එම කර්තව්‍ය ඉෂ්ට කරනු වස්, 2017 නොවැම්බර් 9 වැනි දින 2018 වර්ෂය සඳහා වූ අයවැය පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව මෙම වාර්තාව පිළියෙළ කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාව ව්‍යුහගතව තිබෙනුයේ මෙසේය:- 1 කොටසෙන් වාර්තාව පිළිබඳව දළසටහනක් සැපයෙන අතර එමගින් එහි තක්සේරුවට අදාළ අනුසීමනයන් හා බාධක පිළිබඳව සනිටුහන් කිරීම හා සොයා ගැනීම්වල සාරාංශ ඉදිරිපත් කිරීම ද සිදු කෙරේ. 2 කොටස තුළ රජයේ මුද්‍රා ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛත්වයන්ට අදාළ වන ආංශික 8 ක් හඳුනා ගැනෙන අතර, පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇති යෝජිත අයවැය ප්‍රකාශිත ප්‍රමුඛත්වයන් අනුකූල වන්නේද යන්නත් තක්සේරු කෙරේ. මෙහිදී පහත ක්‍ෂේත්‍ර විශ්ලේෂණය කෙරේ:

- කෘෂිකර්මය
- රාජ්‍ය ආරක්ෂාව
- අධ්‍යාපනය
- පරිසරය
- ධීවර කර්මාන්තය
- සෞඛ්‍යය
- ප්‍රවාහනය
- සමාජ සංවර්ධනය

මෙම වාර්තාව මගින් එක් එක් ක්‍ෂේත්‍රයට අදාළව අයවැය කථාව, පාලක පක්ෂ දෙකෙහි (එක්සත් ජාතික පක්ෂ සන්ධානයේ හා එක්සත් ජනතා සන්ධානයේ) මැතිවරණ ප්‍රකාශන සහ 2017-2020 රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන (PIP) පිළිබඳ වාර්තාව තුළ ඉදිරිපත් කරන ලද රජයේ ප්‍රමුඛත්වයන් හඳුනා ගැනේ. 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත්, 2018 අයවැය කථාව හා පෙර අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ ඇති දත්ත මත රඳා පවතිමින් මෙම වාර්තාව අදාළ ක්‍ෂේත්‍රය තුළ රාජ්‍ය වියදම පිළිබඳ විකසනය නිරීක්ෂණයට ලක් කරන අතර අදාළ තැන්හිදී අතීත අත්දැකීම් සාකච්ඡාවට භාජනය කරමින් හා කවර හෝ විශේෂතා නිරීක්ෂණය කරමින් අදාළ දත්ත මත පදනම්ව විශ්ලේෂණ හා නිරීක්ෂණ සපයයි.

මෙම වාර්තාවේ 3 කොටස තුළ විශේෂිත අංග 2 ක් පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ. ඒවා නම්:- 1) වාහන ප්‍රසම්පාදනය කිරීම සඳහා වූ වියදම් ප්‍රතිපාදනවල විශාල ඉහළ යාමක් හා රජයේ ගමන් වියදම් සම්බන්ධයෙන් විශාල සමස්ත අයවැය සහ 2) ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ “සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්” වශයෙන් නොමග යවන සුළු ලෙස ද නම් කරන ලද සුවිශේෂී ලෙස ‘අභිමතානුසාරී’ අයවැය ශීර්ෂය යටතේ වූ (සියලුම අයවැය යෝජනා ඇතුළත්) විශාල වියදම් කොටස දෝෂ සහගත ලෙස ස්ථානගත කිරීම/වර්ගීකරණය කිරීම. මෙම විෂයාංක දෙකම මින් පෙර රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පළමු වාර්තාව තුළ සාකච්ඡා කරන ලදී. 3 කොටස මේ පිළිබඳව තවදුරටත් කටයුතු කරමින් එම සාකච්ඡාව පිළිබඳව වඩාත් විස්තර කරයි.

1.2 බාධක හා අනුසීමා

රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව අන්‍යාකාරයෙන් දක්වා ඇති පරිදි හැර රජය විසින් විග්‍රහ කර ඇති සාර්ව-ආර්ථික උපකල්පනයන් හා රාමුව පිළිගනී. එමෙන්ම එය රජයේ ආර්ථික දසුනද පිළිගනී.

අයවැය විශ්ලේෂණය ආරම්භයේදීම පහත දේ සටහන් කිරීමට රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව අදහස් කරයි:-

- තක්සේරුවේ සියලුම සංඛ්‍යා වත්මන් අගයන්ට අනුව දක්වනු ලැබේ.
- මෙම වාර්තාවේ විශ්ලේෂණය වත්මන් රජයේ ප්‍රත්‍යක්ෂ වියදම හා සැලසුම්ගත වියදම විස්තර කෙරෙන විශේෂ සංඛ්‍යා අගයන් 3 ක් වටා කේන්ද්‍රගත වේ. ඒවා නම්:- (1) 2016 සඳහා තථ්‍ය වැය; (2) 2017 වර්ෂය සඳහා වූ ප්‍රතිශෝධිත වියදම් ඇස්තමේන්තු; සහ (3) 2018 අයවැය කලාවේ මෙන්ම 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත තුළ ද විස්තර කර ඇති පරිදි 2018 සඳහා වූ නව ප්‍රතිපාදනයයි.
- එමෙන්ම මෙම වාර්තාව 2012-2016 කාලපරිච්ඡේදය සන්සන්දනීය ලක්ෂ්‍යයක් ලෙස භාවිතා කරමින් අතීත අත්දැකීම් ප්‍රමාණනය කරයි. මෙමගින් නව ප්‍රතිපාදන යථාර්ථවාදී යන්න හා ඒවා ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛත්වයන් පිළිබිඹු කරන්නේද යන්න නිශ්චය කරනු පිණිස 2018 සඳහා සැලසුම්ගත වියදම සමග සන්සන්දනයක් සඳහා අවකාශ සැලසේ. මෙම කාර්යය සඳහා තථ්‍ය වියදමෙහි සංයුක්ත සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය භාවිතා කරමින් සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය ගණනය කෙරෙන අතර තථ්‍ය වියදම හා ප්‍රතිශෝධිත ඇස්තමේන්තු අතර ප්‍රතිශත වෙනසෙහි පස්-අවුරුදු සරල සාමාන්‍යය භාවිතා කරමින් 'අඩුව' ගණනය කෙරේ.
- ආංශික වියදම පොදුවේ අමාත්‍යාංශ සහ/හෝ දෙපාර්තමේන්තු කිහිපයකට පැවරේ. අයවැය ඇස්තමේන්තුවල පුරවැසියන් උනන්දුවක් දක්වන ආර්ථික වර්ගීකරණයක් (උදාහරණයක් ලෙස 'මුළු සෞඛ්‍ය වියදම' වැනි වර්ගීකරණයක්) නොමැත. ඒ අනුව මෙම වාර්තාව දැනට ඇති දත්ත හා යම් ක්‍ෂේත්‍රයක් වෙත ඇති අදාළත්වය මත පදනම්ව අමාත්‍යාංශ සහ/හෝ දෙපාර්තමේන්තු වර්ගීකරණය කරයි. විවිධ ක්‍ෂේත්‍ර සීමාරා කාර්යභාරයක් ඉටුකරන අමාත්‍යාංශ (උදා:- උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය) එසේත් නැත හොත් නිශ්චිත ක්‍ෂේත්‍රයක් යටතට සිය කුඩා කොටසක් පමණක් වැටෙන අමාත්‍යාංශ (උදා:- විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය) කිහිපයක් ඇත. මෙම අමාත්‍යාංශ සඳහා මෙම වාර්තාව අදාළ ක්‍ෂේත්‍රයට සම්බන්ධයක් නොමැති දෙපාර්තමේන්තු හෝ වැඩසටහන් බැහැර තබමින් අදාළ ලෙස හඳුනා ගත හැකි වියදම පමණක් යොදා ගනී. නිදසුනක් ලෙස, සමාජ හා ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන ක්‍ෂේත්‍රයට බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, යලිපදිංචි කිරීම් හා හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශයද අදාළ වන නමුදු එය එම අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ හා හින්දු ආගමික කටයුතුවලට සම්බන්ධ ගිණුම් වියදම් සැලකිල්ලට නොගනී.

- මෙම වාර්තාව එක් එක් ක්ෂේත්‍රයට අදාළ වියදම්වලින් බොහොමයක් සැලකිල්ලට ගන්නා අතරම, විස්තරාත්මක දත්ත හෝ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු නොමැතිකම හේතුවෙන් නිශ්චිත වැඩසටහන් මගහැරී තිබීමට ඉඩ ඇත.
- අමාත්‍යාංශ පදවි කාලයත් සමග වෙනස් වී ඇති නමුදු අයවැය ලියැවිලි මෙම බණ්ඩණය පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් තොරතුරු ලබා නොදෙයි. පූර්ණ වශයෙන් සන්සන්දනීය දත්ත ලබා ගනු පිණිස මෙම වෙනස්කම් අනුසීමනය කිරීමට තමන්ට හැකි වී නොමැති බැවින් ඓතිහාසික විශ්ලේෂණයන්හි තරා අංශික වැය කිරීම් වෙනත් සුළු අපගමනය වීම් තිබිය හැකි බව මෙම කාරක සභාව සටහන් කරයි.

එමෙන්ම දැනට ඇති දත්ත පිළිබඳව පහත සඳහන් සංකාවන් සනිටුහන් කිරීමට රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව අදහස් කරයි.

- 2018 කෙටුම්පත් ඇස්තමේන්තුව දත්ත මූලාශ්‍රයක් ලෙස භාවිතා කෙරෙන නමුදු එහි දී ඇති වියදම් අයවැය කටාවේදී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද මුළු වියදම කෙරෙන් වෙනස් විය. කාරක සභාව විසින් සකස් කරන ලද පළමුවැනි වාර්තාව සිය විශ්ලේෂණයේ පදනම ලෙස අයවැය කටාව භාවිතා කළ අතරම, මෙම වාර්තාව සඳහා කෙටුම්පත් අයවැය ඇස්තමේන්තු සිය පදනම ලෙස භාවිතා කරනුයේ පෙර කී මූලාශ්‍රය තුළ පසු සඳහන් මූලාශ්‍රය තුළ තිබෙන්නාක් මෙන් විස්තරාත්මක වෙන්කර දැක්වීමක් අඩංගු නොවන බැවිනි.
- මෙම වාර්තාව 2017 වර්ෂය සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් සපයන ලද වියදම් ඇස්තමේන්තු විශ්වාසය තැබිය හැකි ඒවා ලෙස සලකයි. කෙසේ වුවද, 2016 නොවැම්බර් මාසයේදී (පෙර වර්ෂයේ අයවැයද සමග) ඉදිරිපත් කරන ලද 2016 සඳහා වූ ප්‍රතිශෝධිත ඇස්තමේන්තු හා මේ අවස්ථාවේදී වාර්තාගත කරනු ලබන 2016 සඳහා වූ තරා වියදම අතර සැලකිය යුතු අපගමනයන් තිබෙන බව රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව සටහන් කරයි. 2 කොටස මුළුල්ලේම සටහන් වන්නාක් මෙන්, පසුගිය වර්ෂ 5 මුළුල්ලේ තරා වියදමෙහි එබඳු අඩුවීමට පොදු රටාවක් පවතී. මෙය සංකාවන් 2 ක් මතු කරයි: පළමුවැන්න නම්, බොහෝ අංශවල යෝජිත ප්‍රතිපාදන වැඩිවීම් තරා සැලසුම්වල පිටුවහල නොලබන්නේය යන්න වන අතර, දෙවැන්න වන්නේ 2017 අයවැය සඳම සපයන ලද සංඛ්‍යා දත්තයන් මගින් 2017 තරා වියදම් සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුව යළිත් වරක් නොමග යවා ඇති බවයි.
- රජය අහඹු අවස්ථා අරමුදල යටතේ විශාල අරමුදල් ප්‍රමාණයක් ස්ථානගත කළද, උපකල්පනයන්හි කවර හෝ වෙනස්වීම් වටා එහි ප්‍රක්ෂේපනයන් පිළිබඳව සංවේදීතා විශ්ලේෂණයක් ලබා නොදෙයි. ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් (3.2 කොටස) යටතේ “පරිපූරක උපකාරක සේවා හා අහඹු අවස්ථා බැරකම්” නමැති රේඛීය අංශය අනිසි පරිහරණයට භාජනය නොවන සේ, එම රේඛීය අංශය යටතේ ස්ථානගත කරනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ විශ්ලේෂී සාධාරණීකරණයක් ලබා දෙන මෙන් රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙතින් ඉල්ලා සිටී.

මෙම වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමෙහිලා රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව තමාට සපයන ලද දත්ත මූලාශ්‍රයන් අතර ඇති කැපී පෙනෙන විචලනයන් හා අනනුකූලතා සහ දත්ත සහ/හෝ තොරතුරු තිබීම පිළිබඳ ගැටළු නොතකා තක්සේරුව සිදුකිරීමේ

අභියෝගාත්මක සන්දර්භය යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙයි. මෙම ගැටළු 2017 අයවැයට පසුව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද සිය පළමුවැනි වාර්තාව තුළ තරමක් විස්තරාත්මකව විග්‍රහ කොට ඇත. මෙම බාධාකයන් හේතුවෙන් යම් දෝෂ හෝ මගහැරීම් සිදු වී ඇති නම් ඒ පිළිබඳව හාදයංගමවම කණගාටුව පළකෙරේ.

මෙම වාර්තාව ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිතා කරනු ලැබිය යුත්තේ පාර්ලිමේන්තුව දැනුවත් කිරීමට, උචිත තොරතුරු වෙත ප්‍රවිෂ්ටය වඩා යහපත් කිරීමට, සහ අයවැය ඇස්තමේන්තු සකස් කොට පාර්ලිමේන්තු වෙත භාර දීමේ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීමට ය. සියල්ල අභිභවා, රජයේ වැය සිය ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා සමග දිශාගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජයේ විශ්වසානතාව දියුණු කර ගෙන සිය අයවැය පොරොන්දු ක්‍රියාත්මක කිරීමට මෙම වාර්තාව ඉවහල් වනු ඇතැයි කාරක සභාව ප්‍රාර්ථනා කරයි.

කාරක සභාවේ කටයුතු සඳහා බාහිර විශේෂඥ උපදේශකවරුන්ගේ සහාය ලැබුණු අතර කාරක සභාව ඔවුන්ගේ අගනා අදහස් හා සහාය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන් වෙත සිය ස්තූතිය පළ කර සිටී.

1.3 සොයා ගැනීම්වල සාරාංශය

1.3 වගුව - 2018 ආංශික ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ නිරීක්ෂණ

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	2018 අයවැය (රු. මිලියනවලින් හා සමස්තයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාවේ නිරීක්ෂණය
කෘෂිකර්මය	99,572 (3.40%)	අසතුටුදායකයි - කේන්‍රය සඳහා වන මුළු ප්‍රතිපාදනය 2018 දී අඩුකෙරෙනු ඇති අතර, අතීත අත්දැකීම්වලින් යෝජනා කෙරෙනුයේ අයවැය ප්‍රතිඥා හා තථ්‍ය වැය අතර නොගැලපීම ඉතා ඉහළ බවයි.
රාජ්‍ය ආරක්ෂාව	274,876 (9.38%)	සතුටුදායකයි - ආරක්ෂක වැය සමස්ත වියදමේ හා දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ කොටසක් වශයෙන් පහළ බසින් ඇති අතර පුද්ගල පඩිනඩි මත වැය වන කොටස 2018 වර්ෂයේදී ඉහළ යනු ඇත.
අධ්‍යාපනය	179,947 (6.14%)	අසතුටුදායකයි - අධ්‍යාපනය මත වැය වැඩි කිරීමෙහි අරමුණ සාක්ෂාත් නොකෙරේ. එයට අමතරව, ශිෂ්‍යත්ව සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය අඩුකිරීම රජයේ ප්‍රමුඛත්වයන්ට පටහැනි ය.
පරිසරය	12,754 (0.44%)	අනතුරු ඇඟවීමක්ද සහිතව සතුටුදායකයි - ආංශික ප්‍රතිපාදනය නිරපේක්ෂ වශයෙන් මෙන්ම මුළු වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ද වැඩිවනු ඇති නමුදු, සාධාරණීකරණය හෝ විශ්වාස කළහැකි නොවෙනැයි පෙනෙන ප්‍රතිපාදන ඉහළ දැමීම් ද මෙම අවස්ථාවේදී තිබේ.

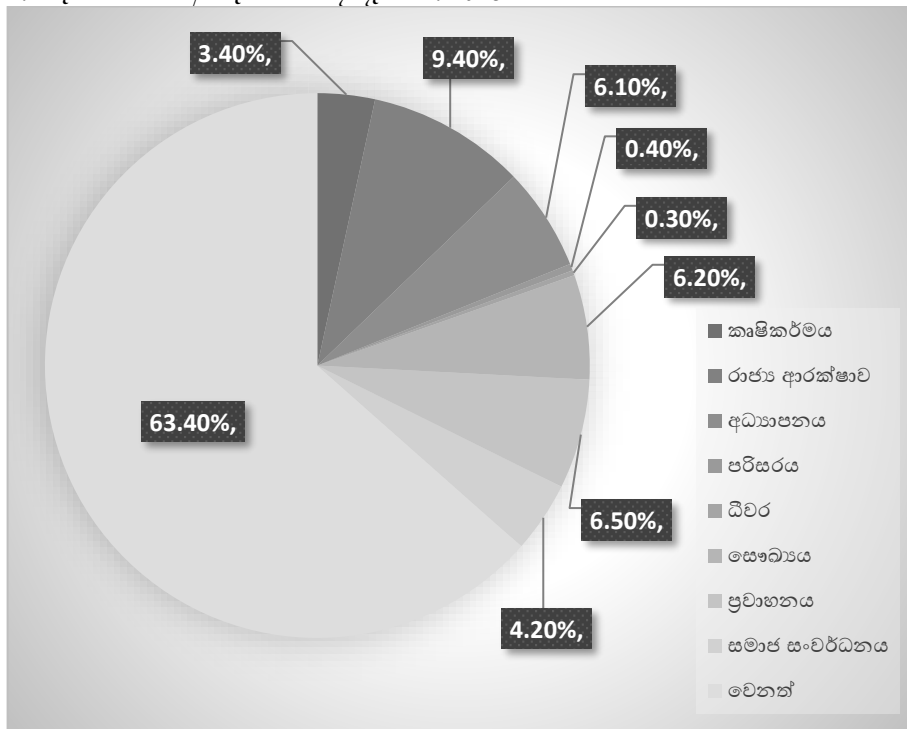
අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	2018 අයවැය (රු. මිලියනවලින් හා සමස්තයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	රාජ්‍ය මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාවේ නිරීක්ෂණය
ධීවර කර්මාන්තය	9,893 (0.34%)	අනතුරු ඇඟවීමක්ද සහිතව සතුටුදායකයි - ආංශික ප්‍රතිපාදනය නිරපේක්ෂ වශයෙන් මෙන්ම මුළු වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ද වැඩිවනු ඇති නමුදු, මෙම ක්ෂේත්‍රයේ මූලධන වියදම සම්බන්ධයෙන් ඇති අසාමාන්‍යතා මගින් මෙම වැඩිකිරීම් සාක්ෂාත් නොවීමේ හැකියාවක් ගම්‍ය කෙරේ.
සෞඛ්‍යය	181,150 (6.18%)	සතුටුදායකයි - ආංශික ප්‍රතිපාදනය නිරපේක්ෂ වශයෙන් මෙන්ම මුළු වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ද වැඩිවනු ඇත.
ප්‍රවාහනය	190,453 (6.50%)	අසතුටුදායකයි - පෙර වර්ෂ දෙකට සාපේක්ෂව 2018 දී ආංශික ප්‍රතිපාදනය පහත බසිනු ඇත. තීරණාත්මක ප්‍රතිපත්ති අභිමතාර්ථ හා ඉලක්ක සලකා බලන කල, මෙම ප්‍රතිපාදනය ප්‍රමාණවත් නොවේ.
සමාජ සංවර්ධනය	123,094 (4.20%)	පහත උප-ආංශික නිරීක්ෂණ වෙත අවධානය යොමු කරනු මැනවි.
සමාජ සවිබල ගැන්වීම	83,798 (2.80%)	අනතුරු ඇඟවීමක්ද සහිතව සතුටුදායකයි - ආංශික ප්‍රතිපාදනය නිරපේක්ෂ වශයෙන් මෙන්ම මුළු වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ද වැඩිවනු ඇත. කෙසේ වුවද, සමෘද්ධි සහනාධාරවල ඉලක්ක කණ්ඩායම පිළිබඳව යලි තක්සේරුවක් අවශ්‍ය කෙරේ.
ග්‍රාමීය හා වතු සංවර්ධනය	23,376 (0.80%)	අනතුරු ඇඟවීමක්ද සහිතව සතුටුදායකයි - ආංශික ප්‍රතිපාදනය නිරපේක්ෂ වශයෙන් මෙන්ම මුළු වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ද වැඩිවනු ඇත. කෙසේ වුවද, කඳුරට නව ගම්මාන අමාත්‍යාංශය සඳහා වන ප්‍රතිපාදනය රජයේ ප්‍රතිපත්ති අභිමතාර්ථයන් සමග දිශාගත නොවේ.
යුධ-පශ්චිම සංවර්ධනය හා ප්‍රතිසන්ධානය	15,920 (0.54%)	අසතුටුදායකයි - 2018 දී ප්‍රතිපාදනය පහත බසිනු ඇත. බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් හා හින්දු ආගමික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන, පසුගිය වර්ෂයන්හි ඇස්තමේන්තුගත වියදම හා තථ්‍ය වියදම අතර වූ දැඩි නොගැලපීම්ද මධ්‍යයේ සැලකිය යුතු ලෙස කපා හැර තිබේ.

2 කොටස - ආංශික විශ්ලේෂණය

තඬා දත්ත ඇති ආසන්නතම වර්ෂය වන 2016 දී රජය රුපියල් ට්‍රිලියන 2.4 ක් (සිය කෝටි 2,400 ක්) හෙවත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 20% ක් වැය කළේ ය. 2018 වර්ෂයේදී මුළු රාජ්‍ය වියදම දළ වශයෙන් රුපියල් ට්‍රිලියන 3 ක් (සිය කෝටි 3,000 ක්) හෙවත් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 21 % ක් වෙනැයි ගණන් බලා තිබේ.

මෙම කොටසේ විශ්ලේෂණයට ලක් කෙරෙන ක්ෂේත්‍ර 8 සමස්ත වියදමෙන් 40 % ට අඩු ප්‍රමාණයක් නියෝජනය කරයි (2.1 රූපසටහන සහ 2.1 වගුව වෙත අවධානය යොමු කරනු මැනවි.) මෙම වාර්තාව මගින් වත්මන් රජයේ වැඩසටහන් ප්‍රමුඛත්වයන්ට පැහැදිලිවම අදාළ ලෙස සැලකෙන අමාත්‍යාංශ / දෙපාර්තමේන්තු තක්සේරු කෙරේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, එහි විශ්ලේෂණය තුළ 33% ක් අඩංගු වන මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය (රාජ්‍ය අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ “සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්” යටතේ වාර්තාගත වන අදාළ වියදම් හැර), 8 % ක් සංස්ථාපනය කරන රාජ්‍ය පරිපාලන හා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය, 8% ක් නියෝජනය කරන පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය වැනි මූලික රාජ්‍ය මෙහෙයුම් සිදුකරන විශාලතම අමාත්‍යාංශ පිළිබඳ විශ්ලේෂණය අඩංගු නොවේ.

2.1 රූපය - රාජ්‍ය අයවැයෙහි බෙදා දැක්වීම: 2018

2.1 වගුව - ආංශික වියදම් සාරාංශය

කේතය	රජයේ වියදම / ප්‍රතිපාදනය			වර්ෂයේ සිට වර්ෂයට වෙනස
	2016 තර්ථ	2017 ප්‍රතිශේධිත	2018 අයවැය	2017-2018
අගයන් රුපියල් මිලියනවලිනි.				
කෘෂිකර්මය	76,409	105,460	99,572	-5,888 (-5.6%)
රාජ්‍ය ආරක්ෂාව	257,379	273,951	274,876	926 (+0.3%)
අධ්‍යාපනය	123,632	174,284	179,947	5,663 (+3.3%)
පරිසරය	8,856	11,319	12,753	1,434 (+12.7%)
ධීවර	5,670	7,977	9,893	1,917 (+24.0%)
සෞඛ්‍යය	136,632	172,430	181,150	8720 (+5.1%)
ප්‍රවාහනය	213,925	270,177	190,453	-79,724 (-29.5%)
සමාජ සංවර්ධනය	106,716	118,849	123,094	4,245 (+3.6%)
රාජ්‍ය අයවැයෙහි පංගුවක් වශයෙන්				
කෘෂිකර්මය	3.23%	3.60%	3.40%	-0.20%
රාජ්‍ය ආරක්ෂාව	10.88%	9.34%	9.38%	+0.04%
අධ්‍යාපනය	5.22%	5.94%	6.14%	+0.20%
පරිසරය	0.37%	0.39%	0.44%	+0.05%
ධීවර	0.24%	0.27%	0.34%	+0.07%
සෞඛ්‍යය	5.78%	5.88%	6.18%	+0.30%
ප්‍රවාහනය	9.05%	9.22%	6.50%	-2.72%
සමාජ සංවර්ධනය	4.51%	4.05%	4.20%	+0.15%
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ පංගුවක් වශයෙන්				
කෘෂිකර්මය	0.65%	0.81%	0.70%	-0.11%
රාජ්‍ය ආරක්ෂාව	2.17%	2.11%	1.94%	-0.17%
අධ්‍යාපනය	1.04%	1.34%	1.27%	-0.07%
පරිසරය	0.07%	0.09%	0.09%	>0.00%
ධීවර	0.05%	0.06%	0.07%	+0.01%
සෞඛ්‍යය	1.15%	1.33%	1.28%	-0.05%
ප්‍රවාහනය	1.81%	2.08%	1.34%	-0.74%
සමාජ සංවර්ධනය	0.90%	0.91%	0.87%	-0.05%

2.1 කෘෂිකාර්මය

මෙහිදී විශ්ලේෂණය කරන කෘෂිකාර්මික අංශයට කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය, වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය, ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය සහ වාරිමාර්ග සහ ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය අයත් වේ.¹

වගුව 2.1.1 කෘෂිකර්ම වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය / දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම් / වෙන් කිරීම			වාර්ෂික වෙනස
	2016 තර්ෂ	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2016 තර්ෂ
වටිනාකම මිලියන (රුපියල්)				
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය	47,768	66,318	27,815	
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම	n/a	n/a	32,000	-6,503 (-9.8%)
වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	8,540	10,871	8,995	
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම	n/a	n/a	1,500	-376 (-3.5%)
ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	1,285	3,187	3,511	324 (+10.2%)
වාරිමාර්ග සහ ජලසම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය	18,816	25,085	25,751	666 (+2.7%)
කෘෂිකාර්මික අංශය	76,409	105,460	99,572	5,888 (-5.6%)
ජාතික අයවැයේ කොටසක් ලෙස				
කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව	2.02%	2.26%	2.04%	-0.22%
වැවිලි කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව	0.36%	0.37%	0.36%	-0.01%
ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	0.05%	0.11%	0.12%	+0.01%
වාරිමාර්ග සහ ජලසම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය	0.80%	0.86%	0.88%	+0.02%
කෘෂිකාර්මික අංශය	3.23%	3.60%	3.40%	-0.20%
පරිශීෂ්ඨය: කෘෂිකාර්මික වියදම ද.ජා.ආ. 0% කි	0.65%	0.81%	0.70%	-0.11%

මූලාශ්‍රය : 2018 දළ අයවැය ඇස්තමේන්තු සහ අයවැය කථාව.

¹ ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය සුළු හෝග නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කර කෘෂි අපනයන දෙපාර්තමේන්තුව ද ඇතුළත් කර තිබෙන අතර, ධීවර අංශයට අදාළ වැඩසටහන් කිහිපයක්ද ඔවුන් පරිපාලනය කර නමුත් ඒවා අමාත්‍යාංශයේ සම්පූර්ණ පරිපාලනය කරන නමුත් ඒවා අමාත්‍යාංශයේ සම්පූර්ණ මුදල් වෙන් කිරීමෙන් ඉතා කුඩා කොටසක් වේ. වාරිමාර්ග සහ ජල කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය සතු ප්‍රධාන කාර්යයක් වන්නේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා ජල පහසුකම් සැපයීමයි. එම නිසා මෙම අමාත්‍යාංශ දෙක ද කෘෂිකාර්ම අංශයට ඇතුළත් කර තිබේ. ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය එහා එලය ලෙස සමාජ යහපත සහ වර්ධනය අරමුණු කරන නිසා එය කෘෂි අංශයට වඩා සමාජ සංවර්ධන අංශයට ඇතුළත් කර තිබේ.

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතාවන්

- කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ කර්මාන්තයක් ලෙස පවතින අතර, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට 7.5%ක දායකත්වයක් සහ භාණ්ඩ වෙළෙඳාමේ අපනයන ආදායමෙන් 27.6%ක් උත්පාදනය කරයි.²
 - ඒ අනුව රජයේ තම කැපවීම එම අංශය වෙනුවෙන් ප්‍රකාශ කර තිබෙන අතර, එහි මූලික අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන තිබේ. ඒවාට පහත සඳහන් දේ ඇතුළත් වේ.
 - ආහාර ආරක්ෂණය සහ ස්වයං-පෝෂිත බව ළඟාකර ගැනීම.
 - කෘෂිකාර්මික කලාප ස්ථාපිත කිරීම.
 - අපනයන හෝග ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
 - තාක්ෂණය සහ යටිතලපහසුකම් සංවර්ධනය.
 - නව වාරිමාර්ග යෝජනාක්‍රම ස්ථාපිත කිරීම සහ කෘෂිකාර්මයට අඛණ්ඩ ජල සැපයුම තහවුරු කෙරෙන ලෙස පවතින ඒවා සංවර්ධනය කිරීම.(UNP)
 - ඉහළ තාක්ෂණයක් සහිත වාරික්‍රම භාවිතා කිරීම. (PIP)
 - පරිසර හිතකාමී නව්‍ය තාක්ෂණයෙන් ම අංශය වාණිජකරණය කිරීම. (PIP)
 - කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය උත්ශ්‍රේණිගත කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම. (PIP)
 - ගොවීන්ට සහාය ලබා දීම.
 - ගොවීන්ට නව උපකරණ, තාක්ෂණය සහ ණය පහසුකම් ලබාදීම. (UNP)
 - පොහොර සහනාධාරය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම. (UPFA)

විශ්ලේෂණය

වගුව 2.1.2 කෘෂිකර්මය හා සම්බන්ධ පෙර අන්දැකීම් 2012 – 2016

අමාත්‍යාංශය / දෙපාර්තමේන්තුව	සාමාන්‍ය වැඩිවීම (තරා වියදම තුළ)	සාමාන්‍ය හිඟය (ඇස්තමේන්තුවට එදිරි තරා)
කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව	4.7%	6.6%
පොහොර සහනාධාර	-1.4%	9.4%
වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	18.9%	14.3%
ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	12.6%	27.3%
වාරිමාර්ග සහ ජලසම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය	1.1%	24.2%
කෘෂි කාර්මික අංශය	4.9%	15.2%

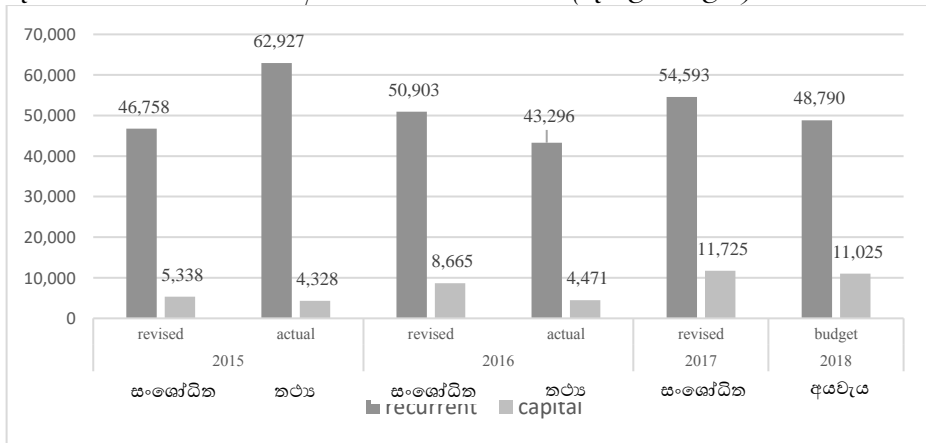
සටහන: - පසුගිය සමහර වර්ෂ සඳහා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය, කෘෂි සේවා සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය (පොහොර පනත ක්‍රියාත්මක කරන) සහ කෘෂි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළත් කරයි. වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය පොල් සංවර්ධන කටයුතු පොල් සංවර්ධන සහ ජනතා වතු සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට ඇතුළත් කර තිබේ. සන්සන්දනාත්මක දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය වෙනුවට සුළු අපනයන හෝග ප්‍රවර්ධන අමාත්‍යාංශය යොදාගෙන තිබේ.

² දැ.දේ.නි සංඛ්‍යා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවෙහි අපනයනය පිළිබඳ සංඛ්‍යා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි මේ දෙකෙන්ම 2017 මාස නවයක දත්ත පිළිබිඹු කරයි.

මූලාශ්‍ර - පසුගිය අයවැය ඇස්තමේන්තු

- මෙම අංශයේ රජයේ වියදම් මුළු වියදමින් 3.4%ක් සහ 2018 ද.දේ.නි යෙන් 0.7%ක් වේ. මෙය 2016 වසරේ සිට දියුණුවීමක් වන අතර, පසුගිය වරස පහ තුළ කෘෂිකාර්මික වියදම සමස්ථ වියදමින් 4.0%ක සාමාන්‍යයක් සහ ද.දේ.නි 0.8% ක් වේ.
- පොහොර සහනාධාරය සඳහා ගණනය කිරීමෙන් පසුව කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි යොමු වූ නව අයවැය යෝජනාහි මෙම අංශයට වූ සමස්ථ වෙන් කිරීම රු.බිලියන 6කින් පමණ නැතිනම් 5.6%කින් පමණ 2018දී අඩුවේ. කෙසේ වෙතත් පසුගිය වසර පහ තුළ මෙම අංශය 4.9%ක සාමාන්‍ය වේගයකින් වර්ධනය වී තිබේ.
- පොහොර සහනාධාරය සඳහා අමතර රු.බිලියන 1.5ක් කුඩා වනු අංශයට 2018 වසරේදී අඩු අගයක් ගත් බව ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. ආණ්ඩුවේ අයවැයේ කොටසක් වශයෙන් එය සාමාන්‍ය 1.7% සිට 1.1% දක්වා පහත වැටෙනු ඇති අතර, ද.දේ.නි. කොටසක් වශයෙන් එය 0.3% සිට 0.2 දක්වා පහත වැටෙනු ඇත.

රූප සටහන 2.1.1 කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය 2015 – 2018 (රු. මිලියනවලින්)

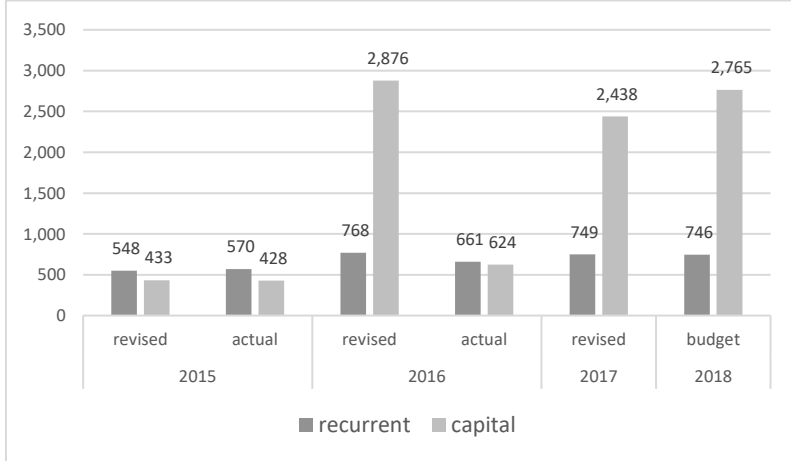
සටහන: 2018 රූප සටහනේ ශුභසාධන වැඩසටහන් සහ අයවැය යෝජනා දෙකෙන්ම ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වාර්තා වූ අදාළ වියදම් ඇතුළත් කර තිබේ.

- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව රු.බිලියන 6කටත් වඩා එය අයවැයෙන් 9.8%ක් වන වැඩිම කපාහැරීමට මුහුණ දී තිබේ.
 - කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය තුළ 2017 වසරට පමණක් සීමාව ශුභ සාධක වැඩසටහන් හරහා රු.බිලියන හතරක මාරු කිරීමේ දක්නට ලැබුණි. පොහොර සහනාධාරය හරහා කළ මාරු කිරීම් රු.බිලියන 3කින් හෝ 8.6%නිව් අඩු වනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වාර්ථන වියදම් රු.බිලියන 6කින් හෝ 10.6%කින් පහණ බසිනු ඇත. (රූප සටහන 2.1.1 බලන්න.)
 - ගොවියන්ට දායකත්ව රක්ෂණ ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම වැනි අයවැය යෝජනා සලකා බැලූ විට ප්‍රාග්ධන වියදම සාපේක්ෂ වශයෙන් එකම සටහන පවතිනු ඇත. අයවැය යෝජනා ඉවත් කළ විස කෙසේ වෙතත් කෘෂිකර්ම

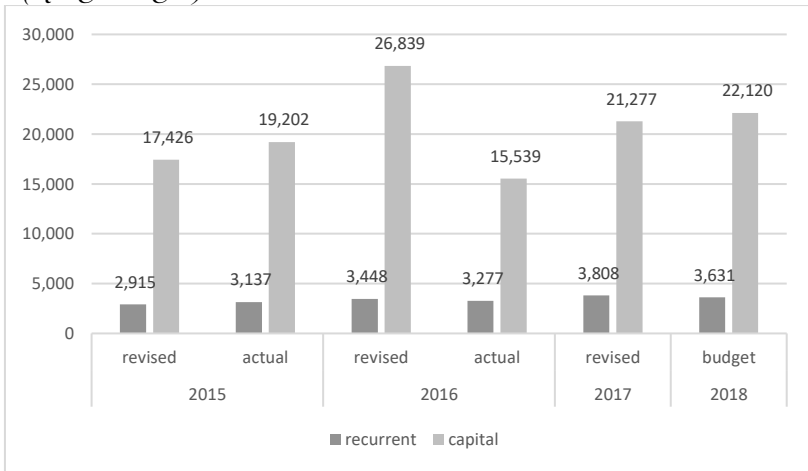
අමාත්‍යාංශය යටතේ ප්‍රාග්ධන වියදම රු.බිලියන 5කින් හෝ 40.3%කින් පහත බසිනු ඇත.

- ප්‍රාග්ධන වියදමේ සැලකිය යුතු අඩුවීම තුළ කුඩා වැව් ප්‍රතිස්ථාපනය, පුනරුත්ථාපනය සහ රොන්මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා වූ රු.බිලියන 2 කපා දැමීම, (කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාන වැව්වල රොන් මඩ වටත් කිරීම සඳහා වන රු.බිලියන 1ක අයවැය යෝජනාව සලකා බැලීමෙන් පසුව) අමාත්‍යවරයාට ගෘහභාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා වූ රු.බිලියන 120 කපා හැරීම, කෘෂිකර්ම සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම සඳහා වූ රු.බිලියන 300 හෝග විවිධාංගීකරණය සඳහා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන සඳහා වූ තවත් රු.බිලියන 20 යනාදිය ඇතුළත් වේ.
- කාලගුණ ප්‍රත්‍යාස්ථ තාක්ෂණයට සහ කෘෂි පුරුදු සහ ශාඛා ආරක්ෂාව වැනි නව වැඩසටහන්වලින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන අංශයේ යම් වර්ධනයක් ඇතිවී තිබේ. මේ වර්ධනය අමාත්‍යාංශ තුළ වෙනත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන අංශයේ සිදු කළ අඩුකිරීමේ තුලනය කිරීමට හේතු වී තිබේ. ඒ මත ශුද්ධ කපා හැරීම් රු.බිලියන 10ට වැඩි ප්‍රමාණයකට පත් කර තිබේ.
- වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය 2018 වසරේදී මිලියන 376 (3.5%) ක් අඩු වේ යයි අපේක්ෂා කරයි. මෙම අඩුවීම මූලික වශයෙන් 2017 වසරේදී අමාත්‍යාංශය විසින් දරන ලද ගංවතුර සහ නායයාම් වලින් වියදම් නිසා සිදුවී තිබේ. එය රු.බිලියන 670 පමණ වේ.
- ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයට සහ වාරිමාර්ග සහ ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය පිළිවෙලින් 10.2%ක සහ 2.7%ක වැඩිවීමක් ලබාගනු ඇත.
 - මෙම වැඩිවීම සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදමින් වේ. අමාත්‍යාංශ දෙක සඳහාම වාර්තා වියනම් අඩුවනු ඇත. එය ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය සඳහා සුළු ප්‍රමාණයක් වනු ඇත. (රූපසටහන 2.1.2 සහ 2.1.3 බලන්න)
 - ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය යටතේ වන නවීකරණ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා වූ සංවර්ධන සහායන්හි වැඩිවීමක් එනම් 2017 තිබූ රු.බිලියන 750 සිට 2018 රු.බිලියන 1.2 දක්වා වැඩිවීමක් තිබෙන නමුත් අපනයන හෝග සංවර්ධනය සඳහා ගොවිමට දුන් සහායේ රු.බිලියන 100ක අඩුවීමක් සිදු වී තිබේ.
 - වාරිමාර්ග සහ ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කරන ලද රු.බිලියන 1.1 ක් වූ අයවැය යෝජනා එහි ප්‍රාග්ධන වියදම වැඩිවීමට දායකත්වය සපයා තිබේ. තවත් සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් වන්නේ අමාත්‍යාංශයේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම වේ. විශේෂයෙන් ම භූගත ජලය අධීක්ෂණය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියකට වූ මුදල් වෙන් කිරීම 2017 රු.බිලියන 200 සිට 2018 රු.බිලියන 1.2 දක්වා වැඩි වී තිබේ. මෙම විශාල වර්ධනය නිසා භූමිය සහ භූමිය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වූ රු.බිලියන 1.7ක කපාහැරීමද ඇතුළත්ව වත්කම් අත්පත්කැගැනීමේ වියදම් අඩුවීම තුලනය කිරීමට සමත් වී තිබේ.
- වාරිමාර්ග සහ ජලසම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයේ වාර්තා වියදමෙහි අඩුවීම පුද්ගල වෙනත් නිසා සිදු වී ඇත.

රූපසටහන 2.1.2 - ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය (2015 – 2018 රු. මිලියනවලින්)

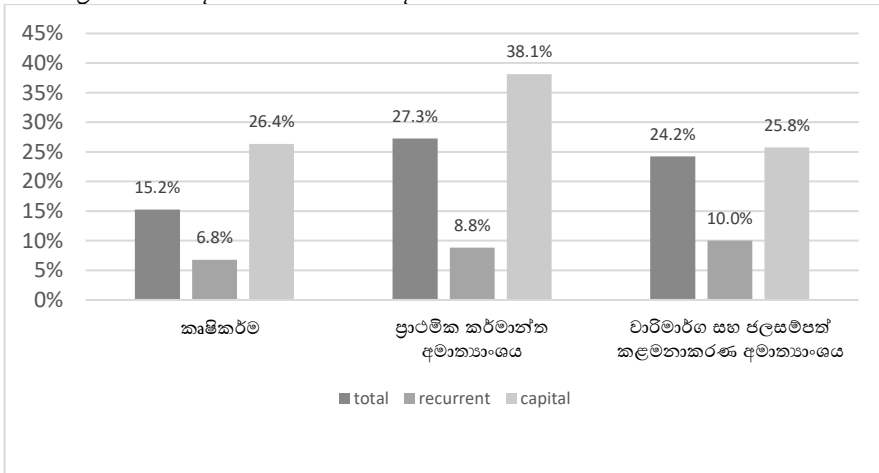
රූපසටහන 2.1.3 වාරිමාර්ග සහ ජලසම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය 2015 – 2018 (රු. මිලියනවලින්)

සටහන: 2018 සටහනෙහි අයවැය යෝජනාවල අදාළ වියදම් ද ඇතුළත් වේ.

- මෙම අමාත්‍යාංශ සඳහා වූ සාමාන්‍ය හිඟය තර්ජන වියදම් ඇස්තමේන්තුගත සංඛ්‍යාව සමඟ සන්සන්දනය කිරීමේදී පසුගිය වසර පහ තුළ ඉහළ අගයක් ගත් අතර, විශේෂයෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදමේ දක්නට ලැබුවේ (රූපය 2.1.4 බලන්න)

රූපසටහන 2.1.4 කෘෂිකාර්මික අංශය සහ තෝරාගත් අමාත්‍යාංශ සඳහා මුළු, වර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් හි 2012 – 2016 දක්වා සාමාන්‍ය හිඟය

නිරීක්ෂණ

- වාරිමාර්ග සහ අපනයන කෘෂිකර්මයේ යම් වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණ ද තථ්‍ය සහ ඇස්තමේන්තුගත වියදම්වලින් සැලකිය යුතු ලෙස අපගමනය වීම තුළ අදාළ අමාත්‍යාංශවල වර්ධනය ළඟාකර ගැනීම පිළිබඳ සැක පහළකරයි.
- මෙම අංශයේ තනි විශාලතම වැය වන පොහොර සහනාධාරය ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ “පරිපූරක සහාය සේවා සහ අවිනිශ්චිත වගකීම” යටතේ වාර්තා කර තිබේ. මෙම වියදම වැය වීමෙන් පසු පමණක් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය සහ වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය යටතට පත්කරනු ලැබේ. ආංශික වියදමේ කොටසක් වශයෙන් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තු යටතේ තිබෙන. මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් වන අතර, එය ඉවත්කිරීම වර්ෂයේ වැය කිරීමේ සැලකිය යුතු ලෙස අවතක්සේරු කිරීමකට ලක් කරයි. (වගුව 2.1.1 බලන්න) මෙසේ “අභිමතානුසාරී” ලෙස අයවැය කරණය කිරීමේ පුරුද්ද පාර්ලිමේන්තුවට අයවැය වාර්තා කිරීම සඳහා වූ අසනුරූපයක ක්‍රමයක් වන අතර, විශේෂයෙන්ම පොහොර සහනාධාරය වාර්තා වියදමක් වන අතර, මෙය නොමඟයවන වුළු සහ යෝග්‍ය නොවන නිසා හැකි ඉක්මණින් නිවැරදි කළ යුතු බවට රාජ්‍ය මූල්‍ය පිළිබඳ කාරක සභාව නිර්දේශ කරයි. මෙම කාරණය තවදුරටත් 3වන කොටසේදී සාකච්ඡා කරනු ඇත.
- මෙම අංශය තුළ වෙන් කරන ලද මුදල සහ තථ්‍ය වියදම අතර ගැලපීම ඉහළ මට්ටමක තිබුණි. එහි සාමාන්‍ය අගය 15.2% වූ අතර, පසුගිය 2012 – 2016 කාලය තුළ එය 25%ට වැඩි මට්ටමක වැඩි වී තිබුණි. පසුගිය වසර පහෙන් තුලක මෙම බිලියන 81 අතර පැවතුන අතර, එසේ වූයේ අයවැය ඇස්තමේන්තුව රු.බිලියන 100ක් පොරොන්දු වී තිබියදීය. විශේෂයෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි පරමාදර්ශී අනුපාතය සැමවිටම සැබෑ අනුපාතයකට වඩා වැඩිය. (වගුව 2.1.3 බලන්න) රජය මෙම අංශය තුළ අයවැය පොරොන්දු ඉටු කිරීම, විශේෂයෙන්ම තව දිගුකාලීන ආයෝජන පිළිබඳ තම අවධානය යොමු කළ යුතුය.

වගුව 2.1.3 කෘෂිකාර්මය පිළිබඳ පසුගිය අන්දැකීම් විස්තර 2012 – 2016 (රු. මිලියනවලින්)
 මූලාශ්‍ර: පසුගිය අයවැය ඇස්තමේන්තු.

	2012	2013	2014	2015	2016
ප්‍රතිශෝධිත ඇස්තමේන්තු අනුව අධීක්ෂණ මුදල් වෙන්කිරීම්	86,524	95,040	104,166	89,520	104,534
ප්‍රාග්ධන වියදම් කොටස	43.5%	47.5%	51.3%	30.6%	44.2%
තථ්‍ය අධීක්ෂණ වියදම	81,000	64,405	74,277	105,606	76,409
ප්‍රාග්ධන වියදම් කොටස	41.5%	50.5%	36.6%	25.8%	34.3%

- යම් යම් කපාහැරීම් සාධාරණ ලෙස පෙණුන ද පොහොර සහනාධානය වැනි දේවල් ඇතුළත් වන කපා හැරීම් රජයේ සඳහන් කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවලට අනුගත නොවන බව බැලූ බැල්මට පෙනෙන දෙයකි. කෘෂිකාර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම් ශුද්ධ ලෙස කපාහැරීම අයවැය වෙන් කිරීම රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය අවධාරණයන්ට එරෙහිව ගිය තවත් උදාහරණයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. මෙහිදී මෙම අංශය නවීකරණය කිරීම සම්බන්ධව මෙය අදාළ වේ.

- අවසානයේ සමස්ථයක් වශයෙන් කෘෂිකාර්මික වියදම් 2018 අඩු කරනු ඇති අතර, සමස්ථ වියදමේ සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය යන දෙකෙහිම කොටසක් වශයෙන් එහි පස් අවුරුදු සාමාන්‍යයට වඩා පහතට වැටෙනු ඇත. මෙවන් අඩු කිරීම් ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණුවලට සහ මෙම අංශයට රජය දක්වන ලද කැපවීමට එරෙහි බවක්

2.2 රාජ්‍ය ආරක්ෂාව

වසර 2008 දක්වා වූ සංසන්දනාත්මක දත්ත ලබා ගැනීම පිණිස³, රාජ්‍ය ආරක්ෂාවේ නිර්වචනය මෙම විශ්ලේෂණය විසින් අදාළ දෙපාර්තමේන්තු 5 හි වියදම් වලට සීමා කොට ඇත. ශ්‍රී ලංකා යුධ හමුදාව, ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව, ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාව, සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ ශ්‍රී ලංකා වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව එම දෙපාර්තමේන්තු පහ එක්ව ගත් කළ එය 2018 වසරේ රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ මුළු ප්‍රතිපාදන වලින් 95%ක් වේ.

වගුව 2.2.1 රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම්/ප්‍රතිපාදන			පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව වෙනස
	2016 තථ්‍ය	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
<i>අගයන් රුපියල් බිලියන ගණනින්</i>				
ශ්‍රී ලංකා යුධ හමුදාව	148,126	158,166	156,524	-1,642 (-1.0%)
ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව	56,735	56,931	57,478	546 (+1.0%)
ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාව	35,460	41,526	43,200	1,675 (+4.0%)
සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව	16,988	17,001	17,583	582 (+3.4%)
වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව	70	327	91	-236 (-72.0%)
රාජ්‍ය ආරක්ෂක අංශය	257,379	273,951	274,876	926 (+0.3%)
<i>රජයේ අයවැයේ කොටසක් ලෙස</i>				
ශ්‍රී ලංකා යුධ හමුදාව	6.26%	5.39%	5.34%	-0.05%
ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව	2.40%	1.94%	1.96%	+0.02%
ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාව	1.50%	1.42%	1.47%	+0.05%
සිවිල් ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව	0.72%	0.58%	0.60%	+0.02%
වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව	0.00%	0.01%	0.00%	-0.01%
රාජ්‍ය ආරක්ෂක අංශය	10.88%	9.34%	9.38%	+0.04%
<i>පරිපූරකය : ද.දේ.නී % ලෙස</i>				
රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම්	2.17%	2.11%	1.94%	-0.17%

මූලාශ්‍රය : 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කථාව

³ රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යවරයා යටතේ වූ වියදම් ගණනය කිරීමේදී වසර ගණනක් තිස්සේ ඒ හා සම්බන්ධව පැවති නාගරික සංවර්ධන අමාත්‍යවරයා සහ රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය යටතේ පැවති ආගමන හා විගමන දෙපාර්තමේන්තුව, පොලීසිය සහ පුද්ගලයින් ලියාපදිංචි කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව ආදී ආයතන සැලකිල්ලට නොගනී. පෙර කී දේ වෙන් කිරීම දුෂ්කර අතර පසුව සඳහන් කළ ආයතන ආරක්ෂක නොවන කාර්යයන් කරන ආයතන ලෙස වාර්තාව පිළිගනී. ඒ අනුව මෙම අංශය විසින් විශ්ලේෂණය කරනුයේ ජාතික හා සිවිල් ආරක්ෂාව සම්බන්ධ වියදම් මිස නීතිය හා සාමය පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ ඒවා නොවේ.

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතාවයන්

- යුද්ධය අවසන්ව රට නැවත ගොඩනැගීම හා සංහිදියාව කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් ඉදිරියට ගමන් කිරීම හේතුවෙන් රාජ්‍ය ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් වූ වියදම් අඩුවී ඒවා වෙනත් ආයෝජන වෙත යොමු වේ.
- කෙසේ වෙතත් හමුදා නිලධාරීන් සඳහා අවශ්‍ය සහය වැඩි කිරීමටත් ඔවුන්ගේ වැටුප් ඉහළ දැමීමටත් රජය පොරොන්දුවී ඇත. (එ.ජා.ප සහ එ.ජා.නි.ස) ඒ අනුව රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් හි වැටුප් කොටස ඉහළ යා හැකි බවට සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂා කළ හැකිය.

විශ්ලේෂණය

වගුව 2.2.2 - වියදම් වර්ගය අනුව රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම්

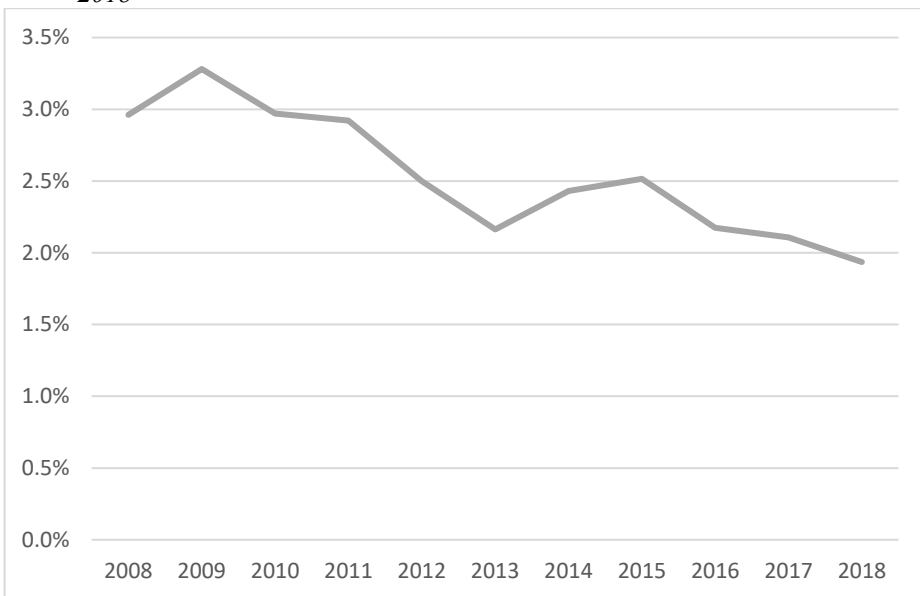
වර්ගය/කාණ්ඩය	රජයේ වියදම්/ප්‍රතිපාදන			පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව වෙනස
	2016 තරු	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
<i>අගයන් රුපියල් බිලියන ගණනින්</i>				
පුද්ගල පඩිනඩි	195,307	197,316	203,252	5,936 (+3.0%)
වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්	43,662	47,373	50,472	3,099 (+6.5%)
ප්‍රාග්ධන වියදම්	18,410	29,262	21,152	-8,110 (-27.7%)
ආරක්ෂක අංශය	257,379	273,951	274,876	926 (+0.3%)
<i>මුළු ආංශික අයවැයේ කොටසක් ලෙස</i>				
පුද්ගල වැටුප්	75.88%	72.03%	73.94%	+1.92%
වෙනත් පුනරාවර්ථන වියදම්	16.96%	17.29%	18.36%	+1.07%
ප්‍රාග්ධන වියදම්	7.15%	10.68%	7.70%	-2.99%

මූලාශ්‍රය : අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත 2018

- රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය සඳහා වන මුළු ප්‍රතිපාදන රුපියල් බිලියන 10කින් පමණ පහළ යාමට නියමිත අතර එයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ අමාත්‍යවරයා යටතේ ඇති මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීමයි. විශේෂයෙන් 2017 වසර තුළ ශික්ෂණ රෝහලක් සඳහා ඉඩමක් මිලදී ගැනීමේ එක්වන පිරිවැය දැරීම හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම් වල විශාල අඩුවක් සිදුව තිබේ. එසේම 2017 වසරේදී ආබාධ සහිත සොල්දාදුවන් සඳහා වූ තාවකාලික විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීමක් අමාත්‍යාංශය විසින් දරා ඇත. එනමුත්, මින් පෙර සටහන් කොට ඇති පරිදි රාජ්‍ය ආරක්ෂක අමාත්‍යවරයාගේ අයවැය ශීර්ෂ 103 මෙම විශ්ලේෂණය විසින් ඉවත් කරනු ලබයි.
- තෝරාගත් දෙපාර්තමේන්තු පහක් සඳහා වන මුළු ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය 2018 වසරේදී රුපියල් මිලියන 926කින් 0.3%කින් පමණක් ඉහළ යනු ඇති අතර පුද්ගල පඩිනඩි සඳහා වන ප්‍රතිපාදන රුපියල් බිලියන 6කින් හෝ 3%කින් ඉහළ යනු ඇත. (2.2.2 වගුව බලන්න)

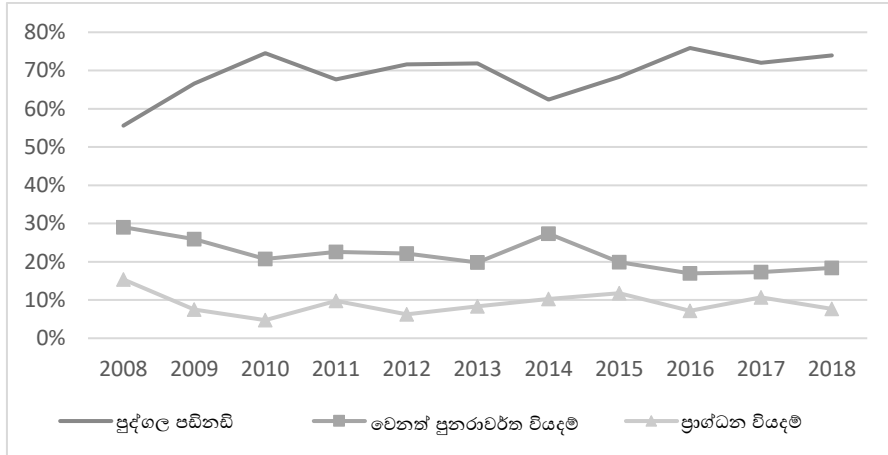
- දෙපාර්තමේන්තු හා පුද්ගල වැටුප් යන කාණ්ඩයේ සඳහාම විශාලතම ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය ලැබෙනුයේ ශ්‍රී ලංකා ගුවන් හමුදාවටය.
- යුධ හමුදාව සහ වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා වන මුළු වියදම් ප්‍රතිපාදන අඩු කෙරෙනු ඇති අතර දෙපාර්තමේන්තු දෙකෙහිම පුද්ගල පඩිනඩි වියදම් ඉහළ යෑමක් සිදුවනු ඇත.
- වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම් රුපියල් බිලියන 3කින් හෝ 6.5%කින් ඉහළ යනු ඇත. යුධ හමුදාව සහ ගුවන් හමුදාව සඳහා ආහාර හා නිල ඇඳුම් වෙනුවෙන් වූ රුපියල් බිලියන 2.5ක වැඩිකල ප්‍රතිපාදන මීට ඇතුළත්ය.
- දෙපාර්තමේන්තු පහ තුළ ප්‍රාග්ධන වියදම් රුපියල් බිලියන 8කින් හෝ 27.7%කින් අඩු කෙරෙනු ඇත. ඉහත සඳහන් කරන ලද පුනරාවර්ථන වියදම් හි වැඩිවීම මෙමගින් මුළුමනින්ම පාහේ හිලවී කෙරෙන අතර මුළු ආංශික වියදම් හි දළ වැඩිවීම රුපියල් බිලියන 1ට වඩා අඩු ප්‍රමාණයට වැටේ. කෙසේ වෙතත් උක්ත අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් එ.ජා. සාම සාධක හමුදා සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන නිසාවෙනි. (2017 වසරේදී යුධ හමුදාව සඳහා වූ රුපියල් බිලියන 4.8 සහ ගුවන් හමුදාව සඳහා වූ රුපියල් බිලියන 1.4 2018 වසරේදී 0ක අගයක් ගෙන ඇත)

රූපසටහන 2.2.1 - දළ ජාතික නිෂ්පාදනයේ කොටසක් ලෙස රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් 2008 – 2018

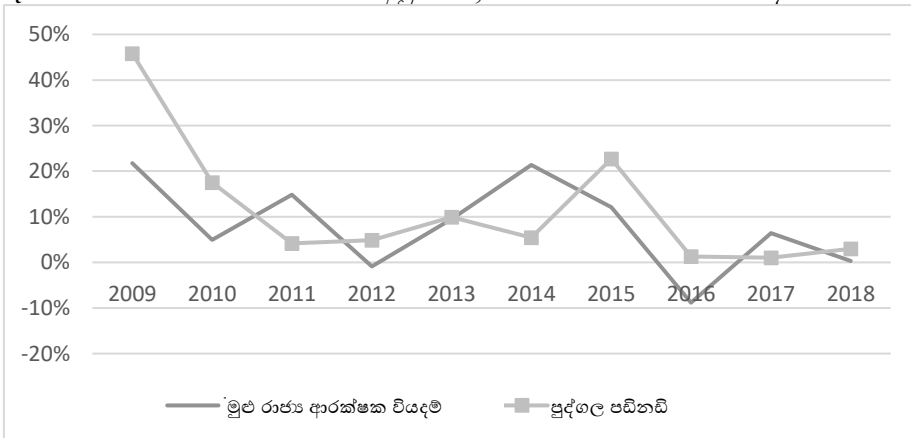
- 2009 වසරේදී යුද්ධය අවසන් වීමත් සමඟ ද.ජා.නි කොටසක් ලෙස ආරක්ෂක වියදම් පහළ ගොස් ඇත. 2018 වසරේදී තෝරාගත් දෙපාර්තමේන්තු වල වියදම් ද.දේ.නි 1.9%ක් නියෝජනය කරනු ඇති අතර එය මීට වසර දහයකට පෙර සංඛ්‍යා සමඟ සංසන්දනය කිරීමේදී තුනෙන් එකකට පමණ පහළ මට්ටමකි. (2.2.1 රූප සටහන බලන්න)

රූප සටහන 2.2.2 - රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් වල කොටසක් ලෙස පුද්ගල පඩිනඩි 2008 - 2018

- තෝරාගත් දෙපාර්තමේන්තු 5 හි පුද්ගල පඩිනඩි වෙනුවෙන් වැය කරන ලද වියදම් කොටස 2008 වසරේ පැවැති 55.4% සිට 2016 වසරේදී ඉහළම අගය වන 75.9% දක්වා ඉහළ ගොස් තිබුණි. 2017 වසරේදී එය 72% දක්වා මදක් පහළ යාමට ඇති අතර නැවතත් 2018දී 73.9% දක්වා ඉහළ යනු ඇත. (2.2.2 රූප සටහන බලන්න) යුධ හමුදාව සහ නාවික හමුදාව වෙත සපයන ලද සැපයුම් හා සේවාවන් වෙනුවෙන් අසාමාන්‍ය ලෙස විශාල මුදලක් වැය කරන ලද 2014 වසරේදී හැර, ප්‍රවාහන හා සැපයුම් සඳහා වූ වියදම් ඇතුළු පුනරාවර්ත වියදම් මත කොටස 2008 වසරේදී 29% සිට පහළ බැස 2010 වසරේ සිට 20% ක පමණ සාපේක්ෂ ස්ථාවර මට්ටමක පැවතුණි. ප්‍රාග්ධන වියදම් මත කොටස 5%කට අඩු මට්ටමක සිට 11% දක්වා පරාසයක බෙහෙවින් උච්චාවචනයකට ලක්වූ නමුත් 2008 සංඛ්‍යාවලට වඩා පහළ මට්ටමක පැවතුණු අතර 2018 දී 7.7%ක් වනු ඇත.

රූප සටහන 2.2.3 - වාර්ෂික වෙනසේ අනුපාතය, 2008. 09 සිට 2017 - 2018 දක්වා

- වෙනත් රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් - විශේෂයෙන් ගුවන් හමුදාව සඳහා වන ප්‍රාග්ධන වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය වසර තුනකදී හැර මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ මුළු වියදම් කිරීම් වලට වඩා ඉහළ වේගයකින් පුද්ගල පඩිනඩි සඳහා වන වියදම් ඉහළ ගොස් ඇත (2.2.3 රූපසටහන බලන්න)

නිරීක්ෂණ

- යුද්ධය අවසන් වීමත් සමඟ ද.දේ.නී කොටසක් ලෙස රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් පහත වැටී ඇති අතර එය 2017 දී 2.1% ලෙස සහ 2019 දී 1.9% ක් ලෙස තවදුරටත් පහත වැටීමට අපේක්ෂිතය.
- 2018 දී මුළු රාජ්‍ය ආරක්ෂක වියදම් වලින් 73.9% ක් පුද්ගල පඩිනඩි වෙනුවෙන් වැය කිරීමට ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. මෙය ඓතිහාසික සාමාන්‍ය වන 70.1% (2009 සිට 2016 දක්වා) සහ 2008 සංසන්දනාත්මක අගය වන 55.4% යන දෙකටම වඩා වැඩි අගයකි.
- ඇස්තමේන්තු යෝජනා කරන පරිදි මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ පවතින වියදම් රජයේ ප්‍රමුඛතාවයක් සහ වෙනස්වන දේශපාලන සංදර්භයක් සමඟ බැඳී පවතී.

2.3 අධ්‍යාපනය

මෙහිදී විශ්ලේෂණය කරනු ලබන අධ්‍යාපනයේ ප්‍රධාන උප ක්ෂේත්‍ර තුන වන්නේ,

1. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ප්‍රාථමික හා ද්විතීක අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය
2. උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග (උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය) යටතේ ඇති විශ්ව විද්‍යාල ක්ෂේත්‍රයේ තෘතීය අධ්‍යාපනය
3. නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති වෘත්තීය පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ තෘතීය අධ්‍යාපනය

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කොටසක් වන පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව ඉහත විස්තර කොට ඇති පරිදි සෘජුවම අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ නොවන හෙයින් ඒවා මෙම විශ්ලේෂණයෙන් ඉවත්කොට ඇති බව සලකන්න.

2.2.1 වගුව - අධ්‍යාපන වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම්/ප්‍රතිපාදන			පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව වෙනස 2017- 2018
	2016 තර්ථ	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	
<i>අගයන් රුපියල් බිලියන ගණනින්</i>				
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	63,826	111,592	105,211	
ජාතික අයවැය				-5,986
දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම්	අදාළ නොවේ	අදාළ නොවේ	395	(-5.4%)
උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය (උසස් අධ්‍යාපන අංශය)	49,576	52,050	61,484	11,334
ජාතික අයවැය				(+21.8%)
දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම්	n/a	n/a	1,900	
නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	10,071	10,642	10,957	315
අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය	123,632	174,284	179,947	5,663 (+3.3%)
<i>රජයේ අයවැයේ කොටසක් ලෙස</i>				
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	2.70%	3.81%	3.60%	-0.20%
උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය (උසස් අධ්‍යාපන අංශය)	2.10%	1.78%	2.16%	+0.39%
නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	0.43%	0.36%	0.37%	+0.01%
අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය	5.22%	5.94%	6.14%	+0.20%
පරිපූරකය ද. දේ. නි% ලෙස අධ්‍යාපනය	1.04%	1.34%	1.27%	-0.07%

මූලාශ්‍රය : 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතාවයන්

ශ්‍රී ලංකාව දැනුම කේන්ද්‍රීය ආර්ථිකයක් බවට පත්වීමට අපේක්ෂා කරන අතර එම ඉලක්කය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා රට තුළ දැනුම හා නිපුණතාවයන් වර්ධනය කළ යුතුය. ඒ අනුව, අධ්‍යාපනය සඳහා සිදු කෙරෙන මුළු ආයෝජන ප්‍රමාණය ද.දේ.නී 6%ක් දක්වා ඉහළ දැමීම සිදු කළයුතු බව වත්මන් රජය (එ.ජා.ප සහ එ.ජ.නී.ස) අවධාරණය කරන අතර එමඟින් අපේක්ෂිත ඉලක්කයන් වන්නේ

- අධ්‍යාපනයේ ප්‍රමිතිය ඉහළ දැමීම
- උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා පහසුකම් ඉහළ දැමීම තුළින් ඉහළ අධ්‍යාපන මට්ටමක් ලඟ කර ගැනීමට අවකාශ සැලසීම.
- ආර්ථික අපහසුකම් ඇති සිසුන් සඳහා මුදල් සහය ලබා දෙමින් අධ්‍යාපනයට ඇති සම අවස්ථා ඉහළ දැමීම සහ විශේෂ අධ්‍යාපන ශක්තිමත් කිරීම.
- මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ ඩිජිටල්කරණය සහ තාක්ෂණය භාවිතය ඉහළ දැමීම.
- සිසුන්ගේ සෞඛ්‍යය සහ පෝෂණය වැඩිදියුණු කිරීම.

විශ්ලේෂණය

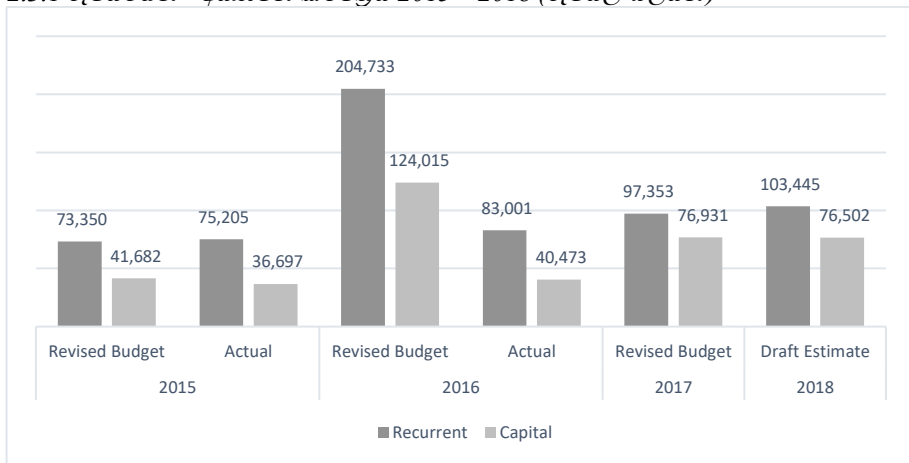
2.2.2 වගුව - අධ්‍යාපනයේ අතින් අත්දැකීම් (2012 – 2016)

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	සාමාන්‍ය වර්ධනය (තරා වියදම් තුළ)	සාමාන්‍ය හිඟය (ඇස්තමේන්තු වලට තරා තුළ)
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	15.5%	13.1%
උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය (උසස් අධ්‍යාපන අංශය)	21.2%	10.2%
නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	අදාළ නොවේ	අදාළ නොවේ

සටහන ; නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශයේ කාර්යයන් විවිධ අමාත්‍යාංශ යටතේ පැවතීම හේතුවෙන් 2015ට පෙර තොරතුරු ලබාගත හැකිවීම මත එම අමාත්‍යාංශයේ දත්ත මෙහි දක්වා නැත.

මූලාශ්‍රය :- අතින් අයවැය ඇස්තමේන්තු

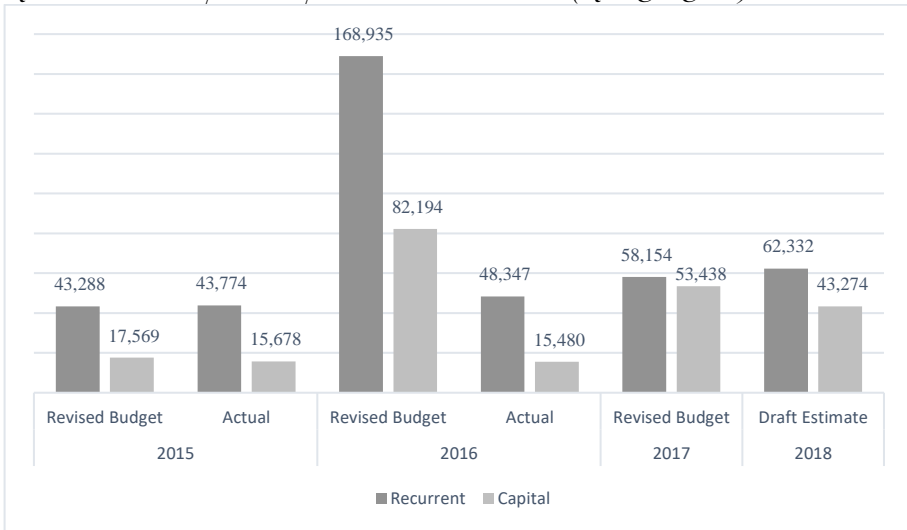
2.3.1 රූපසටහන - අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය 2015 – 2018 (රුපියල් බිලියන)

- ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව සහ අයවැය යෝජනා මණිත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය වෙත යොමු කරන ලද වියදම් ඇතුළු කළ පසු අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන 2017 වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් මිලියන 5663 (3.3%) කින් පමණ ඉහළ යනු ඇත. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ වියදම් රජයේ මුළු වියදමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 0.2%කින් ඉහළ දමනු ඇති නමුත් වෙන් කරන ලද වියදම් ද.දේ.නි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 0.07%කින් පහළ වැටෙනු ඇත.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

රූපසටහන 2.3.2 - අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය 2015 – 2018 (රුපියල් මිලියන)

- 2018 වසරේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන 2017 වසරට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 6කින් පමණ පහළ ගොස් ඇත.
- අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් රුපියල් බිලියන 10.1(19%) කින් පහළ ගොස් ඇත. ලිබඩු සහ කාර්යාලයීය උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා රුපියල් බිලියන 6ක් අඩුවීම, ගොඩනැගිලි හා ව්‍යුහයන් සඳහා රුපියල් බිලියන 4ක් අඩුවීම සහ යටිතල පහසුකම් වියදම් සඳහා රුපියල් බිලියන 3ක් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම පහළ යාමට හේතුවී ඇත. පෙර වසරේ තරා වියදම් සමඟ සැසඳීමේදී 2017 වසර තුළ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සඳහා වූ මුළු ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය 74.8%කින් වැඩිය. එසේම පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසර තුළදී ලිබඩු හා කාර්යාලයීය උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි සහ ව්‍යුහයන් වෙනුවෙන් වෙන්ව තිබූ වියදම් ප්‍රමාණය ඉතා ඉහළය.
- අයවැය යෝජනා මණිත් ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා රුපියල් බිලියන 3.6ක් එක් කරන ලදී.

සටහන - 2018 වසර සඳහා වූ වියදම් තුළ අමාත්‍යාංශයට අදාළ වියදම් ඇතුළත් වන නමුත් ඒවා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ අතිරේක සහාය සේවා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් යටතේ සටහන් කොට ඇත.

උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

රුපසටහන - උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය 2015 – 2018 (රුපියල් මිලියන)

සටහන : 2018 වසර සඳහා වූ වියදම් තුළ අමාත්‍යාංශයට අදාළ වියදම් ඇතුළත් වන නමුත් ඒවා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ අතිරේක සහාය සේවා සහ අසම්භව්‍ය බැරකම් යටතේ සටහන් කොට ඇත.

- 2018 වසරේදී උසස් අධ්‍යාපනය වෙනුවෙන් වූ වියදම් 21.8%කින් එනම් රුපියල් බිලියන 1.1කින් ඉහළ ගොස් ඇත. මීට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ විවිධ උසස් අධ්‍යාපන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වන ප්‍රාග්ධන ආයෝජන ඉහළ යාමයි.
- කෙසේ වෙතත්, සිසුන් සඳහා වූ ශිෂ්‍යත්ව සහ ණය යෝජනා ක්‍රම ආදී සංවර්ධන සහනාධාර වෙනුවෙන් වූ වියදම් වල බරපතල අඩු කිරීම් (රුපියල් මිලියන 882 (61%ක අඩුවීමක්) ගණනාවක් තිබී ඇත. වියදම් පිළිබඳ විස්තර 2.33 වගුවේ දක්වා ඇත.

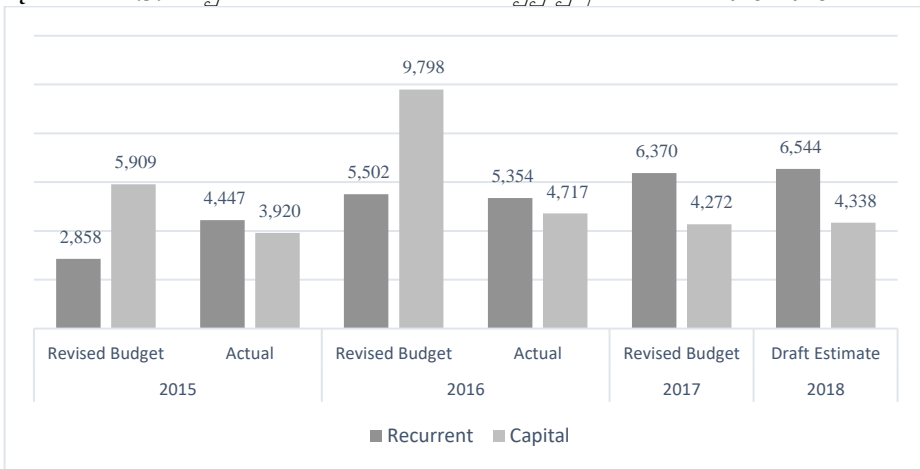
වගුව 2.3.3 උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ ශිෂ්‍යත්ව සහ සහනාධාර සඳහා විස්තරාත්මක වියදම් 2016-2018 (රු. මිලියන)

අයුතුම විස්තරය	2016	2017	2018	2017 සිට 2018 දක්වා වෙනස
වෙනත් රටවල් සමග ශිෂ්‍යත්ව අධ්‍යාපන වැඩසටහන - වෙනත්	49	44	25	-19
රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල හොඳම දක්ෂතා දැක්වූ උපාධි අපේක්ෂකයන්ට ලොව පුමුඛ පෙළේ විශ්වවිද්‍යාලවට ඇතුළුවීම පිණිස ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන - සංවර්ධන සහනාධාර	0	500	100	-400
රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළුවීමට නොහැකි සිසුන් සඳහා ණය යෝජනා ක්‍රමය	-	300	135	-165
ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම සඳහා රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල උපාධිධාරීන් දිරිමත් කිරීම සඳහා රු. මිලියන 1.5 ණය සඳහා පොළී සහනාධාරය	-	150	23	-127
වී.වී.ප්‍ර.කො.සභාව විසින් අනුමත රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල අධ්‍යාපනවේදී උපාධිය හැදෑරීම සඳහා ශිෂ්‍යයන් 5,000 කට ණය යෝජනා - සංවර්ධන සහනාධාර	-	100	25	-75
විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන්ගේ ලැජ්ජාවේ පරිගණක සහ වයි-ෆයි පහසුකම් සඳහා පොළී සහනාධාරය - කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව	37	346	250	-96
එකතුව	86	1,440	558	-882

මූලාශ්‍රය- 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත

නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය

රූපසටහන 2.3.4 නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය 2015-2018

- නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය සඳහා වියදම 2018 වසරේදී රු මිලියන 315 කින් වැඩිවී තිබේ.
- වියදම්වල ප්‍රධාන වෙනස්කම්වලට පුද්ගල පඩිනඩි රු. මිලියන 300 කින් ඉහළ යාම සහ ශිෂ්‍යත්ව සහ පුහුණු දීමනා වැනි සුබසාධන වැඩසටහන් සඳහා වියදම රු මිලියන 768 කින් පහත වැටීම ඇතුළත් වේ.

නිරීක්ෂණ

▪ අයවැය ඇස්තමේන්තුවල ඇතැම් සුබසාධන වියදම් වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමය නිසා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සහ උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කරන ලද මුදල අයවැය ඇස්තමේන්තුවල අඩුවෙන් දක්වා ඇත. ශිෂ්‍යත්ව සහ ශිෂ්‍යාධාර සඳහා වූ රු. බිලියන 2.3 ක මුළු මුදලක් “පරිපූරක සහායක සේවා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් ලෙස ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වාර්තා කර ඇත. (ඇමුණුම 2.3.1 බලන්න) මෙම වියදම් අතීතයේදී අමාත්‍යාංශයේ අයවැය තුළ අන්තර් ගත කොට තිබුණි. එය අදාළ අමාත්‍යාංශයේ අයවැයෙන් ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයක් වුව ද, මෙම ‘අභිමතානුසාරී’ අයවැයකරණ භාවිතාව. පාර්ලිමේන්තුවට අයවැය වාර්තා කිරීමේ ඉතා නොමග යවන සුළු සහ අසතුටුදායක ක්‍රමයක් බැවින්. එය හැකි ඉක්මණින් නිවැරදි කරන ලෙස රාජ්‍ය මූල්‍ය කාරක සභාව නිර්දේශ කරයි. මෙම ගැටලු ව 3 වන කොටසේ තවදුරටත් සාකච්ඡා කරනු ඇත.

▪ සමස්ත වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 20.6% ක් වන අවස්ථාවක, බොහෝ දෙනෙකු ඉල්ලා සිටි පරිදි අධ්‍යාපනය සඳහා දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 6% වෙන් කිරීම දුෂ්කර ඉලක්කයකි. කෙසේවෙතත්, ඒ සඳහා ද.දේ.නිෂ්පාදනයෙන් 1.5% කට අඩුවෙන් තිබූ ඉතා අඩු මට්ටමකට ළඟා වී තිබූ එය වැඩි කිරීමට රජය පෙරොන්දු වී තිබේ. එබැවින් වර්තමාන සහ අනාගත අයවැයවලදී මෙම අංශය සඳහා වෙන් කරනු ලබන මුදල සෑම වසරකම ක්‍රමිකව වැඩිවීම බලාපොරොත්තු විය යුතුය. ද.දේ.නිෂ්පාදියේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස වියදම අඩුකිරීම ප්‍රතිපත්ති අරමුණට මුළුමණින්ම පටහැනි වේ.

- 2018 දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කිරීම, 2016 තර්ජන වියදමට වඩා වැඩි වුවත්, පසුගිය වසර දෙකක ප්‍රතිපාදනට වඩා එය අඩුය. නිසැකවම, ඇස්තමේන්තුවලින් අපගමනය වීමේ ප්‍රවණතාවක් රජයේ ඇති අතර අයවැයගත භිහයට සාපේක්ෂව තර්ජන සංඛ්‍යාව පසුගිය වසර පහ තුළ 13.1% කි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, තර්ජන වියදමේ මෙම භිහය පැවතුණහොත්, 2018 දී අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම බොහෝ අඩුවනු ඇත. එබැවින්, රජය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හරහා ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රතිපාදනය වැඩිකිරීම හෝ ඇස්තමේන්තුවෙන් සුළු හෝ කිසිදු අපගමනයක් නොමැතිව ප්‍රතිපාදනය උපලබ්ධි කිරීම උචිත වේ.
- තෘතියික අධ්‍යාපනය සඳහා බඳවා ගැනීමේ අනුපාතයේ (2015 වර්ෂයේදී 19.8%⁴) පවතින අඩු මට්ටම සැලකිල්ලට ගැනීමේදී, උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා අයවැයෙන් මුදල් වෙන් කිරීම වැඩිකිරීම වැදගත් වන අතර පහසුකම් වැඩි

⁴ ලෝක බැංකුව - ලෝක සංවර්ධන දර්ශක

දියුණු කිරීමට සහ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ව්‍යාප්ත කිරීමට රජය මැනවින් අරමුදල් වෙන් කොට තිබේ. කෙසේවෙතත්, උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය සහ නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය යන අමාත්‍යාංශ දෙකම මගින් ශිෂ්‍යයන් සඳහා සංවර්ධන සහනාධාර අඩු කිරීම රජයේ ප්‍රතිපත්තියට පටහැනිය. මෙය වහාම නිවැරදි කළ යුතුව ඇත.

2.4 පරිසරය

රටේ පාරිසරික සංරක්ෂණ ඉලක්ක වෙත සෘජුව දායක වන තෝරා ගත් අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, රාජ්‍ය ආයතන සහ/හෝ වැඩසටහන්වල වියදම් පාරිසරික අංශය විශ්ලේෂණය කරයි. ඒවා නම්: (1) තිරසාර සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ප්‍රවර්ධනය කරන්නා වූ විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය යටතේ වැඩසටහන් (2) පාරිසරික කළමනාකරණය සහ ආරක්ෂාව මත කේන්ද්‍රගත වූ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ වැඩසටහන් සහ (3) තිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශයයි.

වගුව 2.4.1. පරිසර වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම/ප්‍රතිපාදනය			පෙර වසරට සාපේක්ෂව වෙනස
	2016 තරු	2017 ප්‍රතිශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
වටිනාකම රු. මිලියනවලින්				
විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය	242	499	207	-293 (-58.6%)
සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය	143	174	180	6 (+3.4%)
අනෙකුත් තිරසර හා පිරිසිදු බලශක්ති ව්‍යාපෘති	99	325	27	-299 (-91.8%)
මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය	5,126	7,118	7,513	395 (+5.5%)
පරිසරික ආරක්ෂාව	851	2,792	2,855	62 (+2.2%)
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	607	615	607	-8 (-1.4%)
සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂන අධිකාරිය	203	198	218	20 (+10.1%)
වන දෙපාර්තමේන්තුව	2,135	2,225	2,239	14 (+0.6%)
වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව	1,330	1,286	1,594	307 (+23.9%)
තිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය	3,488	3,702	5,034	1,332 (+36.0%)
පාරිසරික අංශය	8,856	11,319	12,753	1,434 (+12.7%)
රජයේ අයවැයේ කොටසක් ලෙස				
විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය	0.01%	0.02%	0.01%	-0.01%
මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය	0.22%	0.24%	0.26%	+0.02%
තිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය	0.15%	0.13%	0.17%	+0.04%
පාරිසරික අංශය	0.37%	0.39%	0.44%	+0.05%

පරිශීෂ්‍යය:ද.දේ.නී. ප්‍රතිශතයක් ලෙස පරිසර වියදම්	0.07%	0.09%	0.09%	0.00%
--	-------	-------	-------	-------

මූලාශ්‍රය- 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා

- “නීල හරිත අයවැයක්” ලෙස ද හඳුන්වනු ලැබූ 2018 අයවැය කථාව, තිරසාර සංවර්ධනය සහ පාරිසරික ආරක්ෂාව සඳහා රජයේ කැපවීම දැඩිව අවධාරණය කරන ලදී. මෙම තේමාව ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂ දෙකෙහි මැතිවරණ ප්‍රකාශන හා 2017-2020 සහ රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන සමග සංගත වේ. මෙම දැක්මේ කොටසක් ලෙස ඉදිරිපත් කරනු ලබන නිශ්චිත ඉලක්ක හෝ ක්‍රියාමාර්ගවලට පරිසර හිතකාමී කෘෂිකර්මය ප්‍රවර්ධනයකිරීම (එ.ජා.ප.), වනාන්තර සංරක්ෂණය කිරීම සහ වෙරළබඩ ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීම පිණිස නීති හඳුන්වා දීම (එ.ජ.නී.ප.) ඇතුළත් වේ.
- විකල්ප සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය දිරි ගැන්වීම මගින් දූෂණය අඩු කිරීම හෝ තුරන් කිරීම පිණිස වන රජයේ කැපවීම ද රජය ප්‍රකාශයට පත් කර තිබේ.
 - එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රමිති තුළ අඩුම දූෂණය සහිත රට වීම සඳහා කටයුතු කිරීම (එ.ජා.ප.)
 - තෙල් වෙනුවට විකල්ප බලශක්ති දිරිමත් කිරීම සහ වාතය, ජලය, ස්වභාවික වායු සහ සූර්ය බල ශක්තිය සඳහා විශේෂ ආධාර සැපයීම (එ.ජා.ප.)
 - වායු, ජල, පාංශු සහ දෘශ්‍ය දූෂණය පිටු දැකීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් පැනවීම (එ.ජ.නී.ප.)
 - 2020 වන විට ජාතික පද්ධතිය වෙත පුනර්ජනනීය බලශක්ති දායකත්වය 20% කින් වැඩි කිරීම (රා.ආ.වැ.)
- වඩා හොඳ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ භාවිතාවන් සකස් කිරීම තවත් පොදු ප්‍රමුඛතාවයකි. අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා යම් ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දීමට ප්‍රධාන පක්ෂ දෙකම ප්‍රතිඥා දී තිබෙන අතර 2018 වන විට රටේ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රශ්න නොපවතින බවට රා.අ.වැඩසටහන් වාර්තාව ඉලක්ක කරයි.
- මිනිස්-වන ජීවී ගැටුමට පිළියම් යෙදීම සහ සහජීවනය සඳහා කටයුතු කිරීම මෙම අංශයේ තවත් ප්‍රමුඛතාවයකි. උදාහරණයක් ලෙස, 2018 වන විට අලි මිනිස් ගැටුම තුරන් කිරීම පිණිස ජීව වැටට අමතරව විදුලි වැටක් ඉදිකර පවත්වා ගෙන යාම රා.ආ.වැඩසටහන වාර්තාවෙන් යෝජනා කරයි.

විශ්ලේෂණය

වගුව 2.4.2 අනිත පරිසර අන්දැකීම් 2012-2016

අමාත්‍යාංශය/දෙපාර්තමේන්තුව	වර්ධන සාමාන්‍යය (තරා වියදම්වල)	හිඟයේ සාමාන්‍යය (ඇස්තමේන්තුවට සාපේක්ෂව තරා)
විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය	-28.8%*	44.4%

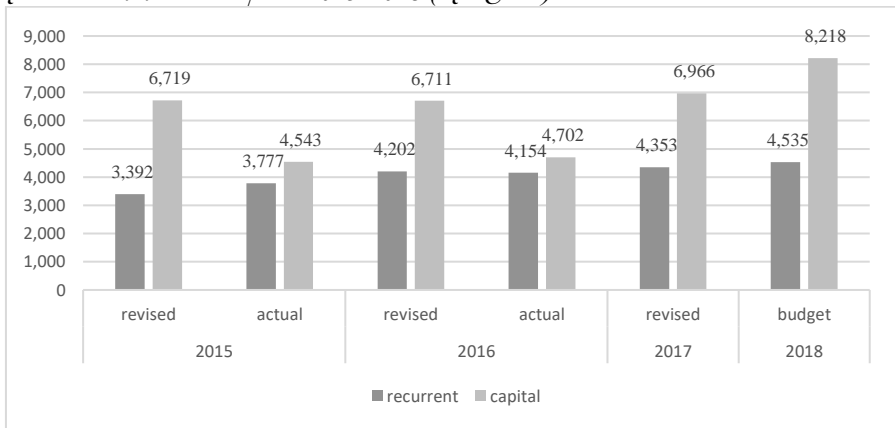
අමාත්‍යාංශය/දෙපාර්තමේන්තුව	වර්ධන සාමාන්‍යය (තරා වියදම්වල)	නිභයේ සාමාන්‍යය (ඇස්තමේන්තුවට සාපේක්ෂව තරා)
සුනිත‍්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය	-35.9%*	30.6%
අනෙකුත් පිරිසිදු බලශක්ති ව්‍යාපෘති	n/a	n/a
මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය	13.9%	25.9%
පරිසර ආරක්ෂණය	1.7%	52.1%
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	15.5%	2.1%
සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය	28.9%	9.6%
වන දෙපාර්තමේන්තුව	12.7%	1.8%
වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව	29.6%	31.8%
නිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය	17.0%	15.5%
පරිසර අංශය	9.6%*	23.6%

*2011 වසරේදී නිරසර බලශක්ති අධිකාරියට ප්‍රාග්ධනය විශාල වශයෙන් ගලා ඒම නිසා 2012 දී අධිකාරියේ ප්‍රාග්ධනය 93% කින් කපා දමන ලද අතර එමගින් සංඛ්‍යාවන්ට බලපෑමක් ඇතිව තිබේ. පසුගිය වසර හතර තුළ සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය අමාත්‍යාංශය සඳහා 26.6%ක් ද, සුනිත‍්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය සඳහා 11.1% ක් ද අංශය සඳහා 26.6% ක් ද විය.

සටහන: ඇතැම් පසුගිය වසර සඳහා සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස උද්භිද උද්‍යාන සහ පොදු විනෝදාස්වාද අමාත්‍යාංශය සහ වනජීවී සම්පත් සංරක්ෂණ අමාත්‍යාංශය යන අමාත්‍යාංශ දෙක මගින් නිරසර

සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය (හෝ අදාළ දෙපාර්තමේන්තු) ප්‍රතියෝජනය කරන ලදී. අනෙකුත් පිරිසිදු බලශක්ති ව්‍යාපෘති ආරම්භ කරනු ලැබූයේ 2014 වසරේ බැවින් ඒ සම්බන්ධ සංඛ්‍යා සපයා නොමැත)

රූපසටහන 2.4.1 පරිසර අංශය 2015-2018 (රු මිලියන)

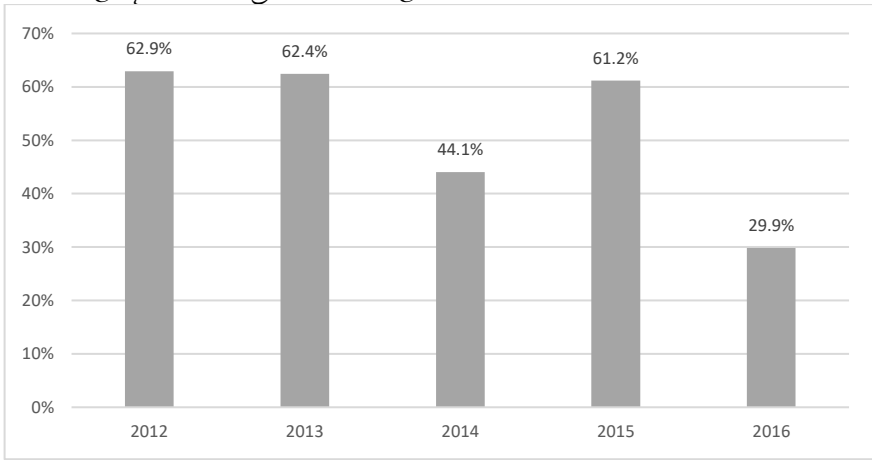

සටහන: 2018 සංඛ්‍යාවලට අයවැය යෝජනාවලින් ලබා ගත් අදාළ වියදම් ඇතුළත් වේ.

- පරිසර ආරක්ෂාව සහ සංරක්ෂණ ප්‍රයත්න පිළිබඳ අයවැය යෝජනා සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් අනතුරුව, 2018 දී මෙම අංශය සඳහා වියදම් රු. බිලියන 1 කින් හෙවත් 12.7% කින් වැඩි කිරීමට නියමිතය. (වගුව 2.4.1 බලන්න)

- මෙය පසුගිය වසර 5 තුළ සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය වූ 9.6% ට වඩා වැඩි වුවද, 2011 වසරේ තාවකාලිකව ප්‍රාග්ධන ගලා ඒමෙන් අනතුරුව (වගුව 2.4.2 බලන්න) 2012 වසරේදී සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරියේ 90% කට වඩා වැඩි අසාමාන්‍ය ලෙස විශාල අඩුකිරීමේ බලපෑම ඉවත් කරන්නා වූ වසර හතරක සාමන්‍ය වූ 17.2% ට වඩා තරමක් අඩුය.
- 2018 අයවැයේ පාරිසරික වියදම් 90% කට ආසන්න ප්‍රමාණයකින් වැඩිවීම ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා වෙන් කර තිබේ. (2.4.1 රූප සටහන බලන්න)
- කෙසේවෙතත්, මෙම අංශයේ හිඟය ඉහළය: 2012-2016 දක්වා කාල සීමාවේදී, මුළු වියදම්වල සාමන්‍ය හිඟය 23.6% කි. එනම්, රජය මෙම අංශය සඳහා මුලින්ම වෙන් කිරීමට අදහස් කළ දිගු කාලීන ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයෙන් තුනෙන් දෙකකට වඩා අඩුවෙන් රජය ගෙවා තිබේ.
- මෑත වසර කිහිපය තුළ පරිසර අංශයේ රජයේ වියදමේ වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කරයි. සමස්ත වියදමෙන් එහි කොටස 2012 පැවැති 0.29% සිට 2016 දී 0.37% දක්වා වැඩි වී තිබේ. 2018 වන විට එම ප්‍රමාණය 0.44% දක්වා ඉහළ යන බවට ඇස්තමේන්තු කර තිබේ.
- විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය යටතේ තෝරාගත් වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රතිපාදන 58.6% සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු කිරීමට නියමිතය. නමුත් මෙය මූලිකවම, 2015 වසරේදී ආරම්භ කළ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් මෙහෙයවන ලද පිරිසිදු බලශක්තිය සහ ජාල කාර්යක්ෂමතා වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වෙත වෙනත් ආයතනයකින් ලබා ගත් මුදලින් ලබා දුන් ණය කපා හැරීම නිසාවෙනි.
 - අනෙක් අතර මහවැලි සංවර්ධන සහ පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ තෝරා ගත් වැඩසටහන් කරා අයවැය ප්‍රතිපාදන වැඩි කිරීමට නියමිතය.
 - ප්‍රධාන පාරිසරික අයවැය යෝජනා වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර ඇති අතර උදාහරණයක් ලෙස වෙරළ පිළිපිරවුම සඳහා එයට රු. මිලියන 400 ක ප්‍රතිපාදනයක් ලැබීමට නියමිතය
 - පරිසර ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අරමුදල් වැඩිකිරීමක් ද අයවැය යෝජනා කරයි. උදාහරණයක් ලෙස 2017 සහ 2018 යන වසර දෙක සඳහාම සහ අපද්‍රව්‍ය බහැර කිරීමේ පහසුකම් ඉදිකිරීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වෙනුවෙන් රු බිලියන 1කට වැඩියෙන් වෙන් කරනු ලැබ තිබේ. එහෙත් මෙම වැඩසටහන් මාලාව සඳහා පසුගිය වසර පහ තුළ හිඟය සංගතව ඉහළය. (2.4.2 රූප සටහන බලන්න)
 - අමාත්‍යාංශය තුළ අනෙකුත් අදාළ වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රතිපාදනවල අඩු කිරීම් සිදු කර තිබේ. වන දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ගොඩනැගිලිවල අත්කර ගැනීමේ පිරිවැය ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන 70 කින් ද, වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ සඳහා රු. මිලියන 90 කින් ද සහ එ.ජා.සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂක ක්‍රියාකාරකම් සඳහා රු මිලියන 30 කින් ද ලෙස අඩු කර තිබේ.

රූප සටහන 2.4.2 මහවැලි සංවර්ධන සහ පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ පරිසර ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්වල හිඟය

- සමස්ත අංශයේ වර්ධනයට දායක වෙමින් නිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය සඳහා ප්‍රතිපාදන රු බිලියන 1.3 කින් වැඩි කිරීමට නියමිතය.
 - ජාතික සත්වෝද්‍යානයේ සහ අලි අනාථගාරයේ සත්ව මිත්‍ර සංකල්ප ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළුව, අමාත්‍යාංශය ඉලක්ක කර ගත් අයවැය යෝජනා කිහිපයක් තිබේ. රු මිලියන 255 ක් වූ එම කටයුතු සඳහා මුළු ප්‍රතිපාදනය අනෙකුත් අයවැය ශීර්ෂයන්හි වැඩිකිරීම්වලට වඩා කුඩාය.
 - අනෙක් අතට, අයවැය ශීර්ෂය 161 - නිරසර සංවර්ධන සහ වනජීවී අමාත්‍යාංශය සඳහා වාහන අත්පත් කර ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් තිබේ. 2018 දී, මෙම නිශ්චිත රේඛීය අයිතමය රු මිලියන 500 දක්වා වැඩි වන අතර එය මෙම වසරේ වියදමෙන් හත් ගුණයටත් වඩා වැඩි වීමකි. (එය දැනටමත් 2016 සංඛ්‍යාවට දෙගුණයකටත් වඩා වැඩිය) අමාත්‍යාංශ කාර්යාලය යටතේ වාහන අත්පත් කර ගැනීමේදී රු. මිලියන 43 ක අඩු කිරීමක් තිබේ. නමුත් මෙම අඩුකිරීම, රු. මිලියන 25 සිට රු. මිලියන 500 දක්වා 20 ගුණයකින් වැඩි වීමට නියමිත පරිපාලන සහ ආයතනික සේවා යටතට ගැනෙන ප්‍රසම්පාදනයේ විශාල වැඩිවීම හිලවී කිරීමට තරම් කුඩා වැඩිය.
 - එසේම අපාදාපන්න විශේෂ ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම පිළිබඳ සම්මුතිය සඳහා රු. මිලියන 250 ක නව ප්‍රතිපාදනයක් තිබේ.
 - ප්‍රාග්ධන වියදමේ මෙම වැඩිවීම් දෙක හේතුවෙන්, මෙම අයවැය ශීර්ෂය වෙනුවෙන් මුළු වියදම 2017 දී වූ රු. මිලියන 278 සිට 2018 දී රු. බිලියන 1 ඉක්මවා තුන් ගුණයකින් පමණ වැඩි වේ.
 - අමාත්‍ය වරයාගේ අයවැය ශීර්ෂයේ වැඩිවීමට සාපේක්ෂව, අමාත්‍යාංශය තුළ අනෙකුත් දෙපාර්තමේන්තුවල වැඩි වීම් සාධාරණ බව පෙනී යයි. වනජීවී

සංරක්ෂණ, ජාතික සත්වෝද්‍යාන හා ජාතික උද්භිද උද්‍යාන යන දෙපාර්තමේන්තු පිළිවෙලින් 2.9%, 13.7% හා 20.4% ලෙස වැඩි වනු ඇත.

- වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ, විදුලි වැට ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් රු.මිලියන 200 අරමුදල් සම්පාදන වැඩිවීමක් තිබෙන නමුත්, ගෝවරස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම සහ මිනිස්-අලි ගැටුම අඩු කිරීමේ ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම පිළිවෙලින් රු.මිලියන 65 කින් හා රු. මිලියන 59 කින් අඩු කෙරෙනු ඇත.

නිරීක්ෂණය

- මෑත වර්ෂ වලදී රජයේ වියදම් අනුව පාරිසරික අංශය සමස්තයක් වශයෙන් වර්ධනය වී ඇති අතර 2018 දීද එය තවදුරටත් දියුණු වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු වලින් හැඟවේ. එසේ වුවද, දත්ත වඩාත් සමීපව පරීක්ෂා කිරීමේදී, මෙම වැඩිවීම දෙස සැකමුසුව බැලිය යුතු බව අනාවරණය වේ.

○ උදාහරණයක් ලෙස, පාරිසරික ආරක්ෂා වැඩසටහන් වල දියුණුව අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය වෙනුවෙන් යටිතලය තුළ නව ආයෝජන හඟවන නමුත් මෙම අංශයේ එක් ක්ෂේත්‍රයක් කෙරෙහි දිගින් දිගටම උනන්දු වීමත්, රජයේ ප්‍රකාශිත ප්‍රමුඛතා අනුව පෙළගැසීමත් ඉන් දැක්වේ. එසේ වුවද, පසුගිය පස් වසර තුළ හිඟයේ ඉහළ සාමාන්‍යය, මෙම ප්‍රමුඛතා ඉටු කරගැනීමට නොහැකි වනු ඇත යන කණස්සල්ල ඇති කරවයි. ප්‍රතිඵල අත්කර ගැනීම සඳහා මුදල් වෙන් කිරීම පමණක්ම ප්‍රමාණවත් නොවන බවත් එහි අයවැය උපයෝජනය කිරීම ද වැදගත් බවත් රජය සැලකිල්ලට ගත යුතු අතර අයවැයෙන් පොරොන්දු වී ඇති යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමට අයවැය සම්බන්ධ නිසි උදෙසාගිමත් බව කෙරෙහිද එය අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත.

○ එයට අතිරේකව, අංශයේ මුළු වියදම් වැඩිවීම කෙරෙහි විශාල වශයෙන් බලපා ඇති තිරසාර සංවර්ධන හා වනජීවී අමාත්‍යාංශය යටතේ වාහන අත්පත් කරගැනීම සඳහා මුදල් වෙන් කිරීමවල වැඩිවීම ඉතා ඉහළ අගයක් ගනී. අයවැය, මෙම වැඩිකිරීම සාධාරණීකරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් තොරතුරු නොසපයයි. අයවැය පුරාව ගැටළුවක්ව පවතින, වාහන මිලදී ගැනීම සඳහා වන වියදම් වෙන් කිරීමවල ඉතා විශාල වැඩිවීම පිළිබඳව පැහැදිලි කිරීමක් ලබා දෙන ලෙස රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලා සිටී. මෙය 3 කොටසේ අවධාරණය කෙරෙනු ඇත.

2.5. ධීවර

ධීවර අංශයට සමස්ත ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයම අයත් වේ.

වගුව 2.5.1 - ධීවර වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම/වෙන් කිරීම			වර්ෂයෙන් වර්ෂයට වෙනස් වීම
	2016 තථ්‍ය	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
අගයන් රුපියල් මිලියන වලින්				
ධීවර අංශය (උදා.ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය)	5,670	7,977	9,893	1,917 (+24.0%)
රජයේ අයවැයේ පංගුවක් ලෙස				
ධීවර අංශය	0.24%	0.27%	0.34%	+0.07%
පරිපූරකය: ධීවර වියදම් ද.දේ.නි.හි %ක් ලෙස	0.05%	0.06%	0.07%	+0.01%

මූලාශ්‍රය: 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත හා අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා

- ධීවර අංශය ශ්‍රම බලකායෙන් 4%ක් සේවයෙහි නියුක්ත කරගන්නා අතර ද.දේ.නි.ට 1.4% කින් දායක වී වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයනයෙන් 2% ක් සාදයි.(රා.ආ.වැ.සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව) යුරෝපා සංගමයට මත්ස්‍ය අපනයන තහනම ඉවත් කිරීම සහ විශාල යුරෝපා සංගම් වෙළඳපොළට මත්ස්‍ය අපනයන වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවට සැලකිය යුතු සහන ලැබෙන යුරෝපා සංගම් ජී.එස්.පී. ජලස් ආපසු ලබා ගැනීම සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර අංශය විශාල ලෙස වර්ධනය වීමේ විභවය ඇත.
- එහෙයින් මෙම ඉතා වැදගත් කර්මාන්තය පෝෂණය කිරීම සඳහා රජය,ධීවර සංවර්ධන සැලසුමක් බලාත්මක කිරීමට සැලසුම් (එ.ජ.නි.සං.), ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතිවලට අනුව පහසුකම් හා යටිතලය නවීකරණය කිරීම (එ.ජා.ප.), නව ගබඩා හා වරයා පුළුල් කිරීම වෙනුවෙන් පහසුකම් සැලසීම මගින් මත්ස්‍ය අපනයන වැඩි කිරීමට සහාය වීම (එ.ජ.නි.සං.) හා මෙම අංශයේ නව රැකියා 500,000 ක් උත්පාදනය කිරීම ඇතුළුව වගකීම් ගණනාවක් ඉටු කිරීමට භාර ගෙන ඇත.

විශ්ලේෂණය

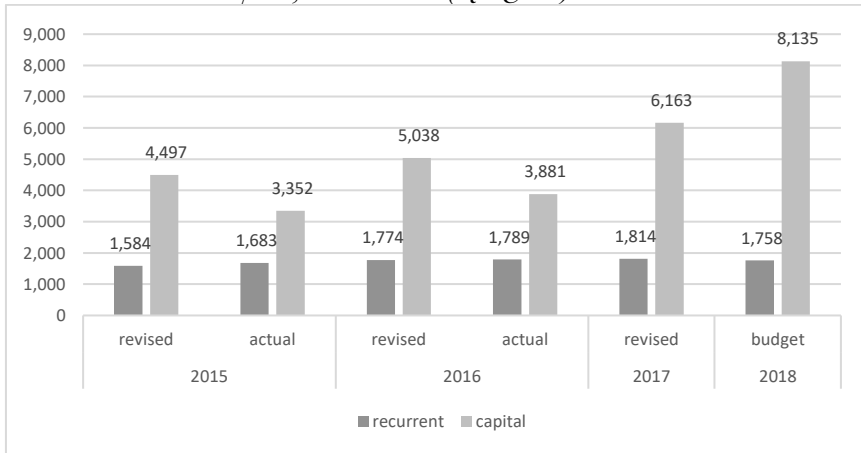
වගුව 2.5.2. ධීවර ක්ෂේත්‍රයේ අතීත අත්දැකීම්, 2012-2016

දෙපාර්තමේන්තුව/අමාත්‍යාංශය	වර්ධනයේ සාමාන්‍යය (තථ්‍ය වියදම්වල)	හිඟයේ සාමාන්‍යය (ඇස්තමේන්තුවලට එරෙහිව තථ්‍ය වියදම්වල)
ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	16.4%	19.5%

මූලාශ්‍රය: පසුගිය අයවැය ඇස්තමේන්තු

- 2018 දී ධීවර අංශයේ මුදල් වෙන් කිරීම් රු.බිලියන 2 කින් හෝ 24.0% කින් පමණම වැඩි වීමට නියමිතය.මෙම අංශය මුළු වියදමෙන් 0.34%ක් හා ද.දේ.නි.යෙන් 0.07% ක් නියෝජනය කරනු ඇත.(2.5.1. වගුව බලන්න)
 - 2012 (වියදමෙන් 0.19% ක් හා ද.දේ.නි.යෙන්0.04% ක්) සහ 2016 (වියදමෙන් 0.24% ක් හා ද.දේ.නි.යෙන්0.05 % ක්) යන දෙවර්ෂයටම වඩා කැපී පෙනෙන දියුණුවක් මෙයින් නියෝජනය වේ.
 - 2014 පැවති මෑත ඉහළම අගයෙන් සැලකිය යුතු අඩුවීමක් මෙය නියෝජනය කරන නමුත්, සංවර්ධන සහනාධාරවල අතිවිශාල තාවකාලික වැඩිවීමක් පැවති හෙයින් 2014 මෙම අංශයේ විෂමතාවක් විය.
- 2016 සිට 2017 ට 58.8% කින් සහ ඉන් පසු 2017 සිට 2018 ට තවත් 32.0% කින් ප්‍රාග්ධන වියදම වැඩිවන බව අයවැය ඇස්තමේන්තු හඟවයි; අනෙක් අතට පුනරාවර්තන වියදම් 2018 දී 3.1% කින් අඩු වනු ඇත.(2.5.1. රූපසටහන බලන්න)
 - එක් එක් වර්ෂයේ රු. බිලියන 4 ට වැඩි වූ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැයකිරීම් 2017 හා 2018 වර්ෂ දෙකේදීම ප්‍රාග්ධන වියදම වැඩිවීමට වැඩි වශයෙන්ම හේතු වේ.
 - 2018 වැඩිවීමට මුළුමනින්ම පාහේ හේතු වන්නේ මෙම අංශයට යොමු කර ඇති, අයවැය යෝජනා වෙනත් වන රු.බිලියන 2.1 ක නව ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයයි.කලපු පිරිසිදු කිරීම හා වරායවල් සංවර්ධනය කිරීම විශේෂිත ව්‍යාපෘති අතරට අයත් වේ.
 - අමාත්‍යාංශය යටතේ ගොඩනැගිලි හා ව්‍යුහයන් පවරා ගැනීමේ පිරිවැය 2017 වූ රු.මිලියන 30 සිට 2018 දී රු.මිලියන 702 ක් දක්වා වැඩිවනු ඇත.එම අයවැය අයිතමය යටතේම, ධීවර හා ජලජ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවටද රු.මිලියන 125ක වැඩිවීමක් ලැබෙනු ඇත.
 - මෙවැනි විශාල වැඩිවීම් වලට තරමක් දුරට හිලවි ලෙසින් අඩුකිරීම් කිහිපයක්ද ඇත.උදාහරණයක් ලෙස, දිස්ත්‍රික්ක 10 ක ධීවර ගම්මාන වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වෙන් කෙරෙන මුදල 2017 සිට 2018 ට රු.බිලියන 1 කින් අඩු වනු ඇත.2016 දී විශාල ආයෝජනයක් ලද කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ධීවර කර්මාන්තය වෙනුවෙන් නවීන තාක්ෂණය සංවර්ධනය වෙනුවෙන් වෙන් කළ මුදලද ආසන්න වශයෙන් රු.මිලියන 300 කින් පමණ අඩුවනු ඇත.

රූපසටහන 2.5.1 - ධීවර අංශය, 2015 - 2018 (රු.මිලියන)

සටහන: 2018 සංඛ්‍යාවට අයවැය යෝජනා වලින් අදාළ වියදම් ඇතුළත් වේ.

- කෙසේ වෙතත් පසුගිය පස් වසර පුරා ප්‍රාග්ධන වියදමේ හිඟය මෙම අංශය තුළ 30.8%ක ඉහළ අගයක් ගත්තේය- 19.5%ක්වූ මුළු වියදමේ හිඟයට වඩා මෙය ඉතා ඉහළ අගයක් විය. එයට අමතරව, එම කාලපරිච්ඡේදය තුළම ප්‍රාග්ධන වියදමේ වාර්ෂික වර්ධන අනුපාතිකයේ සාමාන්‍යය 15.7% ක් වූ අතර එය මුළු වියදම් වල සාමාන්‍ය වර්ධනයට හා 2018 අපේක්ෂිත වර්ධනයට වඩා අඩුවෙන් පැවතිණි (2.5.2 වගුව බලන්න).

නිරීක්ෂණය

■ සමස්තයක් වශයෙන්, මෑත අතීතය සැලකූ කළ ධීවර අංශයට 2018 වෙනුවෙන් මුදල් වෙන් කිරීම වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරයි. එනම්, කර්මාන්තය ව්‍යාප්ත කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණ සමඟ අයවැය වඩා හොඳින් පෙළ ගැසී තිබේ. එසේ වුවද, වාර්ෂික වර්ධනයේ අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා බොහෝ අඩු අනුපාතිකයක් හා ප්‍රාග්ධන වියදමේ විශාල හිඟයක් පෙන්නුම් කළ ප්‍රාග්ධන වියදම්වල අමුතු උච්චාවචනයන් හා අතීත අත්දැකීම්, ක්‍රියාත්මක කෙරෙනු ඇති දේට ප්‍රතිවිරුද්ධව සැපයෙන අයවැය සංඛ්‍යාවලට පමණක් මෙම දියුණුව සීමා වන්නේද යන අවිනිශ්චිත බව ඇති කරයි.

2.6. සෞඛ්‍යය

(1) සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය (2) ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව යන සංරචක දෙක යටතේ අරමුදල් සැපයෙන සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය සෞඛ්‍ය අංශයට අයත් වේ.

2.6.1. වගුව සෞඛ්‍ය වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම/වෙන් කිරීම			වර්ෂයෙන් වර්ෂයට වෙනස් වීම
	2016 කථා	2017 සංශෝධන	2018 අයවැය	2017-2018
අගයන් රුපියල් මිලියන වලින්				
සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය	134,780	170,089	179,143	9,054 (+5.3%)
ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	1,852	2,341	2,007	-334 (-14.3%)
සෞඛ්‍ය අංශය	136,632	172,430	181,150	8720 (+5.1%)
රජයේ අයවැයේ පංගුවක් ලෙස				
සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය	5.70%	5.80%	6.11%	+0.31%
ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	0.08%	0.08%	0.07%	-0.01%
සෞඛ්‍ය අංශය	5.78%	5.88%	6.18%	+0.30%
පරිපූරකය: සෞඛ්‍ය වියදම ද.දේ.නි. හි % ලෙස	1.15%	1.33%	1.28%	-0.05%

මූලාශ්‍රය: 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත හා අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතා

පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග සහ ප්‍රතිඵල වලට ප්‍රමුඛතාව දීම මගින් රටේ වඩාත් සෞඛ්‍ය සම්පන්න සහ දීර්ඝායුෂ ඇති ජනගහනයක් ඇති කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණයේ ගුණාත්මක බව වැඩි කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජය බලාපොරොත්තු වේ:

- විවිධ මෙහෙයුම් හා නියාමන ආයතන හරහා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණයේ තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම;
- සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ පහසුකම් වැඩිකිරීම සහ රක්ෂණය හඳුන්වාදීම මගින් සමාන ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීම;
- බෝ වන හා බෝ නොවන රෝග වලට ප්‍රතිකාර කිරීම හා සම්බන්ධ පහසුකම් හා සේවා වැඩිකිරීම සහ නවීකරණය කිරීම;
- මාතෘ හා ළමා ආරක්ෂණ වැනි විශේෂඥ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ සේවා ඉවැඩි කිරීම;
- විකල්ප සහ දේශීය වෛද්‍ය අංශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම;
- සෞඛ්‍ය අංශය තුළ ආයෝජනය වැඩි කිරීම.

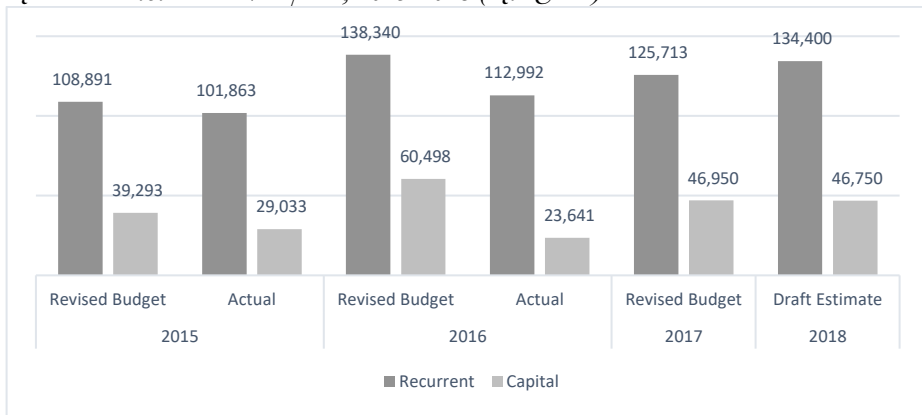
විශ්ලේෂණය

වගුව 2.6.2 - සෞඛ්‍ය අතින් අන්දැකීම් (2012 -2016)

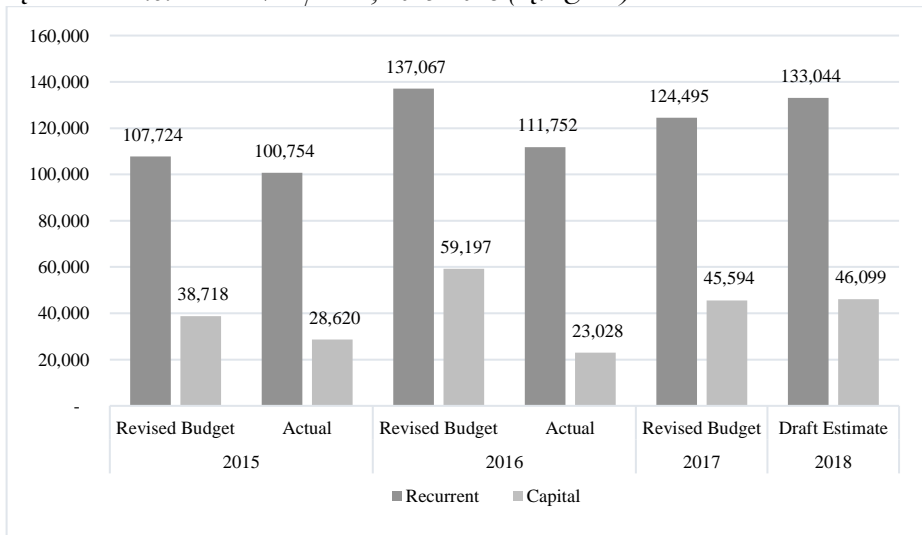
දෙපාර්තමේන්තුව/අමාත්‍යාංශය	වර්ධනයේ සාමාන්‍යය (තරා වියදම්වල)	අඩුවීමේ සාමාන්‍යය (ඇස්තමේන්තුවලට එරෙහිව තරා වියදම්වල)
සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය	16.3%	14.6%
ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	25.6%	22.4%
සෞඛ්‍ය අංශය	16.4%	14.7%

මූලාශ්‍රය: පසුගිය අයවැය ඇස්තමේන්තු

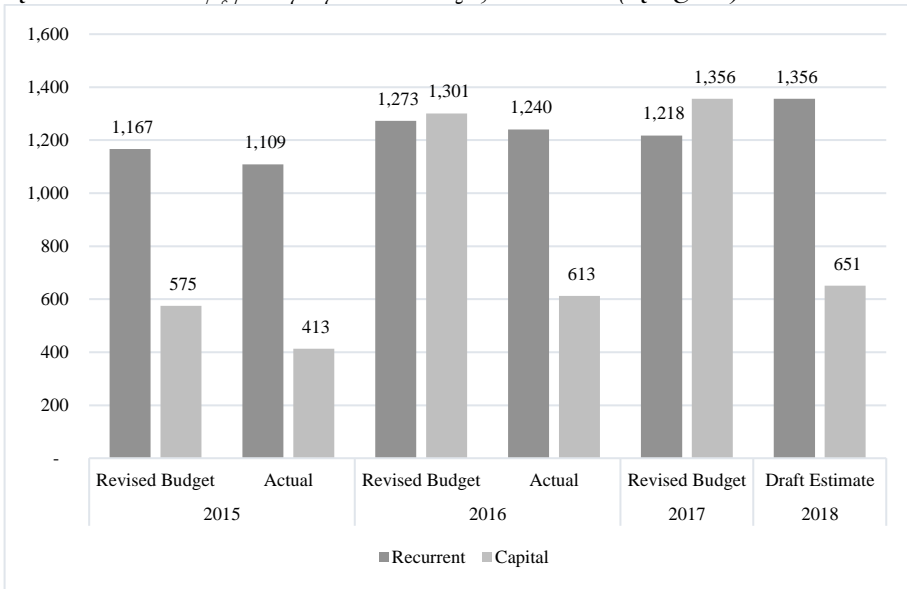
රූපසටහන 2.6.1 - සෞඛ්‍ය අංශය, 2015-2018 (රු. මිලියන)

රූපසටහන 2.6.2 - සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය, 2015-2018 (රු. මිලියන)

රූපසටහන 2.6.3 - ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව, 2015-2018 (රු. බිලියන)

- 2018 දී, අයවැය සෞඛ්‍ය අංශයට රු.බිලියන 181 ක් වෙන් කළ අතර (එනම් රජයේ මුළු අයවැයෙන් 6.18%ක්) එය නාමික ද.දේ.නි.යෙන් 1.28% ක් විය.
- 2012 සිට 2016 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ සෞඛ්‍යය වෙනුවෙන් වියදම 5.7% ක සාමාන්‍යයක පැවතී ඇති අතර ඉහළම අගය වූ 8% 2013 දී පැවතිණි.
- ඇස්තමේන්තුව හා සැසඳූ කළ සත්‍ය ලෙසම වියදම් කරන ලද වියදම් සාමාන්‍ය හිඟය ඉහළ මට්ටමක වන අතර 2015 දී 11.7% කින් හා 2016 දී 31.3% කින් වශයෙන් පසුගිය වසර දෙක තුළදී මෙම අඩුව කැපී පෙනෙන ලෙස වැඩි වී තිබේ. 2015 සහ 2016 වර්ෂ වලදී සෞඛ්‍යය වෙනුවෙන් වැයකිරීම් වර්ධනය මන්ද ගාමී වූ බවද සැලකිල්ලට ගැනීම වැදගත්ය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ සාමාන්‍ය වර්ධනය 9.6% ක් වන විට 2012-2014 කාලපරිච්ඡේදයේදී වර්ධනයේ සාමාන්‍යය 21.4% ක් විය.
- පෙර වර්ෂය හා සැසඳීමේදී 2018 දී සෞඛ්‍ය අංශය වෙනුවෙන් වියදම දළ වශයෙන් රු.බිලියන 9 (5.1%) කින් වැඩි වී ඇත. ප්‍රාග්ධන වියදම එකම මට්ටමකින් පවත්වා ගනු ලැබ ඇති අතර පුනරාවර්තන වියදම වෙනුවෙන් වෙන් කිරීම වැඩි වී ඇත.
- පුනරාවර්තන වියදමේ වැඩි වීමෙන් වැඩිකොටස පුද්ගල පඩිනඩි වල රු.බිලියන 5.5 ක පමණ ඉහළ නැගීමට පැවරිය හැකිය.
- 2017 වර්ෂය සමඟ සැසඳූ කළ 2018 දී ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන් වියදම 14.3% කින් අඩු වී ඇත. ජාතික ආයුර්වේද රෝහල වෙනුවෙන් ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදි කර අවසන් කිරීම වෙත මෙම අඩුවීම පැවරිය හැකිය.

2.6.3. වගුව - ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය දර්ශක

දර්ශකය	2010	2015	වෙනස (%)
උපතේදී ආයු අපේක්ෂාව, අවුරුදු	74	75	+1.4%
සජීවී උපන් 1000කට ළදරු මරණ සංඛ්‍යාව	9.9	9.2 ⁵	-7.1%
	2013	2016	වෙනස (%)
රජයේ රෝහල් සංඛ්‍යාව	603	598	-0.8%
රෝහල් ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	74,636	76,829	+2.9%
මුළු ජනගහනය	20,585,000	21,203,000	+3.0%
පුද්ගලයන් 1000කට පවතින රෝහල් ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	3.63	3.62	<0.0%

මූලාශ්‍රය :- ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික හා සමාජ සංඛ්‍යාලේඛන 2017 සහ 2011 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

නිරීක්ෂණ :-

- 2012-2016 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී, සෞඛ්‍ය අංශය වෙත සිදු කරනු ලබන වියදම් වල යහපත් වර්ධනයක් ඇතිවී ඇත. 2017 වර්ෂයේදී 5.88% වූ සෞඛ්‍ය වියදම් සඳහා වන මූල්‍ය අයවැය පංගුව 6.18% දක්වා වැඩි කරමින් සෞඛ්‍ය අංශය වෙත වෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය 2018 වර්ෂයේදී සමස්ත මට්ටමකින් රජය විසින් වර්ධනය කරන ලදී.
- 2013 සිට 2016 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළදී රජයේ රෝහල් සංඛ්‍යාව අඩු වුවද, පවතින ඇඳුන් සංඛ්‍යාවෙහි නිරන්තර වර්ධනයක් ඇති වූ අතර එම වර්ධනය ජනගහන වර්ධනය හා අනුරූප ආකාරයකින් සිදු විය.

⁵ මූලාශ්‍රය: සෞඛ්‍ය පහසුකම් සංගණනය 2015, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය

2.7 ප්‍රවාහනය

මං මාවත්හි පවතින තත්ත්වයන් වැඩි දියුණු කිරීම මඟින් පුද්ගලික ප්‍රවාහනය සඳහා පහසුකම් සැපයීම පොදු ප්‍රවාහන අංශය දියුණු කිරීම (එනම් බස් සහ දුම්රිය) සහ සිවිල් ගුවන් සේවා ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව හා ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම හා සම්බන්ධව වියදම් විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා පමණක් ප්‍රවාහන අංශයෙහි විෂය පථය සීමාවී ඇත. මෙම කාර්යය සඳහා පහත සඳහන් ආයතන සහ වැඩසටහන් මඟින් සිදු කරන ලද වියදම් සලකා බලනු ලැබේ.

- (1) ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය
- (2) උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය වෙත පැවරී ඇති මහාමාර්ග හා මාර්ග සවර්ධනය හා සම්බන්ධ කටයුතු සහ
- (3) මහ නගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන නාගරික ප්‍රවාහන හා සම්බන්ධ වැඩසටහන්

2.7.1 ප්‍රවාහන වියදම් සාරාංශය

	රජයේ වියදම්/ප්‍රතිපාදන			ඉකුත් වර්ධයට සාපේක්ෂව වෙනස 2017-2018
	2016 කථා	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	
<i>වටිනාකම රුපියල් මිලියන වලින්</i>				
ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය	67,416	65,500	42,662	-12,338 (-18.8%)
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි සංවර්ධන කටයුතු යටතේ වියදම්	n/a	n/a	10,500	
උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය (මහාමාර්ග අංශය)	145,984	203,902	131,448	-72,454 (-35.5%)
මහ නගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය (ප්‍රවාහන හා සම්බන්ධ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති)	525	775	5,843	5,068 (+653.9%)
ප්‍රවාහන අංශය	213,925	270,177	190,453	-79,724 (-29.5%)
<i>රාජ්‍ය අයවැයෙහි පංගුවක් ලෙස ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් ගමන් අමාත්‍යාංශය</i>	2.9%	2.2%	1.81%	-0.42%
මහ නගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය (ප්‍රවාහනය හා සම්බන්ධ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති)	6.17%	6.95%	4.49%	-2.47%
මහ නගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය (ප්‍රවාහනය හා සම්බන්ධ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති)	0.02%	0.03%	0.20%	+0.17%
ප්‍රවාහන අංශය	9.05%	9.22%	6.50%	-2.72%

පරිපූරකය :- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රවාහනය	1.81%	2.08%	1.34%	-0.74%
--	-------	-------	-------	--------

මූලාශ්‍රය :- 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත් සහ අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයන්

මාර්ග ජාලය වැඩි දියුණු කර ගුණාත්මකභාවය, ආරක්ෂාව සහ දැරිය හැකි මිලට ලබා ගත හැකි බව තහවුරු කරමින් වර්තමාන හා අනාගත මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ඉල්ලුම සපුරාලීම කෙරෙහි රජයේ ප්‍රතිපත්ති මඟින් අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. එහෙයින් පහත සඳහන් ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට රජය අපේක්ෂා කරයි.

- බහුජන ප්‍රවාහන ක්‍රම සහ පොදු ප්‍රවාහන අංශය දියුණු කිරීම.
- රථවාහන කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක් ඉහළ නැංවීම.
- මාර්ග අනතුරු අඩු කිරීම සහ වින්දිතයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් වන්දි ලබාදෙනු ලබන බවට වගබලා ගැනීම.
- ප්‍රවාහන පද්ධතියෙහි කාර්යක්ෂමතාවය සහ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීම
- දැනට පවතින මාර්ග ජාලයෙහි ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා ආයෝජනය කිරීම.
- කොළඹ අගනගර ප්‍රදේශය තුළ උන්නත මාර්ග ජාලයක් ඉදිකිරීම වැනි ක්‍රම තුළින් නගරය තුළ මාර්ග අතර සම්බන්ධතාවය නවීකරණය කිරීම.
- ප්‍රධාන සහ අළුතින් බිහිවන නගර මධ්‍යස්ථාන සම්බන්ධ කරමින් කාර්යක්ෂම මාර්ග ජාලයක් නිර්මාණය කිරීම.
- මාර්ග වල පරිසර දූෂණය අඩු කිරීම.

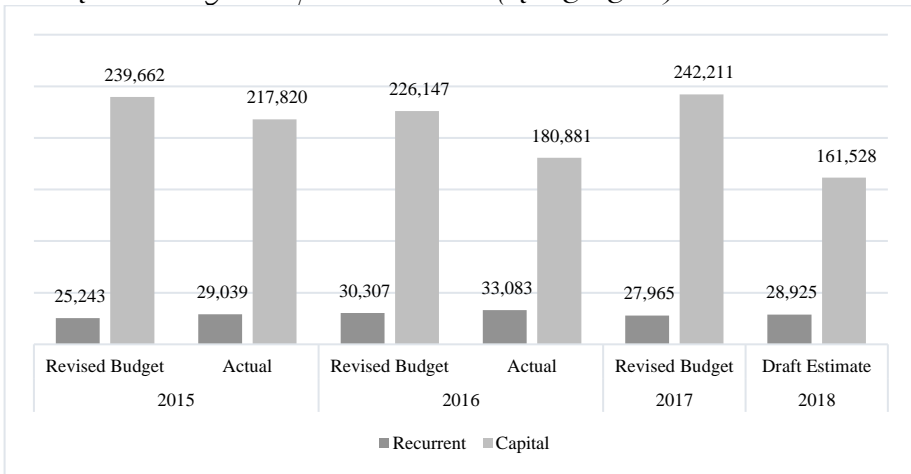
මෙම ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා සිය රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන තුළින් රජය විසින් පහත සඳහන් ඉලක්ක කරනු ලැබ ඇත.

- මගී ප්‍රවාහනය සඳහා පොදු ප්‍රවාහන අංශය විසින් ලබා දෙනු ලබන දායකත්වය දැනට පවතින මට්ටම වන 58% සිට වසර 2020 වන විට 65% දක්වා ඉහළ නැංවීම
- 2015 වර්ෂයේදී 5% ක් වූ මගී ප්‍රවාහන සේවය දුම්රිය මඟින් ලබා දෙනු ලබන දායකත්ව කොටස 2020 වන විට 10% දක්වා ඉහළ නැංවීම
- ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය සේවය මඟින් දැනට ලබාදෙනු ලබන දායකත්ව කොටස වන 1% මට්ටම 2020 වන විට 5% දක්වා ඉහළ නැංවීම
- නාගරික බස් සේවාවක් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් මාර්ග සීමා නැවත නියම කිරීම සහ 2017 වර්ෂය වන විට කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ පුද්ගලික අංශයේ සහයෝගය ඇතුළු නවීන පඩිපෙළ රහිත බස් ඇතුළත් සුබෝපහෝගී බස් සේවයක් හඳුන්වාදීම.
- දැනට 33% මට්ටමක පවතින පුද්ගලික වාහන නගරයට ඇතුළුවීම 2018 වර්ෂය වනවිට 28% දක්වා අඩු කිරීම.

- මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගය රුවන්පුර අධිවේගී මාර්ගය සහ කොළඹ නගරය තුළ උන්නත මාර්ගය ඉදි කිරීම.
- ජාතික මහාමාර්ග ක්ලෝමීටර් 2400ක දුරක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
- මාර්ග ජාලය ප්‍රතිසංස්කරණය සහ වැඩි දියුණු කිරීම මඟින් ගම්මාන 2500 ක් සඳහා සම්බන්ධතාවය වැඩි දියුණු කිරීම

විශ්ලේෂණය

2.7.1 රූප සටහන - ප්‍රවාහන අංශය 2015 – 2018 (රුපියල් මිලියන)

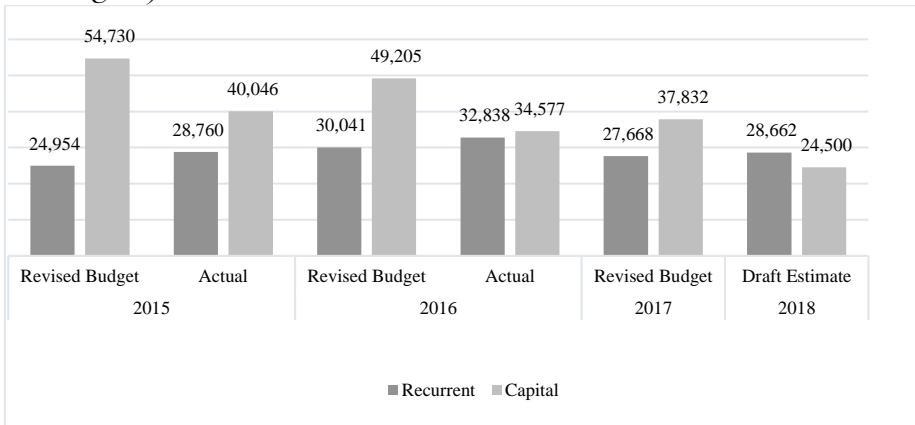
- ඉකුත් වර්ෂය හා සංසන්දනය කිරීමේදී 2018 වර්ෂය තුළදී ප්‍රවාහන අංශය සඳහා වෙන් කරන ලද මුදල රුපියල් බිලියන 88 (නැතහොත් 32.7%) කින් විශාල ලෙස අඩුවී ඇත. 2018 වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුව 2015 සහ 2016 වර්ෂ වල තරා වියදමටත් වඩා අඩුය.
- වියදම් වලින් විශාල කොටසක් රටෙහි මහා මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග ජාලය ඉදිකිරීම සඳහා වැය වන හෙයින් ප්‍රාග්ධන වියදම සම්බන්ධයෙන් මෙම අංශය තුළ වැඩි අවධානය යොමුවී ඇත.

ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශය

2.7.2 වගුව : ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශයේ අතින් අන්දැකීම් (2012 – 2016)

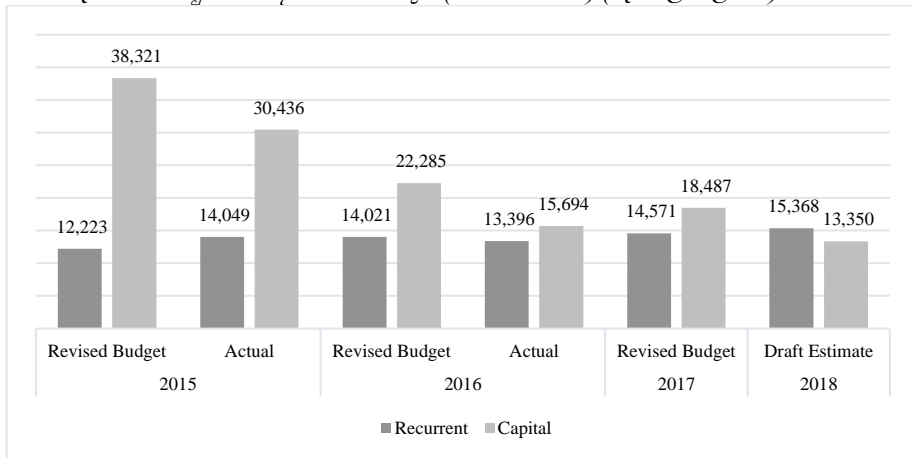
දෙපාර්තමේන්තුව/ අමාත්‍යාංශය	සාමාන්‍ය වර්ධනය (තරා වියදම් තුළ)	සාමාන්‍ය අඩුවීම (ඇස්තමේන්තු වලට සාපේක්ෂව තරා වියදම)
ප්‍රවාහන සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය	6.8%	10.0%
ප්‍රවාහන හා ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය	44.6%	19.7%
ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව	-6.0%	7.4%
මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව	3.0%	5.3%

2.7.2 රූප සටහන - ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය (2015 – 2018) (රුපියල් මිලියන)

සටහන :- අමාත්‍යාංශයට අදාළ වන එනමුත් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි පරිපූරක සහාය සේයා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් යටතේ සඳහන් වියදම් 2018 වර්ෂය සඳහා වන වියදම් තුළ අන්තර්ගත වේ.

2.7.3 රූප සටහන දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව (2015 – 2018) (රුපියල් මිලියන)

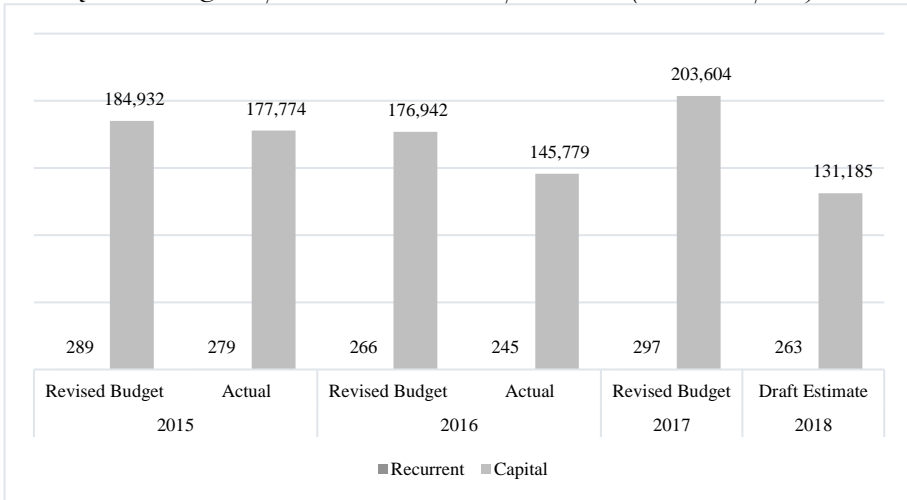
- 2014 වර්ෂයේදී හැර (මෙම වර්ෂයේදී වර්ධන වේගය 73.5%ක් විය.) 2012 වර්ෂයේ සිට සියලුම වර්ෂවලදී ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවයෙහි තත්ත්වය ද මෙබඳුම විය.
- ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලය වෙත සිදු කරනු ලබන මාරුකර යැවීම් සහ ප්‍රවාහන අංශය ඉලක්ක කරගත් අයවැය යෝජනා ඇතුළත් කළ පසුව, මෙම අංශය සඳහා වෙන් කළ අයවැය ප්‍රතිපාදන රු. බිලියන 12.3 (18.8%)කින් අඩු විය.
- වියදම්වල සුවිශාල අඩු වීමට හේතු වූයේ ගොඩනැගිලි සහ වෙනත් අවශ්‍ය කොටස් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය අඩු වීම වන අතර 2017 වර්ෂයේදී ලබා දුන් ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය වන රු. බිලියන 12.4ක ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව රු. බිලියන 5.9ක අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරන ලද අතර ඒ අනුව 2018 වර්ෂයේදී ලබා දෙන ලද ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය රු. බිලියන 6.5ක් විය.

මාතර සිට කතරගම දක්වා නව දුම්රිය මාර්ගය සඳහා වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණයෙහි රු. බිලියන 6.6ක අමතර අඩු වීමක් ද සිදු විය.

- තවද, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා වෙන් කරන ලද අයවැය ප්‍රතිපාදන තුළ රු. බිලියන 4.3 දක්වා අඩු වීමක් දක්නට ලැබෙන අතර උතුරු දුම්රිය මාර්ගය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා දරන ලද ප්‍රාග්ධන වියදම්වල අඩු වීමක් සිදු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම මෙය හේතු විය.

උසස් අධ්‍යාපන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය (මහා මාර්ග අංශය)

2.7.4 රූපසටහන - උසස් අධ්‍යාපන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය (මහා මාර්ග අංශය)

- 2018 වර්ෂයේදී මහා මාර්ග සඳහා සිදු කරන ලද වියදම්වල අඩු වීම රු. බිලියන 70කි. ප්‍රධාන වෙනස්කම් වනුයේ දකුණු හා පිටත වටරවුම අධිවේගී මාර්ග සඳහා ලබා දෙන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනවල පිළිවෙළින් රු. බිලියන 43ක සහ රු. බිලියන 8ක අඩු වීමක් සිදු වීමයි. අනිකුත් මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු සඳහා සිදු කරන ලද වියදම් අඩු වීම හේතුවෙන් අමාත්‍යාංශයට වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන අඩු විය.

මහ නගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

- 2018 වර්ෂයේදී මහ නගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය වෙතින් ප්‍රවාහනය ආශ්‍රිත ව්‍යාපෘති සඳහා ලබා දෙන ලද ප්‍රතිපාදන සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි කරන ලදී. 2018 වර්ෂයේදී නාගරික ප්‍රදේශ සඳහා මහ නගර සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුවෙන් වියදම ඉහළ ගිය අතර ලුහු දුම්රිය මාර්ගස්ථ පද්ධති ව්‍යාපෘතිය සහ පොදු ප්‍රවාහනය ප්‍රවර්ධනය ඊට ඇතුළත් වේ.

නිරීක්ෂණ

- යම් යම් සුභසාධන වියදම් අයවැය ඇස්තමේන්තුව තුළ වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමය හේතුවෙන් ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශයෙහි ප්‍රතිපාදන අයවැය ඇස්තමේන්තුව තුළ අඩුවෙන් සටහන් කරනු ලැබ ඇත. පාසල් හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල සිසුන්හට ලබා දෙනු ලබන වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර, සන්නද්ධ හමුදාවල සාමාජිකයන්හට ලබා දෙනු ලබන බස් අවසර පත්‍ර සහ ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයට ලබා දෙනු ලබන ප්‍රදානයන් සඳහා ලබා දෙන සහනාධාර

ඇතුළත් ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයට මාරු කර යවන ලද රු. බිලියන 10.5ක සම්පූර්ණ මුදල ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ “පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භාව්‍ය වගකීම්” ලෙස සටහන් ලැබ ඇත. (2.7.1 වගුව බලන්න.) මේ වියදම් අතීතයේදී අමාත්‍යාංශයේ අයවැය තුළ ඇතුළත් කරන ලදී. ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මෙම වැය ශීර්ෂය යටතේ සටහන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන මගින් ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශයෙහි සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදනවලින් ආසන්න වශයෙන් පහෙන් එක් පංගුවක් නියෝජනය වේ. “අභිමතානුසාරී” අයවැයකරණය යන මෙම ක්‍රියා පිළිවෙත බෙහෙවින්ම නොමඟ යවනසුලු හා අයෝග්‍ය වන හෙයින්, එය පාර්ලිමේන්තුවට අයවැය වාර්තා කිරීම සඳහා අසතුටුදායක ක්‍රමයක් වේ. එහෙයින් මෙම ගැටලුව කඩිනමින් නිරාකරණය කරන ලෙස රාජ්‍ය මූල්‍ය පිළිබඳ කාරක සභාව නිර්දේශ කරයි. මෙම ගැටලුව 3වන කොටස තුළ තවදුරටත් සාකච්ඡා කරනු ඇත.

- මහ නගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය සඳහා ලබා දෙන ලද ප්‍රතිපාදන ඉහළ නැංවීම පොදු ප්‍රවාහන සේවා භාවිත කිරීමට ජනතාව දිරිගැන්වීම සහ ඒවා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඉහත සඳහන් කරන ලද ප්‍රමුඛතාවයන් සමඟ අනුගත වේ. එනමුදු ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය සහ උසස් අධ්‍යාපන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දෙන ලද ප්‍රතිපාදන විශාල වශයෙන් කපා හැරීම එමගින් පියවනු ලබන්නේ නැත. මෙම කපා හැරීම් ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු කර ඇත්තේ ප්‍රාග්ධන වියදම් එසේ නැතහොත් නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල් සම්බන්ධයෙන් වන හෙයින් සමස්තයක් ලෙස ප්‍රවාහන අංශයෙහි ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතාවයන් සමඟ අයවැය අනුගත වන්නේ කෙසේද යන්න පැහැදිලි නැත. ප්‍රතිපාදනවල සිදු කරනු ලබන විශාල වෙනස්කම් සඳහා හේතු කවරේද, ඇතැම් විට යම් යම් ව්‍යාපෘතිවල විවිධ අදියර සමඟ මෙම උච්චාවචනයවීම් සම්බන්ධ වී ඇත්තේ කෙසේද සහ ඒවා නැවත රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයන් සමඟ සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව අයවැය තුළ පැහැදිලිභාවයක් තිබීම අවශ්‍යයි.

2.8 සමාජ සංවර්ධනය

මෙහිදී විශලේෂණය කරනු ලබන සමාජ සංවර්ධන අංශය, සමාජ සවිබල ගැන්වීම, ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධනය සහ පශ්චාත් යුධ සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසංධානය යන උප අංශ තුනකින් සමන්විත වේ.

සමාජ සවිබල ගැන්වීම යටතේ වන වැය ශීර්ෂවලට කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය, සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුබසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය ඇතුළත් වේ. ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධන උප අංශයට කඳුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය, ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය, නිවාස සහ ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය ඇතුළත් වන අතර (ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් හැර) මෙම අමාත්‍යාංශයන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යභාරයන් යොමු වී පවතිනුයේ ග්‍රාමීය සහ වතු අංශයේ ජනතාවගේ ජීවිත වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහිය. අවසාන වශයෙන්, පශ්චාත් යුධ සංවර්ධන සහ ප්‍රතිසංධාන උප අංශයට ඇතුළත් වනුයේ බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනුරුත්ථාපන (හින්දු ආගමික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තු සහ බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව හැර) සහ ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ ප්‍රති සංධාන අමාත්‍යාංශයයි.

2.8.1. වගුව සමාජ සංවර්ධන වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය / දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම් / ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම්			වසරින් වසර සාපේක්ෂ වෙනස
	2016 තර්ෂා	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
අගයයන් රුපියල් මිලියන වලින්				
සමාජ සවිබලගැන්වීම්	74,525	80,209	83,798	3,589 (4.5%)
ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධන	16,943	22,112	23,376	1,264 (5.7%)
පශ්චාත් යුධ සංවර්ධන සහ ප්‍රතිසංධාන	15,248	16,528	15,920	(608) (-3.7%)
සමාජ සංවර්ධන අංශය	106,716	118,849	123,094	4,245 (+3.6%)
රාජ්‍ය අයවැයෙන් කොටසක් වශයෙන්				
සමාජ සවිබලගැන්වීම්	3.15%	2.74%	2.86%	0.12%
ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධන	0.72%	0.75%	0.80%	0.04%
පශ්චාත් යුධ සංවර්ධන සහ ප්‍රතිසංධාන	0.64%	0.56%	0.54%	-0.02%
සමාජ සංවර්ධන අංශය	4.51%	4.05%	4.20%	+0.15%
පරිශීෂ්‍යය - දළ දේශීය නිශ්පාදනයේ % වශයෙන් සමාජ සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධන වියදම	0.90%	0.91%	0.87%	-0.05%

මූලාශ්‍රය - 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කතාව

2.8.1 සමාජ සවිබල ගැන්වීම

2.8.1.1. වගුව - සමාජ සවිබලගැන්වීමේ වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය / දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම්/ ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම්			වසරින් වසර වෙනස
	2016 තර්ෂ	2017 සංශෝධන	2018 අයවැය	2017-2018
අගයන් රුපියල් මිලියන වලින්				
කාර්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය	7,773	8,602	3,009	217 (+2.5%)
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම	n/a	n/a	5,810	
සමාජ සවිබල ගැන්වීම්, සුබසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය	66,752	71,607	18,579	3,372 (+4.7%)
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වියදම	n/a	n/a	56,400	
සමාජ සවිබල ගැන්වීම	74,525	80,209	83,798	3,589 (4.5%)
රාජ්‍ය අයවැයේ කොටසක් වශයෙන්				
කාර්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය	0.33%	0.29%	0.30%	+0.01%
සමාජ සවිබල ගැන්වීම්, සුබසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය	2.82%	2.44%	2.56%	+0.12%
සමාජ සවිබල ගැන්වීම	3.15%	2.74%	2.86%	+0.12%
පරිශ්චය - දළදේශීය නිෂ්පාදනයේ % වශයෙන්	0.63%	0.62%	0.59%	-0.03%

මූලාශ්‍රය - 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කතාව

රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයන්

- වැඩිදියුණු වූ ළමා සංවර්ධනය - ළමා සුරැකුම් ජාල සහ දීමනා (එ.ජා.ප. සහ එ.ජ.නි.ස.)
- කාර්තාවන් සඳහා සේවා නියුක්ති අවස්ථා නිර්මාණය කිරීම (එ.ජා.ප. සහ එ.ජ.නි.ස.)
- ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන් සඳහා ගුණාත්මක නිවසක් සහතික කිරීම (එ.ජා.ප. සහ එ.ජ.නි.ස.)

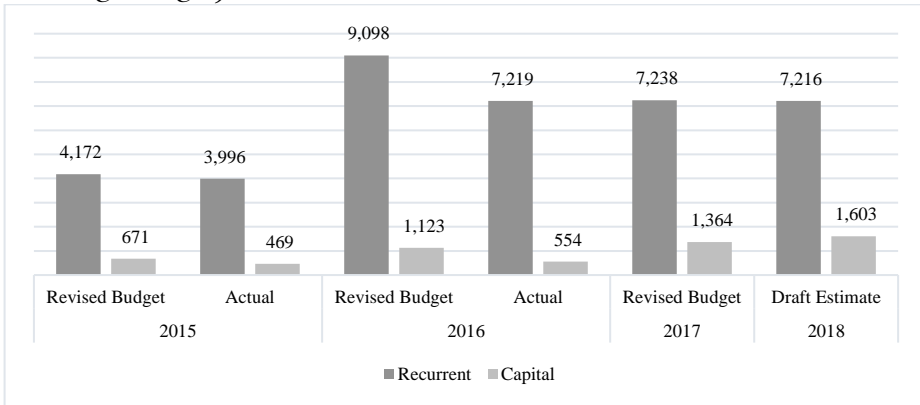
- සමෘද්ධි ජාලය පුළුල් කිරීම (එ.ජා.ප. සහ එ.ජ.නි.ස.)
- ශ්‍රම බලකාය තුළ කාන්තා සහභාගීත්වය දිරිගැන්වීම (PIP)
- කාන්තා ගෘහමූලික ගෘහයන් සහ අවධානම පාත්‍රතාවයේ සිටින කාන්තාවන් සඳහා විශේෂ වැඩසටහන් (PIP)
- සෑම දරුවකුම පෙරපාසල් සඳහා ලියාපදිංචි වීම සහතික කිරීම සහ මන්ද පෝෂණය අඩුකිරීම (PIP)

විශ්ලේෂණය

කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය

අමාත්‍යාංශයේ අභිමතාර්ථය වනුයේ කාන්තා ප්‍රවන්ධත්වයෙන් සහ ළමා අපයෝජනයෙන් නිදහස් වූ සමාජයකි.

2.8.1.1. රූපසටහන - කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය, 2015-2018 (රුපියල් මිලියන වලින්)

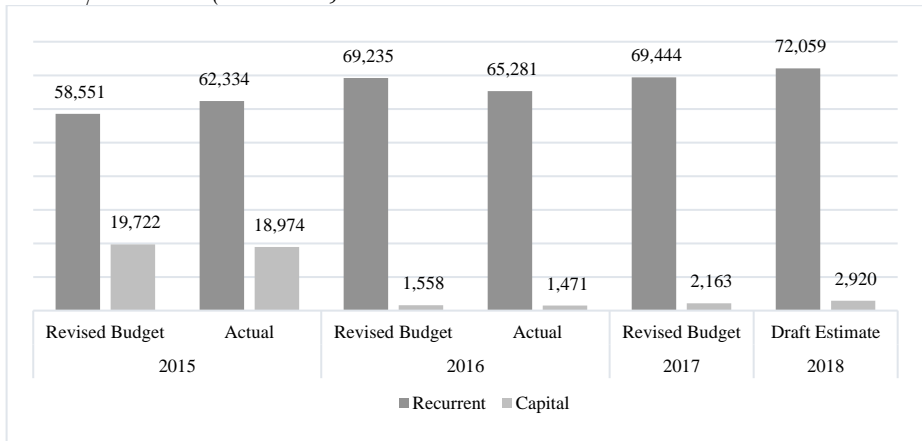
- සුබසාධන වැඩසටහන් සහ කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය යොමුකරන අයවැය යෝජනා ඇතුළුව, මෙම අමාත්‍යාංශය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් රුපියල් මිලියන 2017 තික් ඉහළයාමට නියමිතය.
- මෙම ඉහළ යාමට හේතු වී ඇත්තේ, 2017 වසරේ මිලියන 1 කට වඩා අඩුවෙන් පැවති ස්ත්‍රී/පුරුෂ සමාජභාවීය ප්‍රවන්ධත්වය සඳහා වන ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් 2018 වසරේ රුපියල් මිලියන 20කට වඩා ඉහළ යාමට සහ කාන්තා ගෘහමූලිකත්වයක් සහිත ගෘහයන් සඳහා ස්වයං-රැකියා අවස්ථා සඳහා රුපියල් මිලියන 20ක් නව ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් යනාදී කාරණා හේතුවෙන් වූ ඉහළයාම් ඇතුළුව කාන්තා සහ පුරුෂ ළමාවිය සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් වල වැඩි වීමයි.

සටහන - 2018 සඳහා වන වියදම් තුළට අමාත්‍යාංශයට අදාළ වන වියදම් ඇතුළත් වන අතර ඒවා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් යටතේ දක්වා ඇත.

සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය

අමාත්‍යාංශයේ අභිමතාර්ථය වනුයේ සමාජීය සහ ආර්ථික වශයෙන් සවිබලගැන්වූණු සුරක්ෂිත දැයකි.

2.8.1.2. රූපසටහන - සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය (205-2018,

- සුභසාධන වැඩසටහන් ඇතුළුව, සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් රුපියල් බිලියන 3.4කින් (4.7%) ඉහළ යනු ඇත.
- සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා වූ රුපියල් මිලියන 1.4 ක පෞද්ගලික චේතන වල ඉහළයාම හේතුවෙන් මෙම වැඩිවීම සිදුවී ඇත. 2017 වසරට, අදාළ 36ක සංඛ්‍යාවට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ මෙම කාන්ඩයේ සේවාදායකයින් සංඛ්‍යාව 2581 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති බැවින්. මෙම ඉහළයාම සඳහා හේතු වී ඇත්තේ දෙපාර්තමේන්තුවේ ආ බි ශ්‍රේණියේ සේවා දායකයින් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම වියහැකිය.
- එයට අමතරව සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන් සවිබලගැන්වීම සඳහා වන රුපියල් මිලියන 800ක ප්‍රාග්ධන වියදම් ඉහළයාමක් ද 2018 අයවැය යටතේ වන වෙනත් සුභසාධන වැඩසටහන්වන ඉහළයාමක් ද පවතී. සමෘද්ධි සහනාධාර සහාය සැලසීම් වල වටිනාකම රුපියල් මිලියන 44 ක් වශයෙන් පැවතුණි

සටහන - 2018 සඳහා වන වියදම් තුළට ඇතුළත් වනුයේ අමාත්‍යාංශයට ආදාළ වියදම් වන අතර ඒවා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් යටතේ දක්වා ඇත.

නිරීක්ෂණ

- ඇතැම් සුභසාධන වියදම් අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ වාර්තාගත කිරීමේ ස්වරූපය හේතු කොටගෙන, කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය සහ සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය සඳහා වන ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් අඩුවෙන් දක්වා ඇත. කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ සමස්ත ප්‍රතිපාදන වෙනකිරීම්වලින්

තුනෙන් එකකට වඩා නියෝජනය කරන සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා වන රුපියල් බිලියන 5.8ක් සහ ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් වලින් හතරින්තුනක් නියෝජනය කරන සමාජ සවිබලගැන්වීම්. සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය රුපියල් බිලියන 56.4ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම, ජාතිකඅයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වාර්තා කොට ඇත්තේ පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භාව්‍ය බැරකම් වශයෙනි. මේ ආකාරයට අභිමතානුසාරී අයවැයකරණය කිරීමේ පිළිවනක් වන බැවින් එය අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වාර්තා කොට ඇත්තේ පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භව්‍ය බැරකම් වශයෙනි. මේ ආකාරයට අභිමතානුසාරී අයවැයකරණය කිරීමේ පිළිවෙත ඉතාම වැරදි වැටහීම් ඇතිවිය හැකි සහ යෝග්‍ය නොවූ පිළිවෙතක් වන බැවින් එය අයවැය පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කිරීම සඳහා වන සෑහීමකට පත්විය නොහැකි ක්‍රමයක් වන අතර එය හැකි විගසින් නිවැරදි කරන ලෙසට කෝප් කමිටුව මගින් නිර්දේශ කරනු ලැබේ. මෙම ගැටළුව 3 කොටස තුළ වැඩිදුරටත් සාකච්ඡාවට ලක්වේ.

- කාන්තා සහ ළමා සංවර්ධනය / වැඩි දියුණුව පිළිබඳ රජයේ ප්‍රතිපත්ති අනුව, කාන්තා සහ ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත වෙන්කරන ලද අරමුදල් සුවිශේෂී ඉලක්ක වෙත යොමු වී පවතින උදාහරණ වශයෙන් කාන්තා ගෘහමූලිකත්වයක් සහිත ගෘහයක් සඳහා ස්වයං රැකියා සහතික කිරීමේ වැඩසටහන අලුතින් හඳුන්වා දී ඇති අතර මුල් වියදම් හා සමගාමීව ළමා පෝෂණය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන්කොට ඇත.
- සමාජ සවිබල ගැන්වීම්, සුභසාධන සහ කන්ද උඩරට උරුමයන් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයට සිදුකරන වියදම්වල 4.7.7ක වැඩිවීම ධනාත්මක වෙනසකි. කෙසේවුවද, වියදම් වැඩිකිරීමෙන් අඩකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සඳහා හේතුවනුයේ පෞද්ගලික වෙනත්වල ඉහළයාමයි.

• සමෘද්ධි සහනාධාරය සඳහා වන සමස්ත ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම 2015 වසරේ සැලකිය යුතු අයුරින් ඉහළගොස් ඇත. දැනට මෙම වැඩසටහන මගින් ප්‍රතිලාභීන් මිලියන 104ක් ආවරණය වේ. එහෙත් සමෘද්ධි සහනාධාරය සඳහා වන වියදම් වෙන්කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය සැලකිල්ලට ගතයුතු කාරණයකි. සමෘද්ධි ගෙවීම් ලබාදෙනුයේ දරිද්‍රතාවයේ වෙසෙන ජනතාව සඳහා වන අතර රටේ ජනගහනයෙන් හතරෙන් එකක පිරිසකට ලැබේ⁶. එනමින් ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්තා කරන ආකාරයට, 2016 වසරේ නිල දරිද්‍රතා පුද්ගල අනුපාතය 9.1%ක් පමණක් විය.

⁶ ගෘහයක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය 3.9ක් ලෙස ගෙන 1.4ක් වූ ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් වැඩිකර ඇත. ගෘහයක් සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය 2016 ගෘහ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණය, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

2.8.2. ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධනය

අමාත්‍යාංශය / දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම්/ ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම්			වසරින් වසර සාපේක්ෂ වෙනස
	2016 තර්ථ	2017 සංශෝධන	2018 අයවැය	2017-2018
අගයන් රුපියල් මිලියන වලින්				
ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය	7,866	9,728	7,239	-2,489 (-25.6%)
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	658	659	973	314 (+47.6%)
කඳුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	1,284	4,368	3,748	620 (-14.2%)
නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය	7,135	7,357	11,416	4,059 (+55.2%)
ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධනය	16,943	22,112	23,376	1,264 (5.7%)
රාජ්‍ය අයවැයේ කොටසක් වශයෙන්				
ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය	0.33%	0.33%	0.25%	-0.08%
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	0.03%	0.02%	0.03%	+0.01%
කඳුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය	0.05%	0.15%	0.13%	-0.02%
නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය	0.30%	0.25%	0.39%	+0.14%
ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධනය	0.72%	0.75%	0.80%	0.04%
පරිශීෂ්ඨය - දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ %ක් වශයෙන් ග්‍රාමීය සහ වතු සංවර්ධනය වියදම	0.14%	0.17%	0.16%	-0.01%

මූලාශ්‍රය - 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත සහ අයවැය කතාව

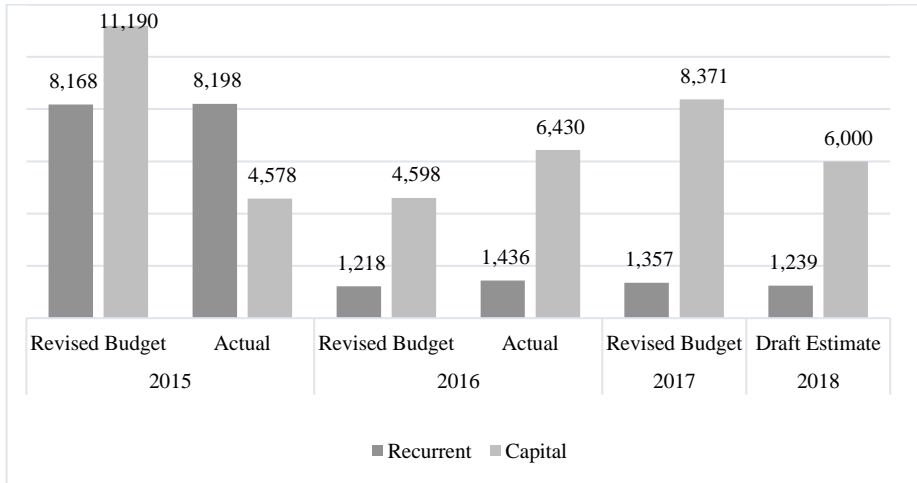
රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයන්

- වතු අංශය තුළ සිටින පුද්ගලයන්ට ඉඩම් කොටසක් සමඟින් නිවසක් තිබීම (UNP සහ UPFA)
- මධ්‍යම පාන්තික නිවාස සංවර්ධනය ((UNP)
- නිවාස සෑදීම සඳහා අඩු පොලී ණය යෝජනා ක්‍රම
- ග්‍රාමීය කමිටු සඳහා සහ ආර්ථික මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අරමුදල් වෙන් කිරීම
- වාර්ෂිකව පහත් තත්ත්වයේ තිබෙන ග්‍රාමීය නිවාස ඒකක 50 000 ක් වැඩිදියුණු කිරීම
- 2020 වසර වනවිට වතු නිවාස අවශ්‍යතාවයෙන් 65%ක් සම්පූර්ණ කිරීම (PJP)

විශ්ලේෂණය

ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය

මෙම අමාත්‍යාංශයේ අභිමතාර්ථය වනුයේ ග්‍රාමීය ජනතාව සඳහා සමාජීය ප්‍රතිලාභ සහතික කිරීම සහ රටතුළ තිරසර ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කිරීමයි.

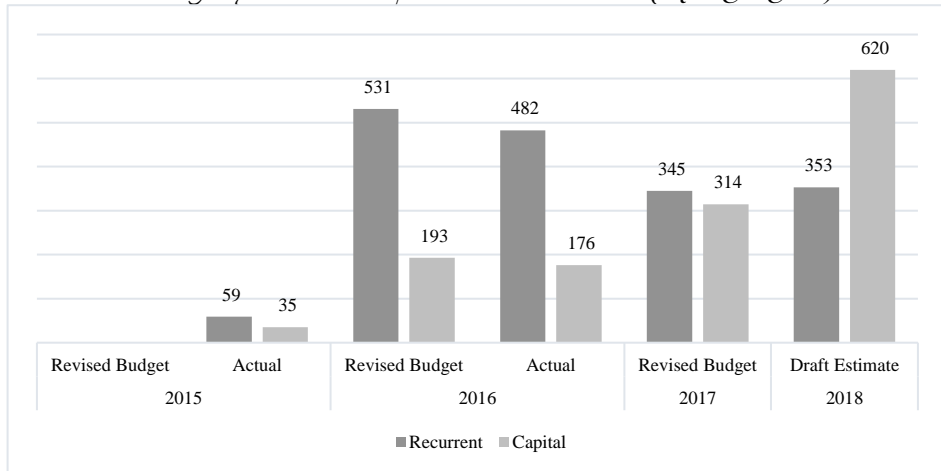
2.8.2.1 රූපසටහන - ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය 2015 - 2018

- 2018 සංශෝධිත අයවැය හා සංසන්දනය කළ විට 2018 වසර සඳහා වෙන් කරන ලද මුළු වියදම් රු. බිලියන 205 (25.6%) කින් පහළ ගොස් ඇත.
- 2017 වසර තුළ කිරි කර්මාන්තය සඳහා වන සතුන් ආනයනය කිරීමට දරන ලද රු. බිලියන 2.1ක් වන වියදම හේතුවෙන් එක්වරක් පමණක් වන වියදම් ඉහළයාම, 2018 වසරේ ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම පහළයාමට විශාල වශයෙන් හේතු වී ඇත.
- 2017 වසරේ දී අවසන් කරන ලද ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති, 2018 වසරේ නව ව්‍යාපෘති හඳුන්වාදීම හේතුවෙන් යටපත් විය.
- සත්ත්ව සෞඛ්‍ය සහ නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා වන අයෝජනයේ රු. මිලියන 571 දිට රු. බිලියන 1 දක්වා ඉහළයාම ප්‍රාග්ධන වියදම් තුළ දැකිය හැකි පැහැදිලි වර්ධනයකි.
- තවද 2018 වසරේදී පුනරාවර්තන වියදම් යටතේ වී මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීමක් සිදුකොට නොමැති අතර 2017, 2016 සහ 2015 වසර වල පිළිවෙලින් රු. මිලියන 180, රු. මිලියන 242, සහ රු. මිලියන 7.5 ක් වැයකොට ඇත. වී අලෙවි මණ්ඩලය සඳහා වන ප්‍රාග්ධන වෙන්කිරීම ද 2017 වසරේ රු. මිලියන 391 සිට 2018 වසරේ රු. මිලියන 207 දක්වා අඩුවී ඇත.

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

අමාත්‍යාංශයේ අභිමතාර්ථය වනුයේ රටතුළ කලාපීය විෂමතාවයන් අවම කරමින් ප්‍රජාවන් අතර වැඩිදියුණු වූ ජීවනෝත්පායන් ඇති කිරීමයි.

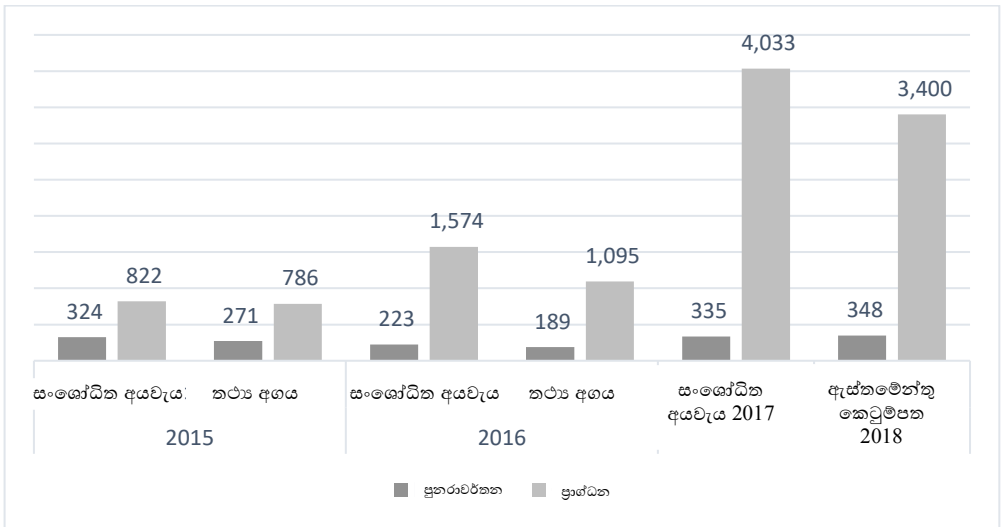
2.8.2.2 සටහන - ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය 2015-2018 (රුපියල් මිලියන)

- 2018 වර්ෂයේදී අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කරන ලද මුළු වියදම රුපියල් මිලියන 973 දක්වා රුපියල් මිලියන 314 කින් (47.6%) වර්ධනය වී තිබේ.
- "ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය" සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් යටතේ වෙන් කරන ලද අරමුදල් 2017 දී රුපියල් මිලියන සියයක් වුව ද 2018 දී එය රුපියල් මිලියන 500 දක්වා වර්ධනය වී තිබේ.

කඳුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසු පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

වතුකරයේ ජන ප්‍රජාව ඇතුළත් කරගැනීම තුළින් ජන ප්‍රජාව සවිබල ගැන්වීම් මෙම අමාත්‍යාංශය සාක්ෂාත් කර කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලය වේ.

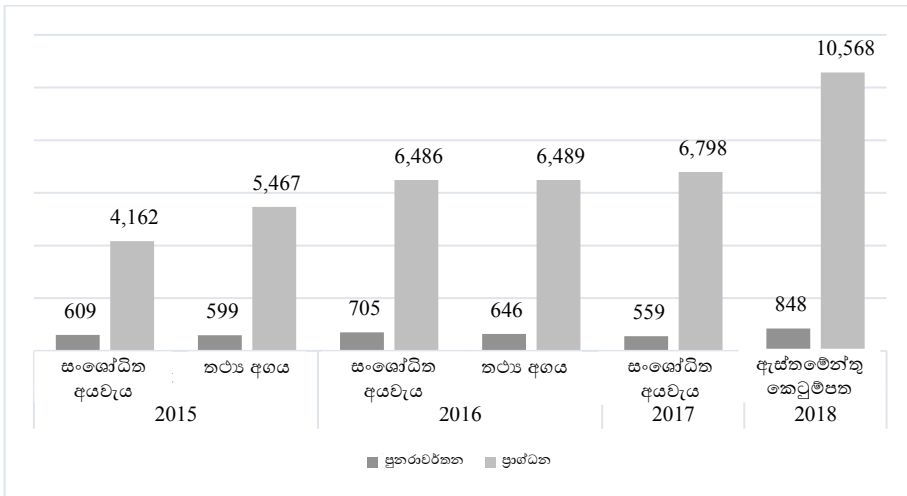

2.8.2.3. සථන - කළුරට නව ගම්මාන, යටිතල පහසු පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය 2015-2018 (රුපියල් මිලියන)

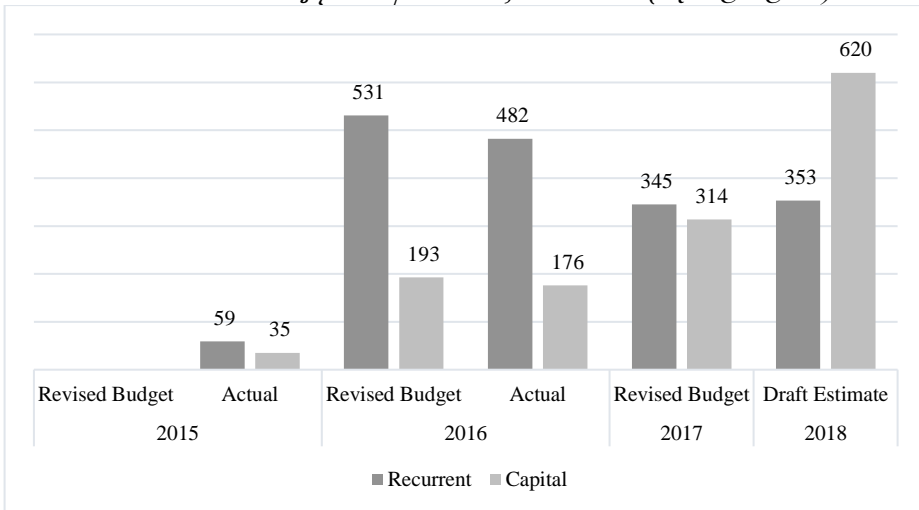
- ඉන්දියානු ප්‍රදාන යටතේ ඉදි කෙරෙන නිවාස වැඩ වැඩසටහන සහ චතුකර නිවාස සංවර්ධන වැඩ වැඩසටහන යන නව නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති දෙකෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2017 වර්ෂයේ දී මෙම අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කළ මුළු වියදම සැලකිය යුතු අගයකින් ඉහළ ගොස් තිබේ.
- 2018 වර්ෂයේ දී මෙම අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් වෙන් කර ඇති මුළු මුදල රුපියල් මිලියන 620කින් (14.2 %) පහත ගොස් තිබේ.
- චතුකරයේ නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන්කරන ලද මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 2.7ක් වන අතර එය 2017 වර්ෂය හා සසඳා බලන කළ රුපියල් මිලියන 600 කින් අඩු වී ඇති බවක් පෙනෙයි. මෙසේ වියදම් අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරන්නේ ඉන්දියානු ප්‍රදාන යටතේ ඉදි කෙරෙන නිවාසවැඩසටහන් සඳහා සිදුකරන වියදම අඩු වී ඇති හෙයිනි.

නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය

සියලුම පුරවැසියන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ මට්ටමකට ගෙන එන බව සහතික කරමින් සෑම පවුලක් සඳහාම උචිත නිවාස පහසුකම් ලබාදීම මෙම අමාත්‍යාංශය හරහා සපුරා ගැනීමට අදහස් කරන ප්‍රතිඵලය වේ. මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ සලකා බැලෙන්නේ නිවාස ඉදිකිරීම් සම්බන්ධ වන වියදම් පමණක් වේ. ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධනය, ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුව සහ රජයේ කර්මාන්ත ශාලාව සම්බන්ධ සංඛ්‍යා ලේඛණ මෙහිදී සලකා බලනු නොලැබේ.

2.8.2.4. සටහන - නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය, 2015-2018 (රුපියල් මිලියන)

- 2015-2017 කාලය තුළ අමාත්‍යාංශයේ මුළු වියදමේ සාමාන්‍ය වර්ධනය 10.1%ක් විය.
- 2015 සහ 2016 තුළ සාමාන්‍ය අතිරික්තය 15.1%ක මට්ටමේ පවත්වා ගනිමින් අමාත්‍යාංශයට වෙන් කරන ලද මුදල් නිසි ලෙස වියදම් කිරීමට රජය විසින් කටයුතු කර තිබේ.
- 2018 වර්ෂයේදී අමාත්‍යාංශයේ වියදම දළ වශයෙන් රුපියල් බිලියන 4කින්(55.2%) ඉහළ ගොස් තිබේ.
- මෙම ඉහළ යාමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී ඇත්තේ නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා සිදුකරන වියදමේ ඇතිව තිබෙන ශීඝ්‍ර වර්ධනයයි. උතුරු නැගෙනහිර නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා දරන වියදම රුපියල් බිලියන 2 සිට රුපියල් බිලියන 3 දක්වා වර්ධනය වී ඇති අතර අඩු ආදායම් නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා සිදුකරන වියදම් ද තවදුරටත් වර්ධනය වී තිබේ.

නිරීක්ෂණ

- 2018 අයවැයෙන් නව ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම හඳුන්වා හඳුන්වාදීමට දීමට නියමිතව ඇති බැවින් ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය වියදම් සඳහා මුදල් වෙන් කිරීම අතින් සක්‍රීය බවක් පෙන්වුම් කරයි. එසේම මෙම අමාත්‍යාංශය රජයේ ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව තම ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරගෙන යන බවක් පෙනේ. උදාහරණ වශයෙන් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා වෙන් කළ මුදල් ප්‍රමාණය ඉහළ නංවා තිබීම ගත හැකිය. අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කරන ලද මුළු මුදල අඩුවීමට හේතුවී ඇත්තේ එක් වරක් පමණක් දරන්නට වූ වියදමකි.
- ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කාණ්ඩය යටතේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන්කරන ලද වියදම සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ ගොස් ඇති බවක් අප විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලද අතර මේ සම්බන්ධයෙන් වන නිර්දේශවචනය ඉතාමත් පුළුල් වන හෙයින් ඒ සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුර නිගමන වලට එළඹීම දුෂ්කරය.
- නිවාස සහ ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන්කරන කරන ලද වියදම පසුගිය වර්ෂ තුන මුළුල්ලේ ම වර්ධනය වීමේ නැඹුරුවක් පෙන්වුම්කර තිබේ. 2018 වර්ෂයේ දී මේ සඳහා වෙන් කර ඇති මුදල පෙරටත් වඩා විශාල අගයක් ගෙන ඇත. මෙය, ග්‍රාමීය සහ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් වඩාත් හොඳින් ඉලක්ක කිරීම සඳහා රජය විසින් ගන්නා සාධනීය වැයමක් වශයෙන් නිර්වචනය කළ හැකිය.

- ලගින් කාමර සහ තාවකාලික මඩුවල වාසය කරන පවුල් ඒකක සංඛ්‍යාව 2016දී 156,966 ක් වූ හෙයින් වතුකරයේ නිවාස සංවර්ධන කටයුතු සඳහා කර ඇති මුදල ප්‍රමාණවත් නොවන බවක් පෙනේ. 2013 දී 159,764ක් වූ මෙම සංඛ්‍යාව යම් මට්ටමකින් අඩුවී ඇතත් 2020 වන විට වතුකර නිවාස අවශ්‍යතාවයෙන් 65% ක් සපුරාලමින් වතුකර ප්‍රජාවට ඉඩම්ක් සමඟ නිවසක් ලබාදීමේ පුළුල් ප්‍රතිපත්තියක් රජය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කර තිබේ.
- 2018 වර්ෂය සඳහා වෙන් වෙන්කර ඇති අරමුදලින් (රුපියල් බිලියන 2.7) ඉදි කළ හැක්කේ නිවාස 3077 පමණි (ඒ, අමාත්‍යාංශයේ වියදම් ඇස්තමේන්තු ප්‍රකාරව එක් නිවසක් ඉදිකිරීමට රුපියල් 650,000 ක පිරිවැයක් දරන්නේ නම් ය). ඉදිරි වර්ෂ තුන සඳහා අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළින් ප්‍රක්ෂේපණය කර ඇත්තේ ද ඒ හා සමාන අගයන් ය. ඒ අනුව බලන කල ඉදි කළ හැකි වනුයේ නිවාස 9 230 ක් පමණි. එනමුත් මෙය රජය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ, 2020 වන විට නිවාස 103,000 ඉදි කිරීමේ (වත්මන් අවශ්‍යතාවයෙන් 65% ක් සම්පූර්ණ කිරීම) අරමුණට සමපාත නොවේ.
- තවද, 2018 වනවිට නිවාස අවශ්‍යතාවයෙන් 50% ක් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා කදුරට නව ගම්මාන යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රජා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ 2016-2020 ජාතික ක්‍රියා ක්‍රියාත්මක සැලසුම තුළින් පොරොන්දුවක් ලබාදී තිබේ. ඒ අනුව 2018 වර්ෂය වන විට නිවාස ඒකක 78,483ක් ඉදිකළ යුතුව තිබේ. තව ද 2016 සිට 2020 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ අදාළ නිවාස ඉදි ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා රුපියල් බිලියන 82ක් අවශ්‍ය වනු ඇති බව ජාතික ක්‍රියාත්මක සැලසුමෙන් ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට නම් රජය ඉදිරියට එළඹෙන තෙවසර තුළ සෑම වර්ෂයකදීම අවම වශයෙන් රුපියල් බිලියන 26 බැගින් වත් මේ සඳහා වෙන් කළ යුතුව තිබේ.

- රජය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ප්‍රතිපත්ති හා ලබා දී ඇති පොරොන්දු සමගින් අයවැයෙන්වෙන්කරනු ලබන මුදල් හරහා බලාපොරොත්තු විය හැකි දෑ ද සසඳා බලන කල පෙනෙන්නට ඇති නොගැලපීම විශේෂයෙන් සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු කරුණක් වේ.

2.8.3. පශ්චාත් යුද සංවර්ධනය හා ප්‍රතිසන්ධානය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම්/ වෙන්කිරීම්			වසරින් වසරට වෙනස
	2016 ත්‍යා	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
අගය රුපියල් මිලියන				
බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය	14,883	12,997	8,610	-4,387 (-33.8 %)
ජාතික ඒකාබද්ධතා හා ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය	365	3,531	7,310	3,779 (+107.0%)
පශ්චාත් යුද සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසන්ධානය	15,248	16,528	15,920	(608) (-3.7%)
රජයේ අයවැයෙහි කොටසක් වශයෙන්				
බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය ¹	0.63%	0.44%	0.29%	-0.15%
ජාතික ඒකාබද්ධතා හා ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය	0.02%	0.12%	0.25%	+0.13%
පශ්චාත් යුද සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසන්ධානය	0.64%	0.56%	0.54%	-0.02%
පරිශීෂ්ටය: දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් පශ්චාත් යුද සංවර්ධන හා ප්‍රතිසන්ධාන වියදම්	0.13%	0.13%	0.11%	-0.02%

2.8.3.1. වගුව- පශ්චාත් යුද සංවර්ධන හා ප්‍රතිසන්ධාන වියදම් සාරාංශය

මූලාශ්‍රය: 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත් සහ අයවැය කථාව

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා

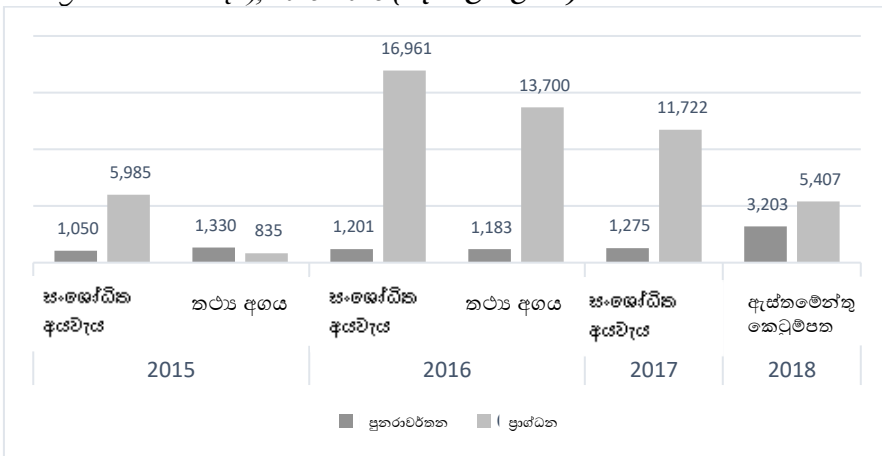
- අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ පුද්ගලයින් සඳහා යටිතල පහසුකම් සහ මූලික පහසුකම් සලසා දීම තුළින් නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන් ශක්තිමත් කිරීම.
- අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන් වූ පුද්ගලයින් නැවත පදිංචි කළ පසු ඔවුන්ගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීමෙහිලා ජීවනෝපාය ආධාර ලබාදීම
- ගැටුමෙන් බලපෑමට ලක්වූ වූ පුද්ගලයින්ගේ නිවාස අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහා නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන් කඩිනම් කිරීම
- 2020 වන විට නිවාස, යටිතල පහසුකම් සහ ජීවනෝපාය සඳහා සහය ඇතුළත් පූර්ණ වූත් දිගුකල් පවතින්නාවූ විසඳුමක් අභ්‍යන්තර වශයෙන් අවතැන්වූවන් වෙත ලබාදීම
- 2020 වන විට, නැවත පදිංචි කළ ප්‍රජාවන්ගේ සියලුම නිවාස අවශ්‍යතාවයන් සපුරා දීම

විශ්ලේෂණය

බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය

සුරක්ෂිත භාරකාරත්වය, රැකවරණය සහ ඵලදායී විශෝධනය තුළින් තෘප්තිමත් ප්‍රජාවක් ඇති කිරීම මෙම අමාත්‍යාංශය තුළින් සාක්ෂාත් කර කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලය වේ. මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ සලකා බැලෙනු ඇත්තේ පුනරුත්ථාපනය සහ යළි පදිංචි කිරීම සම්බන්ධ වියදම් පමණක් වනු ඇත. හින්දු ආගමික සහ සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුවට සහ බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වියදම් අමාත්‍යාංශයේ මුළු අයවැයෙන් බැහැරකර මෙම සලකා බැලීම් සිදු වේ

2.8.3.1. රූප සටහන - බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය (හින්දු ආගමික කටයුතු සහ බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ හැර), 2015-2018 (රුපියල් මිලියන)

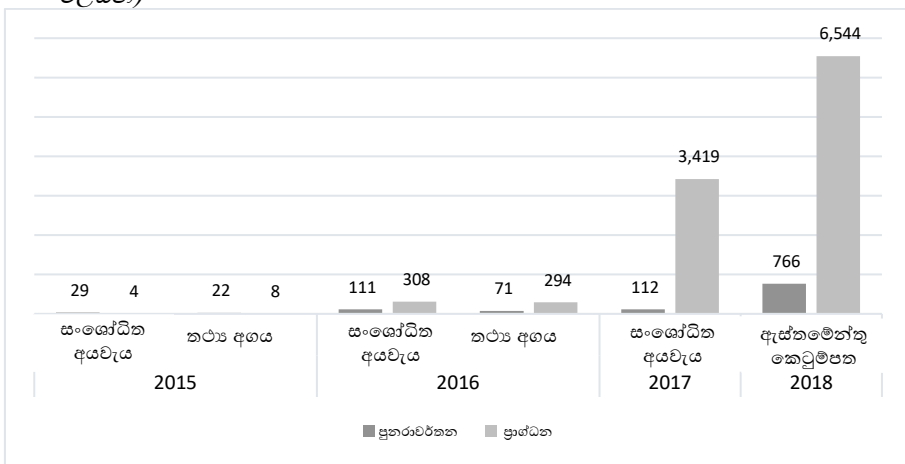

- 2016 වර්ෂය හා සසඳා බලන කල 2017 සහ 2018 වර්ෂවල මෙම අමාත්‍යාංශය සඳහා සිදුකරන ලද වෙන්කිරීම්වල අඩුවීමක් දක්නට තිබේ.
- 2015 සහ 2016 වර්ෂ සඳහා සිදුකළ ඇස්තමේන්තු සමඟින් සසඳා බලන කල ත්‍යාග වියදමේ අඩුව සාමාන්‍යයෙන් 43.1% වෙයි.
- 2018 දී මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 8.6 ක් වන අතර එය රුපියල් බිලියන 4කට වඩා ඉහල අගයක් ගන්නා අඩුවීමකි (33.8%) .
- අමාත්‍යාංශයේ වියදම්වල සිදුව තිබෙන ප්‍රධාන වෙනස්කම් පහත පරිදි වේ:
 - 2017 වර්ෂය හා සසඳා බලන කල "උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් කඩිනම් කිරීම" සඳහා වෙන් කරන ලද මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන නමයේ සිට රුපියල් බිලියන එකකට අඩු අගයක් දක්වා 2018 වර්ෂයේ දී අඩු වී තිබේ.
 - " කාර්යසාධක බලකායෙන් නිර්දේශ කළ පරිදි උතුරු පළාතේ දීර්ඝකාලීනව අවතැන්ව සිටින පුද්ගලයින් නැවත පදිංචි කිරීම" සඳහා සිදුකරන ලද වෙන්කිරීම් ද රුපියල් බිලියන 1 කින් අඩු වී තිබේ.

- 2017-06-30 වැනි දින වනවිට අවතැන් වූ පවුල් 13123ක් නැවත පදිංචි කිරීමට ඉතිරි වී සිටියහ . එම දිනය වන විට පවුල් 255, 943ක් පූර්ණ වශයෙන් නැවත පදිංචි කර තිබිණි.⁷ කෙසේ නමුත් 2016 ජූලි 31 වැනි දින වනවිට අවතැන් වූ පවුල් 13670 නැවත පදිංචි කිරීමට ඉතිරි වී තිබෙන බව අමාත්‍යාංශ වාර්තාවලින් පෙන්වුම් කරයි.
- තවද, උතුරු නැගෙනහිර නිවාස ඉදිකිරීමේ කටයුතු සඳහා නිවාස හා ඉදි ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය රුපියල් බිලියන තුනක් ද ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය තවත් රුපියල් මිලියන 750 ක් ද වෙන් කර තිබේ.

ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය

2.8.3.2. සටහන - ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය, 2015-2018 (රුපියල් මිලියන)

- 2015 සහ 2016 වර්ෂවලදී මෙම අමාත්‍යාංශයේ වියදම් අවම මට්ටමක පැවත තිබේ.
- මෑතකාලීනව, 2017 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ප්‍රතිසන්ධානය වර්ධනය කිරීම සඳහා සහ ජනතාවගේ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වැඩසටහන් ගණනාවක්ම මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මකත්මක වී ඇති අතර 2018 වර්ෂයේ අයවැය යෝජනා යටතේ යෝජනා කෙරෙන සුබ සුබසාධනසාධන වැඩසටහන් යටතේ එම වැඩ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියා ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.
- 2018 වර්ෂයේ දී මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 3.8 කින් (107%) ඉහළ ගොස් ඇති අතර ඒ අනුව එම වර්ෂයේ මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 7.3 ක් වේ
- 2018 අයවැය කතාවෙන් මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ අලුතින් රුපියල් බිලියන 4.5 ක් වෙන් කිරීමට යෝජනා කර තිබේ. අතුරුදන් වූ පුද්ගලයන් සම්බන්ධ කාර්යාලය පිහිටවීම පිණිස රුපියල් බිලියන 1.4 ක් වෙන්කර ඇති අතර ඉතිරිය

⁷ මූලාශ්‍රය 2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු, 2 වැනි වෙළුම, පිටුව .358

උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වෙන් කර තිබේ

නිරීක්ෂණ

- බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය සඳහා වෙන් කරනු ලබන වියදම රජය විසින් පසුගිය වර්ෂ කිහිපය මුළුල්ලේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අඩු කර ගෙන ගොස් තිබේ. තවද වෙන් කිරීම් සහ වියදම් අතරේ සියයට 43.1 ක පරතරයක් ද ඇතිව තිබේ. මෙම අමාත්‍යාංශයෙන් සිදු කෙරෙන කාර්යභාරය වෙත රජයේ අවධානය සහ උනන්දුව හේතු දැක්වීමකින් තොරව ම අඩු වී ඇති බවක් මෙයින් පෙන්නුම් කෙරේ.
- මේ වසරේ අයවැයෙන් ද පෙන්නුම් කරන්නේ එවැනිම අඩුවීමේ නැඹුරුතාවයකි. බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය සඳහා වියදම් වශයෙන් සිදුකළ වෙන් කිරීම් වල 33.8% ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි.
- ඉහත සඳහන් කළ අඩුකිරීම් සිදුව තිබුණද ඒවා හිලවු කිරීම සඳහා අයවැයෙන් යම් යම් අංශ අංශවලින් වැඩි කිරීම් ද සිදු කර තිබේ. ජාතික ඒකාබද්ධතා සහ ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය සඳහා එසේ වැඩිපුර මුදල් වෙන්කර තිබේ. තවද නිවාස හා ඉදි ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය යටතේ උතුරේ සහන නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලවල නිවාස ව්‍යාපෘති දියත් කිරීම සඳහා අමතර රුපියල් බිලියන තුනක් වෙන් කර තිබේ.

3. වත්කම් යථාර්ථකරණය

3.1 වාහන වියදම් පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය

ගමන් වියදම් සහ වාහන වියදම් සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය අංශයෙහි සිදු විය හැකි නාස්තිය පිළිබඳ රාජ්‍ය මුදල් කාරක සභාව අවධානය යොමු කරයි. මෙම අවධානයන් පහත සාකච්ඡා කර ඇත:

- රජය 2016 වර්ෂයේ නොවැම්බර් මාසයේදී පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තුවල විනිවිදභාවයකින් යුතුව අනාවරණය කර නොතිබූ 2017 වර්ෂයේ වාහන මිලදී ගැනීම් වලට අදාළ අතිරේක අයවැය ඇස්තමේන්තු ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙම අතිරේක ඇස්තමේන්තු 3.2 ඡේදයෙහි සාකච්ඡා කර ඇති අය වැය සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙහි ඇති කපොලු අයුතු ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඉදිරිපත් කර ඇත.
- ගමන් වියදම් සහ වාහන වෙනුවෙන් රජය විසින් දරන ලද සමස්ත පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් බිලියන 60 ට අධික ප්‍රමාණයක් වේ. 2014 වර්ෂයේ දී එම මුදල රුපියල් බිලියන 70 කට අධික විය. 2015 සහ 2016 වර්ෂ වලදී එය රුපියල් බිලියන 50 ක් පමණ දක්වා පහත වැටුණි; වර්තමාන වර්ෂය සහ මිළභ වර්ෂය සඳහා එය රුපියල් බිලියන 60 ට අධික ප්‍රමාණයක් දක්වා වැඩි වී තිබේ. (3.1.1 වගුව බලන්න)
- වාහන නඩත්තු පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා රජය අලුතෙන් යෝජනා ක්‍රමයක් ආරම්භ කර ඇති බව අයවැය ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත් වලින් (2016 සහ 2017 වර්ෂ දෙකෙහි ම) පැහැදිලි කර ඇත. මෙය වාහන ලබා ගැනීමේ මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය ලෙස හැඳින්වේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී වාහන නඩත්තු පිරිවැය මෙම කාලය පුරා රුපියල් බිලියන 3.3 ක අගයක පැවතුණු අතර, වාහන ලබා ගැනීමේ මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය සඳහා දරන ලද පිරිවැය රුපියල් බිලියන 3.3 කින් වර්ධනය වී ඇත. එම නිසා සැලකිය යුතු ලෙස පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා සැලසුම් කරන ලද ප්‍රතිපත්තියක් හරහා සමස්ත නාමික පිරිවැය දෙගුණයක් වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.
- ඒ සමඟ ම මෙම වර්ෂය තුළ දී මෙන්ම මිළභ වර්ෂය සඳහා ද මිලදී ගැනීම් යටතේ වාහන අත්පත් කරගැනීම සඳහා දරන ලද ප්‍රාග්ධන වියදම ද ඉතා විශාල ලෙස වැඩිවී ඇත. 2015 සහ 2016 වර්ෂවලදී වාහන අත්පත් කර ගැනීම සඳහා වර්ෂයකට දරන ලද වියදම රුපියල් බිලියන 1.4 ක් පමණ වී ඇති අතර, එය 2017 වර්ෂයේ දී රුපියල් බිලියන 16 ට අධික ප්‍රමාණයක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත - එය දොළොස් ගුණයක වර්ධනය වීමකි (3.1.1 වගුව බලන්න). මෙය මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වාහන ලබා ගැනීම සඳහා දරන ලද වියදම ද වර්ධනය වන තත්වයක් තිබියදී සිදු වූ වර්ධනයකි.
- ඉදිරි වර්ෂ 5 සඳහා පුරෝකථනය ද 2015 වර්ෂයේ දී දරන ලද වියදමට වඩා එමෙන් 6 ගුණයක සිට 18 ගුණයක් දක්වා වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් අති විශාල වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරයි. 2020 වර්ෂය වන විට වාහන අත්පත් කරගැනීම සඳහා දරනු ලබන පිරිවැය රුපියල් බිලියන 28.8 ක් පමණ වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

- මිලදීගෙන ඇති වාහන වලින් බහුතරයක් රෝද හතරේ මගී ප්‍රවාහන වාහන (එනම්, කාර්, ජීප්, සහ ඩබල් කැබ්) වන බව වාහන මිලදී ගැනීම් පිළිබඳ සිදු කළ ඓතිහාසික විශ්ලේෂණයක් මගින් පෙන්වනු ලබයි. රජය පොලිස් නිලධාරීන් සඳහා මෝටර් සයිකල් විශාල සංඛ්‍යාවක් මිලදී ගත් වර්ෂය වන 2014 වර්ෂයේදී හැරුණු කොට, 2012 සිට 2016 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ එක් එක් වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන ඇති එවැනි මගී ප්‍රවාහන රෝද හතරේ වාහන වාහන සංඛ්‍යාව එම වර්ෂවල මිලදී ගත් මුළු වාහන සංඛ්‍යාවෙන් 50% ට වැඩි හෝ ආසන්න සංඛ්‍යාවක් වීම තුළින් මෙය පැහැදිලි වෙයි. (3.1.2 සහ 3.1.3 වගු බලන්න)
- එකී කාල පරිච්ඡේදය තුළ මිලදීගෙන ඇති වාණිජ වාහනවල (එනම්, වෑන්, බස්, ලොරි ආදියෙහි) කොටස 12% සිට 20% ට වැඩි ප්‍රමාණයක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත.
- 2014 වර්ෂයේ දී 57 ක් වූ කල්බදු ක්‍රමය යටතේ මිලදීගත් වාහන සංඛ්‍යාව 2015 වර්ෂය වන විට 210 ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇති බව විගණන කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව වාහන දත්ත සංවිකයෙහි ඇති දත්ත අනුව පැහැදිලි වෙයි; සමස්ත වාහන මිලදී ගැනීම් වල කොටසක් ලෙස එය 3% සිට 25% දක්වා වර්ධනය වී ඇත. කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ලබා ගෙන ඇති සමස්ථ වාහන සංඛ්‍යාවෙන් සියල්ලක්ම පාහේ රෝද හතරේ වාහන වේ.
- අයවැය ඇස්තමේන්තු මිලදීගෙන ඇති වාහන සංඛ්‍යාව සමග අනුකූල වන බව පෙනී යයි. 2013 වර්ෂයේදී රුපියල් බිලියන 5 ක් වූ වාහන අත්කර ගැනීමේ පිරිවැය 2014 වර්ෂය වන විට රුපියල් බිලියන 9.8 ක් දක්වා දෙගුණයක පමණ ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වී ඇත. කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ලබාගත් වාහන සඳහා දරන ලද ප්‍රාග්ධන පිරිවැය 2015 වර්ෂයේ සිට වර්ධනය වී ඇති අතර, 2014 වර්ෂයේ රුපියල් මිලියන 242 ක් ව පැවති එය 2015 වර්ෂයේ දී රුපියල් බිලියන 4.8 ක් දක්වා සීඝ්‍ර ඉහළයාමක් පෙන්නුම් කරයි.
- මේ වන විටද, 2014 - 2016 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී සාමාන්‍ය වශයෙන් සමස්ත රජයේ අයවැයෙන් 2.5% ට වැඩි ප්‍රමාණයක් ගමන් වියදම් සහ වාහන පිරිවැය වෙනුවෙන් වියදම් කර ඇත. අමාත්‍යාංශ විසින් පසුව දරනු ලබන අතිරේක වෙන්කිරීම් සැලකිල්ලට නොගෙන මෙම සංඛ්‍යාව 2018 වර්ෂයේ දී 2.2% ක අගයක් අගයක පවතිනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කෙරේ. සමස්ත ධීවර අංශය සඳහා වෙන්කර ඇත්තේ අයවැයෙන් 0.3% පමණක් ය යන්න සලකා බැලීමේදී මෙය ඉතා කැපී පෙනෙන මුදලක් වන අතර එය අවධානය යොමු විය යුතු කරුණකි.

ප්‍රවාහනය සහ වාහන මිලදී ගැනීම් සහ ගමන් වියදම් සඳහා සෑම වර්ෂයකදීම මෙතරම් අධික පිරිවැයක් දැරීම ද රාජ්‍ය මුදල් ඉහළ ලෙස නාස්ති වීමක් සහ අපතේ යෑමක් විය හැකි බව ද රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාව නිලධාරීන් සමග පවත්වන ලද සාකච්ඡා වලින් සහ මූලික විමර්ශන මගින් පෙනී යයි. රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාව තීරණ ගැනීමේ සහ මෙම කාණ්ඩ යටතේ දරන වියදම් සම්බන්ධ පද්ධති සහ ක්‍රියාවලි වැඩිදියුණු කිරීම මගින් මෙලෙස මහජන මුදල් නාස්ති වීම අඩු කිරීම පිණිස මෙම තත්වය නිවැරදි කිරීමේ පියවර ගැනීමෙහි ඇති වැදගත්කම කෙරෙහි පාර්ලිමේන්තුවේ අවධානය යොමු කරවයි.

3.1.1 වගුව - වාහන වෙනුවෙන් දරන ලද පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම, 2014-2018

වටිනාකම රුපියල් මිලියනවලින් සඳහන් කර ඇත

	2014	2015	2016	2017 ඇස්තමේන්තුව	2017 ප්‍රක්ෂේපිත	2017 ඇස්තමේන්තුව
වාහන/ගමන් වියදම්වලට අදාළ සමස්ත පිරිවැය	71,264 (100%)	49,509 (100%)	49,426 (100%)	60,336 (100%)	66,402 (100%)	63,986 (100%)
පුනරාවර්තන වියදම	57,344 (80%)	39,241 (79%)	37,776 (76%)	38,751 (64%)	40,089 (60%)	44,103 (69%)
ගමන් වියදම් (දේශීය)	11,481 (16%)	11,979 (24%)	12,063 (24%)	12,328 (20%)	12,476 (19%)	12,541 (20%)
ගමන් වියදම් (විදේශීය)	1,979 (3%)	1,514 (3%)	1,981 (4%)	1,542 (3%)	2,166 (3%)	2,063 (3%)
ඉන්ධන	37,302 (52%)	16,228 (33%)	14,268 (29%)	15,496 (26%)	15,407 (23%)	16,526 (26%)
නඩත්තු වියදම්	3,146 (4%)	3,165 (6%)	3,271 (7%)	3,179 (5%)	3,325 (5%)	3,389 (5%)
ප්‍රවාහන සේවා	2,545 (4%)	4,111 (8%)	3,967 (8%)	4,031 (7%)	4,370 (7%)	4,596 (7%)
කල්බදු ක්‍රමයට ගත් වාහන සඳහා පොළී ගෙවීම්	891 (1%)	2,244 (5%)	2,223 (4%)	1,748 (3%)	1,748 (3%)	1,692 (3%)
මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ මිලදී ගත් වාහන සඳහා කල් බදු කුලිය	n/a	n/a	3 (0.01%)	427 (1%)	597 (1%)	3,296 (5%)
ප්‍රාග්ධන වියදම්	13,919 (20%)	10,268 (21%)	11,650 (24%)	21,585 (36%)	26,312 (40%)	19,883 (31%)
වාහන පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම	3,914 (5%)	3,945 (8%)	4,548 (9%)	4,493 (7%)	4,583 (7%)	4,822 (8%)
වාහන අත්පත් කර ගැනීම	9,763 (14%)	1,523 (3%)	1,309 (3%)	11,817 (20%)	16,386 (25%)	9,561 (15%)
කල්බදු ක්‍රමයට ලබාගත් වාහන සඳහා ප්‍රාග්ධන ගෙවීම්	242 (0.3%)	4,800 (10%)	5,793 (12%)	5,275 (9%)	5,344 (8%)	5,499 (9%)

මූලාශ්‍රය: අයවැය ඇස්තමේන්තුව විවිධ වර්ෂ වල

3.1.2 වගුව රජයේ ආයතන සඳහා මිලදී ගත් වාහන සංඛ්‍යාව 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
මගී වාහන	1,112 (87.8%)	383 (83.6%)	1,728 (93.6%)	649 (79.4%)	128 (70.3%)
රෝද දෙකේ	366	79	1,409	19	15
රෝද තුනේ	14	50	11	16	4
රෝද හතරේ	732 (57.8%)	254 (55.5%)	308 (16.7%)	614 (75.2%)	109 (59.9%)
කාර්	344	114	159	224	52
ජීප්	69	109	36	57	12
සිංගල් කැබ්	18	3	13	53	
ඩබල් කැබ්	282	22	92	251	27
ක්‍රූ කැබ්	2	3	6	13	16
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	17	3	2	16	2
වාණිජ වාහන	153 (12.1%)	62 (13.5%)	98 (5.3%)	164 (20.1%)	41 (22.5%)
වෑන් / කුඩා බස් රථ	59	33	25	100	17
මගී රථ / බස් රථ	24	1	26	11	2
ලොරි / ට්‍රේලර්	56	19	24	37	7
ට්‍රැක්ටර් / ෆෝක් ලිෆ්ට්	13	8	20	15	2
බව්සර් / ටැංකි රථ	1	1	3	1	13
විශේෂ කාර්ය	- (0.0%)	11 (2.4%)	19 (1.0%)	4 (0.5%)	13 (7.1%)
ගිලන් රථ	-	-	2	1	-
ගිනි නිවන රථ	-	-	5	-	-
බිච් රෝවර්	-	-	1	-	-
වෝටර් කැනල්	-	-	10	-	-
මුදල් ප්‍රවාහන රථ	-	8	-	2	3
ගුවන්තොටුපොළ උපකරණ	-	3	1	-	-
දොඹකර	-	-	-	1	1
එක්ස්කැවේටර්	-	-	-	-	9
හඳුනා නොගත්	1	2	1	-	-
එකතුව	1,266	458	1,846	817	182

3.1.3 වගුව - රාජ්‍ය ආයතන සඳහා මිලදී ගත් වාහන වර්ග, 2014 - 2016

2014		2015		2016	
කැබ් රථ	13	කැබ් රථ	53	ඩබල් කැබ්	24
මිට්‍රුබිෂි ඩබල් කැබ්	3	මිට්‍රුබිෂි	50	-	2
මිට්‍රුබිෂි	10	ටොයොටා	3	මිට්‍රුබිෂි	5
කාර්	4	කාර්	2	මිට්‍රුබිෂි	1
මයික්‍රො සැනෝයෝන්ග්	1	නිසාන් සනි	1	මිට්‍රුබිෂි L200	5
නිසාන් සිල්ලි	1	නිසාන්-සිල්ලි	1	මිට්‍රුබිෂි L200	2
ටොයොටා ඇක්සියෝ	2	ඩබල් කැබ්	251	නිසාන්	2
ඩබල් කැබ්	92	-	1	ටාටා ක්සෙන්ටෝ	1
ෆෝර්ඩ් රේන්ජර්	1	ඉසුසු		ටොයොටා	1
ෆෝර්ඩ් රේන්ජර්	1	KB7TNDMMR		ටොයොටා හයිලක්ස්	5
ඉසුසු	2	මිට්‍රුබිෂි		ඩබල් කැබ්	3
ඉසුසු TEHS54H	1	මිට්‍රුබිෂි		මිට්‍රුබිෂි	2
KE4TGJNXZR	1	මිට්‍රුබිෂි		ටොයොටා හයිලක්ස්	1
මයික්‍රො ස්පෝර්ට්	1	මිට්‍රුබිෂි		ජීප්	12
මිට්‍රුබිෂි	40	මිට්‍රුබිෂි L200		ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලේන්ඩර් 110	1
මිට්‍රුබිෂි K34, TJUNTSR	1	මිට්‍රුබිෂි KB4		ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිස්කවරි 4	1
මිට්‍රුබිෂි KB4TGJNXZR	1	මිට්‍රුබිෂි KB4 Tgjnxyzr		මිට්‍රුබිෂි මොන්ටෙරෝ	1
මිට්‍රුබිෂි KB7TNJNMR	3	මිට්‍රුබිෂි KB4TGJNXZR		මොන්ටෙරෝ ජීප්	1
මිට්‍රුබිෂි L200	5	මිට්‍රුබිෂි KB4TGJNXZR		නිසාන්	2
මිට්‍රුබිෂි L200 ස්පෝර්ට්	3	මිට්‍රුබිෂි KB4TNJNMR		නිසාන් පෙට්‍රල්	1
නිසාන් නවාරා	5	මිට්‍රුබිෂි KB4TOJNXZR		නිසාන් X-ට්‍රේල්	1
නිසාන් නවාරා	4	මිට්‍රුබිෂි KB7TNJNMR		ටොයොටා ලැන්ඩ් කැසර්	1
ටොයොටා	2	මිට්‍රුබිෂි L 200		ටොයොටා ලැන්ඩ් කැසර් ප්‍රාඩෝ	2
ටොයොටා හයිලක්ස්	19	මිට්‍රුබිෂි L200		ටොයොටා ලැන්ඩ් කැසර් වැගන්	1
(නිස්)	2	මිට්‍රුබිෂි L200 ස්පෝර්ට්		මෝටර් කාර්	51
ජීප්	36	මිට්‍රුබිෂි L200 ස්පෝර්ට්		BMW	2
ෆෝර්ඩ් එවරස්ට්	1	මිට්‍රුබිෂි L200 ස්පෝර්ට්		මරුට් සුසුකි A-Star	1
ෆෝර්ඩ් රේන්ජර්	1	මිට්‍රුබිෂි Sport Ro		මරුට් සෙන් එස්ට්ලෝ VXi	1
හ්‍යුන්ඩායි සැන්ටෑලේ	2	නිසාන්		මර්සිඩිස් බෙන්ස්	1
KIA සොරෙන්ටෝ	1	නිසාන් 4WD		මිට්‍රුබිෂි	1

2014		2015		2016	
ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලෙන්ඩර් 110 ස්ටේෂන් වැගන්	1	ටොයොටා		නිසාන්	10
ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිස්කවරි	3	ටොයොටා හයිලක්ස්		නිසාන් සෙඩාන්	1
ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිස්කවරි 4	2	ටොයොටා KUN25RPRM DH හයිලක්ස්	2	නිසාන් සිල්ලි	3
මර්සිඩිස් බෙන්ස්	1	(හීස්)	10	නිසාන් සනි	15
මිට්සුබිෂි	1	ජීප්	57	නිසාන් සනි සෙඩාන්	6
මිට්සුබිෂි V93WLRXVQR මොන්ටෙරෝ	3	හොන්ඩා CRV	12	නිසාන් සිල්ලි	3
මිට්සුබිෂි මොන්ටෙරෝ	1	හ්‍යුන්ඩායි සැන්ටෑලේ	1	නිසාන් සිල්ලි	2
මිට්සුබිෂි මොන්ටෙරෝ	1	ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලෙන්ඩර්	1	සොලියුෂා	1
මිට්සුබිෂි පැජේරෝ	1	ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලෙන්ඩර්	1	ටොයොටා කොරොල්ලා	1
නිසාන් X-ට්‍රේල්	2	ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලෙන්ඩර් 130	1	ටොයොටා ක්‍රවින්	1
පෝර්ෂෙ කැයෙති	1	ලැන්ඩ් රෝවර් අඩ්වර්ලැන්ඩර්	1	ටොයොටා ප්‍රයස්	2
ප්‍රාඩෝ	1	ලැන්ඩ් රෝවර් ඩිලෙන්ඩර්	1	වෙනත් වාහන	224
ටොයොටා ෆෝඩ්‍රිනර්	3	මැස්ඩා	1		
ටොයොටා හයිලක්ස්	1	මිට්සුබිෂි	2		
ටොයොටා ලැන්ඩ් කාසර්	7	මිට්සුබිෂි මොන්ටෙරෝ	3		
ටොයොටා ලැන්ඩ් කාසර් V8	1	මිට්සුබිෂි මොන්ටෙරෝ	1		
ටොයොටා	1	නිසාන් පෙට්‍රල්	2		
මෝටර් කාර්	153	සැන්ග්ග්‍යොන් රෙක්ස්ටන්	1		
520 D	1	ටොයොටා	7		
BMW	3	ටොයොටා ෆෝඩ්‍රිනර්	9		
BMW 520 D	1	ටොයොටා ලැන්ඩ් කාසර්	7		
BMW 730 L i	1	ටොයොටා ලැන්ඩ් කාසර්	1		
BMW 730D	1	ටොයොටා ලැන්ඩ් කාසර් ප්‍රාඩෝ	3		
BMW X3D	1	ටොයොටා ප්‍රාඩෝ	1		
ෆෝර්ඩ් ෆෝකස්	1	(හීස්)	1		
හොන්ඩා වෙසල්	1	මෝටර් කාර්	222		

2014		2015		2016	
හයුන්ඩායි එලන්ට්‍රා	1	ඇල්ටෝ 800 VXI	1		
හයුන්ඩායි සැන්ටෑලේ	1	බෙන්ස් හයිබ්‍රිඩ් බ්ලූ ටෙක්	1		
ඉසුසු	1	BMW	1		
මර්සිඩිස් බෙන්ස්	1	BMW 730D	1		
මර්සිඩිස් බෙන්ස් E200	1	වෙචරොලට්	1		
මර්සිඩිස් බෙන්ස් S400 හයිබ්‍රිඩ්	1	ක්‍රිස්ලර්	2		
මිට්සුබිෂි	1	හොන්ඩා	1		
මිට්සුබිෂි Lancer	2	හොන්ඩා වෙසල්	1		
නිසාන්	3	හොන්ඩා වෙසල්	7		
නිසාන් X-Trail (ජීජී)	1	මැස්ඩා	11		
නිසාන් N16	1	මැස්ඩා GNR7 RAE	1		
නිසාන් N17	1	මර්සිඩිස් බෙන්ස්	1		
නිසාන් Shilpy	1	මයිකුො MX7 මාර්ක් 11	1		
නිසාන් Slyphy	4	මිට්සුබිෂි	1		
නිසාන් සනි	13	නිසාන්	7		
නිසාන් සනි N17	9	නිසාන් N17	6		
නිසාන් සනි සෙඩාන්	4	නිසාන් සෙඩාන්	2		
නිසාන් සිල්ලි	21	නිසාන් සිල්ලි	1		
නිසාන් සිල්ලි	1	නිසාන් සනි	78		
නිසාන් වියානා	9	නිසාන් සනි	3		
නිසාන් වියානා	6	නිසාන් සනි B17	1		
නිසාන් වියානා	2	නිසාන් සනි N17	5		
නිසාන් X ට්‍රේල්	1	නිසාන් සනි සෙඩාන්	3		
පර්පෝ	1	නිසාන් සනි සුපර් සැලන්	1		
සිල්ලි	1	නිසාන් සනි	1		
සිල්ලි	9	නිසාන් සිල්ලි	18		
වියානා	2	නිසාන් සිල්ලි	1		
ටොයොටා	1	නිසාන් සිල්ලි B 17	1		
ටොයොටා 141	1	සුසුකි	1		
ටොයොටා කොරොල්ලා	9	සුසුකි වැගන් R	2		
ටොයොටා කොරොල්ලා 141	6	සිල්ලි	1		
ටොයොටා කොරොල්ලා ZRE141R	3	ටාටා	1		

2014		2015		2016	
වෙයොටා කොරෝල්ලා ZRF 141R	1	වෙයොටා	4		
වෙයොටා ප්‍රේමියෝ	1	වෙයොටා ඇක්සියෝ	2		
වෙයොටා ප්‍රයස්	2	වෙයොටා කැමරි	1		
වෙයොටා වියස්	1	වෙයොටා කැමරි හයිබ්‍රිඩ්	7		
වෙයොටා යාරිස්	2	වෙයොටා කොරෝල්ලා	4		
වෙයොටා ZRE141	2	වෙයොටා කොරෝල්ලා 121	1		
Zre141 කොරෝල්ලා	1	වෙයොටා EL50R Aemds	1		
(හිස්)	17	වෙයොටා ප්‍රයස්	3		
වෙනත් වාහන	1548	වෙයොටා ප්‍රයස් C	6		
		වෙයොටා ස්ප්‍රින්ටර්	1		
		වෙයොටා ටර්සල්	1		
		වෙයොටා යාරිස්	1		
		වෙයොටා යාරිස්	3		
		(හිස්)	33		
		පිකප්	8		
		ඉසුසු	4		
		වෙයොටා 2WD	4		
		වෙනත් වාහන	92		
එකතුව	1846	එකතුව	817	එකතුව	182

මූලාශ්‍රය: අයවැය ඇස්තමේන්තු (විවිධ වර්ෂ)

3.2 අභිමතානුසාරී අයවැයකරණය

ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වෙන් කොට ඇති ප්‍රමාණයන් එකී වෙන් කළ කාර්යය නොසලකා අභිමතානුසාරී අරමුදලක් ලෙස රජය විසින් භාවිතා කිරීමට විසර්ජන පනත් කෙටුම්පතෙහි 6 වැනි වගන්තිය මගින් ඉඩ දී තිබේ.

භාණ්ඩාගාර ලේකම්, භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වරයෙකු හෝ ජාතික අයවැය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වරයාගේ අනුමැතිය පරිදි “වෙනත් වැය ශීර්ෂයක් යටතේ වෙනස් වැඩසටහන්කට” ප්‍රතිපාදන මාරු කළ හැකිය. ඊට අදාළ එකම කොන්දේසිය වන්නේ එසේ මාරු කිරීමේ දින සිට දෙමසක කාලයක් තුළදී එම ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය එසේ මාරු කිරීමට හේතුව පිළිබඳව පාර්ලිමේන්තුව දැනුවත් කළ යුතුය. පසුගිය කාලයේදී අයවැය පිළිබඳව මෙය හේතුවී ඇත.

මෙම වැය ශීර්ෂයෙහි නොමඟ යවන සුළු මාතෘකාවක් යොදා තිබේ. පෙන්වා ඇති ආකාරයට එය අති විශාල ජනතා ප්‍රසාදයක් හිමිවන ජාතික සංව සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන කැපවීමක් ලෙස පෙනෙන්නට තිබේ. නමුත් සත්‍ය වශයෙන්ම එය විශේෂිත යම් කරුණකට ප්‍රතිපාදන යෙදවීම වළකින හදිසි අවස්ථාවන්ට ප්‍රතිපාදන යෙදවීම සඳහා ම හිමිවන ලද හුවමාරු කළ හැකි අරමුදලකි.

එම නිසා, වත්මන් අයවැය පිළිවෙත් අනුව, මුදල් අමාත්‍යවරයා විසින් ඉතා ගෞරවයෙන් සිය කතාවේදී ජාතිය වෙත කරන ලද ඉතා බරපතල කැප කිරීම් ලෙස කියවන ලද අය යෝජනා අයවැය තුළදී දෙවරක් අස්ථානගතවී තිබේ. පළමුව, වෙන්කල මුදල් පහසුවෙන් ආපසු ගත හැකි යැයි කියැවෙන “අභිමතානුසාරී” අයවැය ශීර්ෂය තුළ එම යෝජනා අස්ථානගතව ඇත. දෙවනුව “හදිසි අවස්ථා” යන උපශීර්ෂ තුළ රජය අමාත්‍යවරයාගේ යෝජනා අවස්ථාවක් ලද හොත් පමණක් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ යැයි වැනි අදහසක් ගම්‍ය වන බැවින්, එම අයවැය යෝජනාද අස්ථානගතව ඇත. මෙය වහාම නිවැරදි කළ යුතු, අයවැය ක්‍රියාවලියෙහි පවත්නා අවාසනාවන්ත අතපසු වීමක් බව රාජ්‍ය මූල්‍ය කාරක සභා විශ්වාස කරයි. එම නිසා අයවැය කතාවෙහි ඉදිරිපත් වන අයවැය යෝජනා නිසි ගරුත්වයෙන් යුතුව ඇතුළත් කළ හැකි වන පරිදි “මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ යෝජනා” යන නව අය වැය ශීර්ෂයක් නිර්මාණය කළ යුතු බව යෝජනා කරනු ලබන අතර, එතෙක් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් ශීර්ෂයෙහි එක ක්‍රියාකාරකම් මෙම ශීර්ෂය යටතේ එක ක්‍රියාකාරකම් ලෙසත් ඒවා “අභිමතානුසාරී” නොවන බවත් සැලකිය යුතුය.

මෙම අඩුලුහුඩුකම් වැඩි වැඩියෙන් අවභාවිතයේ යොදවා ඇති බව මෑත සිදුවීම් වලින් පෙනී යයි. 2013 සහ 2014 වර්ෂයේදී මෙම අයවැය ශීර්ෂය යටතේ තැබූ ප්‍රතිපාදනයන් මුළු වියදමෙන් සියයට 5 කට අඩු වටිනාකමක් නියෝජනය කළේය. මෙම අගය 2015 වසරේදී 17% දක්වා සැනින් ඉහළ ගියේය. එමෙන්ම 2017 වසරේදී එම අගය සියයට විස්සක් දක්වා වැඩි විය. (3.3.1) වගුව බලන්න.

3.3.1 වංගුව ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් 2010 - 2015 අගය මිලියන වලින් දක්වා තිබේ.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ^b	2016 ^b	2017 ^b	2018 ^c
පුනරාවර්තන	10,000	12,430	55,000	45,900	27,300	237,627	44,444	193,593	140,962
ප්‍රාග්ධන	17,700	10,850	23,000	28,750	34,512	220,012	579,202	294,485	104,279
එකතුව	27,700	23,280	78,000	74,650	61,812	457,639	623,646	488,078	245,241
මුළු වියදමින් ප්‍රතිශතයක් ලෙස	2.09%	1.58%	4.73%	4.10%	3.08%	17.84%	20.45%	17.26%	8.37%
දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස	0.49%	0.36%	1.03%	0.78%	0.60%	4.18%	5.27%	3.75%	1.73%

(අ) 2018 අයවැය කතාවේදී ඉදිරිපත් කළ පරිදි ආ කෙටුම්පත් ඇස්තමේන්තු (ආ) අනුමත ඇස්තමේන්තු (අයවැය යෝජනා සමඟ) (ඇ) අයවැය යෝජනාවන්හි ඉදිරිපත් කළ නව ප්‍රතිපාදන සහ කෙටුම්පත් ඇස්තමේන්තු

කෙටුම්පත් ඇස්තමේන්තුවලට අනුව 2018 වසරේ දී අභිමතානුසාරී අරමුදල මුළු වියදමෙන් 8% විය යුතුය. මෙම තෙමස පසුගිය වසර තුළ වූ අගයන් සමඟ සසඳන විට ඉතා කුඩා අගයක් ගන්නා අතර 2015 වසරේදී මෙම වැය ශීර්ෂය යටතේ රුපියල් මිලියන 90ක් හෙවත් මුලු වියදමින් 4%ක් මුලින් ලබාදී ඇති බවද රාජ්‍ය මූල්‍ය කාරක සභාව සඳහන් කරන්නන්ට සතුටු වෙයි ; එය සංශෝධන ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව එන අගයෙන් ¼ ට වඩා වැඩි අගයකි.

එමෙන්ම 2016 වසර සඳහා කෙටුම්පත් අයවැයෙන් රුපියල් බිලියන 58ක් එනම් මුළු වියදමින් 2% ක් පමණක් වෙන් කොට ඇත. පසුව අනුමත කරන ලද ඇස්තමේන්තු දහ ගුණයක ආසන්න වැඩිවීමක් පෙන්වා ඇත. 2018 අගයන් අයවැය යෝජනාවන්හි ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම සලකා බැලුව ද දැනට නොමැති අනුමත කළ ඇස්තමේන්තුවකින් වඩා වැඩි අභිමතානුසාරී අරමුදලක් පෙන්වා දීමට හැකිය.

අයවැය යෝජනාවන්ට අමතරව මෙම කොටසෙහි රජයේ බොහෝ සුභසාධන පොරොන්දුද ඇතුළත් කොට තිබේ. මෑතක සිට සමෘද්ධි සහනාධාර සහ පොහොර සහනාධාර වැනි විශාල වියදම් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ තැබීමට කටයුතු කර ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2016 රුපියල් බිලියන පනහක් වූ පුනරාවර්තන වියදම 2017 දී රුපියල් බිලියන 190 කටද 2018 දී රුපියල් බිලියන 104 ද වැඩිවිය. (3.3.2 වගුව බලන්න) වරප්‍රසාද නොලත් අයවලුන් සඳහා සහන සැපයීමට වෙන් කරන ලද වැඩසටහන් සඳහා වෙන්කල මුදල් වෙන් කිරීම දෙයක් සඳහා යෙදවිය හැකි වීම විමනිය දනවන කරුණකි.

3.3.2 වගුව “අනුරූ සහයක සේවා සහ හදිසි අවස්ථා වගකීම්” අයවැය ශීර්ෂ 240 02 0 02 යටතේ පුනරාවර්ජන වියදම් 2016 - 2018

අමාත්‍යාංශය (2018)	ව්‍යාපෘතිය	2016 ඇස්තමේන්තුව	2017 ඇස්තමේන්තුව	2018 ඇස්තමේන්තුව
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය	පොහොර සහනාධාරය	35,000*	35,000	32,000
වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය	තේ,රබර්,පොල් සුළු පරිමාණ කර්මාන්තකරුවන් සඳහා පොහොර සහනාධාර	n/a	1,500	1,500
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	සුභන ශිෂ්‍යත්ව යෝජනා ක්‍රමය	n/a	අයවැය යෝජනා	33
	ශිෂ්‍යත්වය - 5 වසර	363	363	362
උසස් අධ්‍යාපන සහ මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය	මහපොළ සහ ශිෂ්‍යාධාර	908*	2,000	1,900
බුද්ධ ශාසන අමාත්‍යාංශය, බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීමේ හා හින්දු ආගමික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය	දහම්පාසල් සුබසාධන වැඩසටහන් / පහසුකම්	880	955	1,015
	දහම්පාසල් ගුරුවරුන් සඳහා නිලඇඳුම්	n/a	167	189
	දහම් පාසල් පෙළ පොත්	n/a	196	220
	දැහැම් දිරිය හා දහම්පාසල් දීමනා	n/a	592	606
කාන්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය	පෙර පාසල් සිසුන් සඳහා නැවුම් කිරී/උදෑසන ආහාර	300	300	300
	ළමා දිරිය වැඩසටහන - පෙර පාසල් ගුරුවරුන්ගේ දීමනාව	30*	30	10
	ගැබිණි මවු වරුන් සඳහා වන පෝෂණ මල්ල	7,500*	5,411	5,500
සමාජ සවිබල ගැන්වීම, සුබසාධන සහ ,උඩරට උරුමය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය	සමෘද්ධි සහනාධාරය	43,950*	43,950	43,950
	වයස අවුරුදු 70 ට වැඩි අය සඳහා වන වැඩිහිටි දීමනා	9,266*	9,266	10,000
	අඩු ආදායම් ආබාධිතයන් සඳහා දීමනාව	1,038*	1,104	1,152
මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය (මූල්‍ය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව)	වකුගඩු රෝගීන් සඳහා දීමනාව	707*	707	1,298
	ජනමාධ්‍යවේදීන් සහ කලාකරුවන් සඳහා සහනාධාර ණය යෝජනාක්‍රමය	100*	100	100
	ශාභා කිරිපිටි නිෂ්පාදකයන් සඳහා මූල්‍ය සහනාධාරය	1,000	650	900

අමාත්‍යාංශය (2018)	ව්‍යාපෘතිය	2016 ඇස්තමේන්තුව	2017 ඇස්තමේන්තුව	2018 ඇස්තමේන්තුව
	අනුමත මූල්‍ය සමාගම් හරහා ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන් සඳහා ස්ථාවර තැන්පතු වෙනුවෙන් පොලී ගෙවීම	1,500	8,000	19,000
මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය (අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව)	ජූලි වර්ෂයෙන් සඳහා දීමනාව	500	100	60
ආපදා කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව	ගංවතුර හා නියන් සහනාධාර	250	241	100
ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන්සේවා අමාත්‍යාංශය	ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩල සුබසාධනය	7,506	10,393	10,493
	පාසල් සහ උසස් අධ්‍යාපන වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර	2,206	4,954	5,000
	හමුදා - බස් රථ අවසර පත්	300	439	489
	ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩල ගෙවීම්	5,000	5,000	5,004
වෙනත් සුබසාධන වැඩසටහන් 240-02-02 යටතේ		3,390	13,174	
එකතුව: සුබසාධන වැඩසටහන් 240-02-02 යටතේ		15,689	133,244	129,673
වෙනත් පුනරාවර්ති වියදම් (අයවැය යෝජනා ඇතුළත්ය) 240-02-02 යටතේ		28,755	60,349	11,289
එකතුව පුනරාවර්ති වියදම් 240-02-02 යටතේ		44,444	193,593	140,962

* අදාළ අමාත්‍යාංශය යටතේ සඳහන් කර ඇතහ එකතුවක් ලෙස දක්වා නැත.

සමස්තයක් ලෙස, මුළු වියදමෙන් සියයට විස්සක් සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට පහක් ලෙස ඉහළ අගයකින් වෙන්කරන කරන ලද මේ ප්‍රතිපාදනයන් ප්‍රකාශිත කාර්යයට වඩා මුළුමනින්ම වෙනත් කාර්යයක් සඳහා යෙදවිය හැකි බව එහි අදහසයි. “හදිසි ආපදා සහන අරමුදල” වැනි හදිසි අවස්ථාවක් සඳහා සත්‍ය ලෙස ම වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදනයන්ගෙන් පරිබාහිරව, මෙම “අභිමතානුසාරී අයවැය” පිළිගෙන නොමඟ යවන සුලු පමණක් නොව නොසුදුසුද වන්නේය. අධීක්ෂණයෙහි මද බව සහ ආරක්ෂක ක්‍රමවේදයන්හි මද බවද දුෂ්කයන් සඳහා ඉඩ හසර සලසයි.

මෙම අයවැය විශාල ශීර්ෂය මින් පෙර “කැපුම් අරමුදල” නමින් හඳුන්වා ශ්‍රී ලංකා අයවැයෙහි සභාව තිබිණි. මෙම අභිමතානුසාරී ක්‍රියාවලිය 2002 වසරේදී විසර්ජන පනත් කෙටුම්පත ගෙනා සංශෝධනයක් මගින් නිර්මාණය කරන ලදී. එසේම මින් පෙර සඳහන් කළ පරිදි කාලයක් සමග එය විශාල වැඩිවී තිබේ. විසර්ජන පනත් කෙටුම්පතට තවදුරටත් සංශෝධන සිදු කොට අයවැය ක්‍රියාවලියෙහි තිබෙන මෙම අවාසනාවන්ත අඩුලුහුඬුතාවය වසා දැමීමට පාර්ලිමේන්තුව කටයුතු කළ යුතු බව රාජ්‍ය මූල්‍ය කාරක සභාව නිර්දේශ කරයි.

4 කොටස - වැඩිදුර නිර්දේශ

අයවැය පිළිබඳ ආංශික ඇගයීම් සිදු කිරීමෙන් අනතුරුව, අයවැය ලේඛන සකස් කිරීම සහ පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳව මෙම ලේඛනයෙහි මුල් කොටස් තුනකදී දැනටමත් ඉදිරිපත් කර ඇති නිරීක්ෂකයන්ට අමතරව පහත සඳහන් අමතර නිර්දේශයන් මුදල් අමාත්‍යාංශ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට කාරක සභාව තීරණය කරයි.

- අයවැය අංකයන් ඒවායේ කාර්යයන්ට අනුව වෙන් කළ හැකි පරිදි කාණ්ඩයක් හඳුන්වාදීම

විශේෂයෙන්ම ආණ්ඩුවේ ප්‍රකාශිත ප්‍රමුඛතාවයක් අයවැය මගින් පෙන්වන බව හා ප්‍රමුඛතාවයන් හා අයවැය සමපාත වන බව ඇගයීමේදී ජනතාවට ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි ආර්ථික වර්ගීකරණයක් අයවැය අංකයන්හි ඇස්තමේන්තු වල නොමැති බව පළමුවන කොටසෙහිදී කාරක සභාව සඳහන් කරන ලදී. අදාළ ක්ෂේත්‍රය හා කාර්යය අනුව මුදල් වෙන්කිරීම කාණ්ඩගත කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් වැඩි දියුණු කිරීමත් යොදාගත හැකි ආණ්ඩුවේ යහ පැවැත්ම පිණිස වැදගත් වනු ඇති බව කාරක සභාව විශ්වාස කරයි. උදාහරණයක් ලෙස, මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාවන් වියදම් වල කාර්යය වර්ගීකරණයක් ලබාදෙයි. එහි එන ප්‍රධාන කාණ්ඩ :- මහජන සේවා (ආරක්ෂක සහ සිවිල් පරිපාලනය ඇතුළුව) සමාජසේවා (අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, සහ සුභසාධනය ඇතුළුව) සහ ආර්ථික සේවා (ප්‍රවාහනය, සන්නිවේදනය, කෘෂිකර්මය, වාරිමාර්ග ඇතුළුව) අයවැය සභාගත කිරීමේදී ඒ හා සමාන අයවැය ඇස්තමේන්තු වර්ගීකරණයක් සැපයීම, ඒ හා සම්බන්ධ පාර්ලිමේන්තුව සහ මහජන ඇගයීම් පහසු කරවනු ඇත. මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් කාරක සභාව වෙත දත්ත ඉදිරිපත් කිරීමේදී සැලකිය යුතු විෂමතාවයන් සහ කාණ්ඩගත කිරීමේ අඩුලුහුඬුතාවයන් දක්නට ලැබුණු බව 2018 අයවැය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කළ පළමු වාර්තාවේදී ද කාරක සභාව පෙන්වා දුන්නේ ය. අවම වශයෙන් මෙම අඩුපාඩුකම් හදිසි කරුණක් ලෙස සලකා නිවැරදි කළ යුතුය. එවිට අවම වශයෙන් එක් ආකෘතියකට සකස් කරන ලද එක් අදාළ දත්ත කට්ටලයක්වත් තිබේ.

- “ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති” වගුව සංශෝධනය කොට පුළුල් කරන්න.

මෙම වගු, දැනට පවත්නා තත්ත්වය අනුව, ක්‍රමය, අයවැය වසර සඳහා ප්‍රතිපාදන, තෝරාගත් ව්‍යාපෘති සඳහා ඉලක්ක යේ ප්‍රධාන කාර්යය සාධන දර්ශකයන් යන කරුණු පිළිබඳ තොරතුරු ලබා දෙයි. එම ආකෘතීන් අමාත්‍යාංශයෙන් අමාත්‍යාංශයට වෙනස්ය. ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය ද ඇතුළුව යම් අමාත්‍යාංශයන් ව්‍යාපෘති කාල සීමාව සහ මුළු ඇස්තමේන්තුගත වියදම් ද ලබාදෙයි. මේවායේ යම් ප්‍රයෝජනයක් තිබුණ ද, දැනට පවත්නා වගුව ආකෘතීන් ප්‍රමාණවත් තොරතුරු නොසපයයි.

සෑම අමාත්‍යාංශයක්ම

1. සම්පූර්ණ කරන ලද ව්‍යාපෘති සහ අයවැය වර්ෂයෙහි අමාත්‍යාංශය මගින් අරමුදල් නොසපයන පිළිබඳ පිළිබඳ ලැයිස්තුවක්
2. දැනට සිදු කරමින් පවතින, සම්පූර්ණ වන්නම ආසන්න හෝ අයවැයෙන් ප්‍රතිපාදන අඩු කෙරෙන ව්‍යාපෘති ලැයිස්තුවක්

3. දැනට සිදු කරමින් පවත්නා සහ ප්‍රතිපාදන වැඩි කිරීමක් අවශ්‍ය වන ව්‍යාපෘති ලැයිස්තුවක්
4. අලුත් හා අයවැය වර්ෂයෙහි පළමුවරට අරමුදල් සපයන ව්‍යාපෘතිය ලැයිස්තුවක්

ලබා යුතු ලබාදිය යුතු බව කාරක සභාව නිර්දේශ කරයි. ප්‍රාග්ධන වියදම්හි අඩු වැඩිවීම් පිළිබඳ අවබෝධ කොට ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නන්ට එවැනි ලැයිස්තුවක් විශේෂයෙන්ම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. උදාහරණයක් ලෙස කෘෂි කර්මාන්තය, පරිසරය සහ යටිතල පහසුකම් යන ක්ෂේත්‍රයන්හි නැවත සිදු නොකරන ව්‍යාපෘති විශාල ප්‍රමාණයක් තිබීමේ හැකියාවක් පවතී. එවැනි වැඩසටහන් සම්පූර්ණ කිරීම සහ ආරම්භ කිරීම පිළිබඳ අයවැය ලේඛනය පැහැදිලි විය යුතුය. ඉහත කී තොරතුරු නැතිව එහි පැහැදිලි භාවයක් තිබිය නොහැක.

- ප්‍රධාන වෙනස් කිරීම පිළිබඳව පැහැදිලි කිරීම් සපයන්න :- දෙවන කොටසේ 2018 වසරෙහි පෙනෙන්නට තිබෙන ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් අඩු කිරීම් සහ වැඩි කිරීම් පිළිබඳව කාරක සභාව සඳහන් කරන ලදී. සමහර ඒවා ව්‍යාපෘති පදනම් කොටගත් වියදම් වුවත් අනෙක්වා එසේ නොවීය. මෙම ප්‍රධාන වෙනස් කිරීම් සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි කිරීම් ලබා දෙන ලෙස සෑම අමාත්‍යාංශයකටම සහ දෙපාර්තමේන්තුවකටම කාරක සභාව උපදෙස් දෙන ලදී.

- වත්මන් වර්ෂයෙහි සමස්ත මට්ටමට වඩා අයවැය අංකයන්ට වෙන්කළ ප්‍රතිපාදනයන් 20%ක ප්‍රමාණයකට වඩා වැඩිවන බවට හා ඊට 10% ක වඩා අඩුවන බවට ඇස්තමේන්තු ගත වන්නේ නම් එය ප්‍රධාන වෙනස් කිරීමක් ලෙස හැඳින්විය හැක. මෙය උද්ධමනය සියයට 5කට ආසන්න මට්ටමක් මට්ටමේ පවතින බවට වන අපේක්ෂාව පදනම් කොට ගන්නකි. වෙනත් වචනවලින් කියනවා නම්, වියදමෙහි නියමාකාර වෙනස්වීමක් ලෙස සියයට 15ක වඩා අඩුවීම හෝ වැඩිවීම සැලකිය හැකි අතර ඒ පිළිබඳව අයවැයෙහි පැහැදිලි කිරීමක් අවශ්‍ය බව අපගේ යෝජනාවයි.

- වර්තමානයේදී සෑම ප්‍රධාන වෙනස් වීමක් වීමක් සම්බන්ධයෙන්ම පාහේ අයවැය ඇස්තමේන්තු කිසිදු සාධාරණ හේතු දැන්වීමක් නොකරයි. ඔවුන් එසේ හේතු දක්වන විට එය ප්‍රමාණවත්ව නොකරයි.

- උදාහරණයක් ලෙස, 2018 වර්ෂයේ ත්‍රිපෝෂ වැඩසටහන් සඳහා වෙන් කළ මුළු මුදල වන බිලියන 3.1 බැගින් මිලියන 28 ක් නිෂ්පාදනය කිරීමට අදහස් කරන බව සෞඛ්‍ය පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය පැහැදිලි කරයි. මෙය හොඳ පැහැදිලි කිරීමකි. කෙසේ වෙතත් මෙම ක්‍රියාකාරකම දිගින් දිගටම සිදුවන දෙයක් බැවින් සහ 2017 වෙන්කළ රුපියල් බිලියන 2.8 ක ප්‍රමාණයකට වඩා වැඩි වීමක් අයවැයෙන් අපේක්ෂිත බැවින්, පැහැදිලි කිරීම මීට වඩා සම්පූර්ණ විය යුතුව තිබේ. වැඩිකිරීම සඳහා වන හේතු පැහැදිලි කිරීමෙහි සඳහන් කොට නොමැත. රෝහල් කාර්ය මණ්ඩලයට නිල ඇඳුම් දීමනාව ලබාදීම සඳහා රුපියල් මිලියන 325ක් වෙන් කොට ඇති බව “රෝහල් මෙහෙයුම්” යටතේ අමාත්‍යාංශය දක්වා තිබුණද එය නව වෙනස් කිරීමක් දැයි විශේෂිතව

දක්වා නොමැත. එය එසේ වූයේ නම්, 2017 වසරෙහි අමාත්‍යාංශ අයවැයෙහි වැඩිවීමට එම ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම බලපෑ යුතුය.

- පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය වන 2018 වසරෙහි ප්‍රධාන වැඩිවීම් වලට පහත කරුණු ඇතුළත් වේ. ධීවර සහ ජල සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ ගොඩනැගිලි අත්පත් කර ගැනීම සඳහා වන ප්‍රාග්ධන වියදම 967% වැඩිවීම කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ ශ්‍රී ලංකා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාව සඳහා පුනරාවර්තන වියදම් 600%කින් වැඩිවීම බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ පුනරුත්ථාපන නැවත පදිංචි කිරීම හා හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ පුද්ගලයන් දේපළ සහ කාර්මික අධිකාරිය සඳහා යොදවන ලද මුදල 248% කින් වැඩි වීම සහ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ දායකත්ව ගාස්තු 2330% කින් වැඩිවීම.

- පැහැදිලි කිරීම් අවශ්‍ය වන 2018 වසරෙහි ප්‍රධාන අඩුවීම් වලට පහත කරුණු ඇතුළත් වේ.

ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ වී මිලදී ගැනීමේ වියදම් වල 100%ක අඩුවීම සහ වී අලෙවි මණ්ඩලය සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් 47%කින් අඩුවීම. කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ ගොඩනැගිලි පවරා ගැනීමේදී 99%ක අඩුවීම, වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය යටතේ “වෙනත් යෙදවීම්” වල 86%ක අඩුවීම අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ කර්මාන්ත ශාලා, යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ පවරා ගැනීමේදී 56% ක අඩුවීමක්

- ඉහත දැක්වූ අංකයන්, පැහැදිලි කිරීම් අවශ්‍ය අංශයන් කිහිපයක් පමණි. හේතු දැක්වීම් අවශ්‍ය වන අයවැය අංකයන් බොහෝ තිබෙන නමුත් එසේ හේතු දක්වා නොමැත.

- අදාළ අමාත්‍යාංශය හෝ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත වෙන් කරන ලද මුළු ප්‍රතිපාදන වලින් අඩකට වඩා ප්‍රමාණයක් යෙදවෙන තනි අයවැය අංකයන් හි වෙනස්වීම් පිළිබඳව පැහැදිලි කරන්න.මෙය අදාළ වන්නේ මහජන අර්ථසාධනය සඳහා වන ඉතා කුඩා වෙනස්කම් සහිත විශාල වැඩසටහන් සම්බන්ධයෙනි. 2018 අයවැයේදී මෙම තත්ත්වය යටතට වැටෙන රේඛීය අංකයන් වලට පහත අංක අයත් විය. කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ පොහොර සහනාධාරය සම්බන්ධවූ රුපියල් බිලියන 3ක හෝ 9%ක අඩු කිරීම, වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ “වෙනත් ප්‍රාග්ධන වියදම්” යටතේ වූ රුපියල් මිලියන 138ක හෝ 19%ක වැඩිවීම.

- අයවැය අංකයන් වාර්තා කිරීමේදී අඩුලුහුඩුකම් පවත්නා විටක ප්‍රායෝගික පැහැදිලි කිරීම් ලබාදීම. අයවැය අංකයන් වාර්තා කරන ආකාරය හෝ අමාත්‍යාංශ වින්‍යාසයෙහි වෙනස්කම්, ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් හඳුනාගැනීම පිණිස බලපෑ හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස, නව රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයාගේ කාර්යාලය පිහිටුවීම (අයවැය ශීර්ෂ 165 – 01 – 11) ජාතික ඒකාබද්ධ හා සහ සංහිදියා අමාත්‍යවරයාගේ කාර්යාලයේ ප්‍රතිපාදනයන්ගේ පුනරාවර්තන වියදම් වලින් ඉතා විශාල අඩුකිරීමක් බව පෙනෙන්නට තිබේ.

(අයවැය ශීර්ෂ 165 – 01.01) එමෙන්ම හමුදා පරිපාලන සහ ආයතන සේවා (අයවැය ශීර්ෂ 222.01.01) කාර්යාලය සම්බන්ධව ප්‍රවාහන සහ ගමන් ගාස්තු සඳහා රුපියල් බිලියන 2ක ප්‍රතිපාදන වැඩිවීම, ප්‍රවාහනය සඳහා වූ

ප්‍රතිපාදනයන්හි කල එවැනිම විශාල ප්‍රමාණයක ප්‍රතිපාදන අඩු කිරීම හා සැසඳේ. (අයවැය ශීර්ෂ 222-01-02) මෙම පැහැදිලි කිරීම් අයවැය සම්බන්ධ ලේඛනයන්හි කොතැනකදීවත් පැහැදිලි කොට නොමැති බැවින් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ට මෙම පැහැදිලි කිරීම් ලබා ගැනීමට ඉතා විශාල උත්සාහයක් ගැනීමට සිදුව තිබේ.

- මුදල් අමාත්‍යාංශය මගින් අඩු අයවැයක් ඉදිරිපත් කිරීමක් මෙම වෙනස් කම් පිළිබඳව හැකිතරම් ප්‍රයෝගික පැහැදිලි කිරීමක් ලබාදීමත් ඉතා වැදගත්ය. අයවැය ලේඛනය කියවා එය වැඩිදියුණු කොට අනුමත කිරීමට අවශ්‍ය තැනැත්තන්ට අයවැය ලේඛනයෙහි ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් සාධාරණීකරණය කර ගැනීමට අවස්ථාව දිය යුතුය.
- ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි අතුරු සහයක සේවා සහ හදිසි අවස්ථා වගකීම් යන කාණ්ඩයන් වෙත මුදල් ප්‍රමාණයන් මුළු වියදමෙන් 5%ක උපරිමය තෙක් සීමා කිරීම. මෙම වෙනස් කිරීම පවත්නා අරමුදල් සත්‍ය හදිසි අවස්ථා සඳහා පමණක් යොදා ගැනීම, සහතික කරනු වස් අවශ්‍ය වේ. මෙම අයවැය ශීර්ෂයෙහි පැහැදිලි කිරීම්, අයවැය කෙරෙහි පාර්ලිමේන්තුව සතුව පවතින බලය හෝ වරප්‍රසාද මහභරීම් පිණිස වැරදි ලෙස යොදා ගැනීම එමගින් වැලකෙනු ඇත. තවදුරටත්, හදිසි අවස්ථා/අභිමතානුසාරී ශීර්ෂයන් යටතේ ඉහළ ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණයන් වෙන් කිරීම භාණ්ඩාගාරය මගින් ලබාදෙන ලද අයවැය ඇස්තමේන්තු සම්බන්ධයෙන් අතවශ්‍ය අවිනිශ්චිතතාවයන් සහ තාක්ෂණික නිපුණතාවයෙහි මද බවත් පෙන්නුම් කරයි.
- ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ අතුරු සහයක සේවා සහ හදිසි සහයක සේවා වගකීම් යන කාණ්ඩයන්, අනපේක්ෂිතව ඇති වන වගකීම් සම්බන්ධයෙන් පමණක් යෙදවීම දැනට ඇතුළත් කර ඇති සුභසාධන වැඩසටහන් සහ අයවැය යෝජනා වැනි සියළුම වෙනස් වියදම්, ඒවා හදිසි අවස්ථා වගකීම් නොවන බැවින්, ඒවාට අදාළ ශීර්ෂයන් යටතේ ඇතුළත් කළයුතුය. වාහන මිලදී ගැනීම සම්බන්ධයෙන්ද මෙම අයවැය ශීර්ෂය අවභාවිතා කොට තිබේ. එම නිසා, මහජන මුදල් වැය කිරීමේ නාස්තිය අවම කිරීමේ සහ අයවැය ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීමේ පළමු පියවර විය යුත්තේ, හදිසි අවස්ථා වගකීම් කාණ්ඩය යටතේ වාහන මිලදී ගැනීම සිදු කළ හැකි මුළු වාහන මිලදී ගැනීම් වියදම සීමා කිරීමයි.
- “මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ යෝජනා” යන මැයෙන් නව අයවැය ශීර්ෂයක් නිර්මාණය කිරීම. මෙම කාණ්ඩය තුළ අයවැය යෝජනාවෙහි එන පොරොන්දු ඇතුළත් කළ හැකිය. එම අවසාන මොහොතේ අයවැය යෝජනා පැනනැගීම නිසා ඇතිවන ප්‍රායෝගික අපහසුතා කළමනාකරණය කරනු ඇත. අභිමතානුසාරී වියදම් ලෙස නම් නොකළ එවැනි අයවැය ශීර්ෂයක්, අයවැය යෝජනාවකට හිමි විශේෂිත බව සහ පිළිගැනීම ඇති කරනු ඇත.

2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු සම්බන්ධයෙන් රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාවේ වාර්තාව පිළිබඳව මුදල් සහ ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ නිරීක්ෂණ

1. හැඳින්වීම

2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු සම්බන්ධයෙන් රජයේ මුදල් පිළිබඳ කාරක සභාව සැකසූ වාර්තාව පිළිබඳ ලිඛිත නිරීක්ෂණ ලබාදෙන මෙන් 2018 සැප්තැම්බර් 6වැනි දින පැවැත්වූ රැස්වීමේදී එම කාරක සභාවෙන් උපදෙස් ලබාදෙන ලදී.

ඉහත කී වාර්තාවෙන් සොයාගත් කරුණු සහ එහි පලවී ඇති අදහස් සම්බන්ධයෙන් මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ නිරීක්ෂණ මෙම ලේඛනයේ අන්තර්ගත කර ඇත.

2. විවිධ අංශ සම්බන්ධයෙන් වන විශ්ලේෂණ පිළිබඳ අදහස්

2.1 කෘෂිකර්මාන්තය

2018 වර්ෂයේ විවිධ අංශ සඳහා සිදුකර ඇති වෙන්කිරීම් පිළිබඳ නිරීක්ෂණ සටහන් කිරීමේදී කෘෂි අංශය සඳහා කළ වෙන්කිරීම් 'අසතුටුදායක' බව සඳහන් වේ. 2017 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේදී වෙන්කිරීම් අඩුවී ඇති බව සවිස්තරාත්මක විස්තරයේ දක්වා ඇත. 2017 වර්ෂයේ සිදුකළ තත්‍ය වියදම හා සසඳා බලන කල 2018 වර්ෂයේ වෙන්කිරීම්වල වැඩිවීමක් ඇති බව මෙහිදී සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

මුළු වියදමේ හෝ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ කොටසක් වශයෙන් ගත් කල 2018 පොහොර සහනාධාරය පෙර වර්ෂ පහේ සාමාන්‍ය අගයට සාපේක්ෂව අඩුවෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති බව 8වැනි පිටුවේ ඇති විශ්ලේෂණයෙහි දැක්වේ. පොහොර සහනාධාරය සඳහා දරන වියදමේ බලපෑම වඩාත් තාත්වික අන්දමින් පිළිබිඹු වන්නේ එය සමස්ථ කෘෂි කාර්මික නිෂ්පාදන සමගින් සැසඳූ කල වන බව මෙහිදී නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ. සහනාධාරවල යම් වෙනසක් හේතුවෙන් සිදුවන කවර හෝ බලපෑමක් නිෂ්පාදනයේ ඇතිවන වෙනස මැනීමෙන් මිස ඒවායෙහි නිරපේක්ෂ අගයන් අනුව හෝ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව නොගත යුතු බව නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

2018 වර්ෂයේදී කෘෂිකර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය රු. බිලියන 6ක් ඉක්මවන විෂාලතම වෙන්කිරීම් කප්පාදු කිරීමකට භාජනය වී ඇති බව එහි තවදුරටත් සඳහන් වේ. එක් එක් අමාත්‍යාංශයේ සමානුපාතිකව සිදුකර ඇති කප්පාදු තුළින් පිළිබිඹු වන්නේ සමස්ථ ප්‍රාග්ධන අයවැයෙහි ඇතිව තිබෙන අඩුකිරීම් වන බැවින් මෙය, 2017 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේ රජයේ මුළු ප්‍රාග්ධන අයවැයෙහි සිදුව ඇති අඩුවීමට සාපේක්ෂව සලකා බැලිය යුතු ය.

සුබසාධන වැඩසටහන් හරහා 2017 දී මෙම අමාත්‍යාංශයේ සිදුවූ රු. බිලියන 4ක පැවරුම් 2017 වර්ෂයේ සිදුවූ ගංවතුර හා නියගය යන ස්වභාවික ආපදා දෙක හේතුවෙන් සිදුවූ අලාභ සහ හානි සඳහා වන්දි ගෙවීම පිණිස ලබාදුන්, එම වර්ෂයේදී පමණක් සිදුවූ පැවරුම් වේ.

විශ්ලේෂණයේ සඳහන්ව ඇති පරිදි 'කුඩා වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය, පුනරුත්ථාපනය සහ මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා වෙන්කළ මුදලින් රු. බිලියන 2ක් කපාහැරීම ඇතුළුව ප්‍රාග්ධන වියදමේ සැලකිය යුතු අඩුකිරීමක් සැබැවින්ම සිදුවී නොමැත. 2017 අයවැය යෝජනාවක් වූ මෙම ක්‍රියාකාරකම සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරය පරිදි, 2017 වර්ෂය තුළ

සම්පූර්ණ කෙරෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරිණි. එසේ හෙයින් එම ක්‍රියාකාරකම සඳහා 2018 වර්ෂයේදී මුදල් වෙන් නොකරන ලදී. කෙසේ නමුත්, මෙම ක්‍රියාකාරකම සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා වැඩිපුර කාලයක් අවශ්‍ය වන බව නිරීක්ෂණය වූ හෙයින් 2018 අයවැය කටාවේදී අයවැය යෝජනාවක් හරහා රු. බිලියන 1ක මුදලක් වෙනු කෙරුණි.

වාරිමාර්ග සහ ජල කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයේ වෙන්කිරීම් අතරින් ඉඩම් සහ ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන වෙන්කිරීම් රු. බිලියන 1.7ක් කපා හැර ඇති බව විශ්ලේෂණයේ තවදුරටත් සඳහන් විය. යාන් ඔය ව්‍යාපෘතියේ වේල්ල ඉදිකිරීමේ කටයුතු 95%ක්ම පාහේ අවසන් කර ඇති හෙයින් එම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඉඩම් හා ඉඩම් වැඩිදියුණු කිරීමට සිදුකළ වෙන්කිරීම් අඩුවී තිබීම ඉහත කී අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී තිබේ.

2.2 ආරක්ෂාව

මෙම අංශය සතුටුදායක බවට ශ්‍රේණිගත කර ඇති බැවින් ඒ සම්බන්ධයෙන් නිරීක්ෂණ ඉදිරිපත් කරනු නොලැබේ.

2.3 අධ්‍යාපනය

අධ්‍යාපන අංශයට සිදුකර ඇති ආංශික වෙන්කිරීම් 'සතුටුදායක නොවන' බවත්, අධ්‍යාපනය සඳහා සිදුකරන වෙන්කිරීම් වැඩිකිරීමේ අභිමතාර්ථය සාක්ෂාත් කරගෙන නොමැති බවත් විශ්ලේෂණයේ 1.3 වගුවේ දක්වා ඇත. 2017 වර්ෂය හා සසඳන කල 2018 වර්ෂයේදී අධ්‍යාපන අංශයට සිදුකළ සමස්ථ වෙන්කිරීම් රු. බිලියන 10කින් වැඩිකර ඇති හෙයින් මෙම නිරීක්ෂණය ශක්තිමත් පදනමක් ඇතිව සිදුකළ නිරීක්ෂණයක් ලෙස සැලකිය නොහැක.

17 පිටුවේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් වන විශ්ලේෂණයෙහි අධ්‍යාපනයේ උප අංශ තුනක් හඳුනාගෙන ඇතත් අධ්‍යාපන අංශය යටතේ අයවැය ඇස්තමේන්තුවෙන් සිදුකර ඇති වෙන්කිරීම් විශ්ලේෂණයේදී සලකාබැලිය යුතු ප්‍රධාන උප ක්ෂේත්‍ර/අංශ හතරක් ඇති අතර, පස්වන අංශය වශයෙන් 'වෙනත් අමාත්‍යාංශ' යන අංශය ද සලකාබැලිය යුතු වේ.

1. අධ්‍යාපන සහ පළාත්සභා අමාත්‍යාංශය යටතේ එන ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික අධ්‍යාපනය
2. උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශයේ විශ්වවිද්‍යාල අංශය යටතේ එන තෘතියික අධ්‍යාපනය
3. කුසලතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ එන වෘත්තීය පුහුණු / තරුණ සංවර්ධනය යන තෘතියික අධ්‍යාපන අංශ
4. ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ එන තරුණ සංවර්ධනය
5. අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ විසින් සිදුකරන අධ්‍යාපනය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම්

වගුව 2.3.1. අධ්‍යාපන වියදම් සාරාංශය

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව	රජයේ වියදම/ වෙන්කිරීම්			වසරින් වසරට වෙනස
	2016 තර්ථ	2017 සංශෝධිත	2018 අයවැය	2017-2018
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	63,044	111,145	104,378	
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම	-	-	395	-6.09%
උසස් අධ්‍යාපන සහ මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය (උසස් අධ්‍යාපන අංශය)	49,576	52,050	63,384	21.78%
ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම	-	-	1,900	
පළාත් සභා	122,401	120,824	126,668	4.84%
කුසලතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	10,071	10,0642	10,957	2.96%
තරුණ සංවර්ධනය	3,166	8,159	6,593	-19.9%
අනෙකුත් අමාත්‍යාංශවල මේ සම්බන්ධ වියදම්	6,111	10,958	11,307	3.18%
අධ්‍යාපන අංශය (මුළු අගය)	254,369	313,778	323,287	3.03%

*2017 සංශෝධිත අගයන්ට 2017 අවසානයේ අගයන් ඇතුළත් වේ.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කොටසක් වන පුරාවිද්‍යා සහ ජාතික ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තු මෙම විශ්ලේෂණයෙන් බැහැර කරන්නේ නම් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය යටතේ එන '126-2-8: ජාතික උරුමය ප්‍රචාරණය' යන නමින් වන ව්‍යාපෘතිය අධ්‍යාපන අංශයට සෘජුවම සම්බන්ධ නොවන බැවින් එය ද විශ්ලේෂණයෙන් බැහැර කළයුතු වේ.

ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතා

දැක්ම 2025හි දක්වා ඇති පරිදි, දැනුම පදනම් කරගත්, ඉහළ කුසලතාවලින් පරිපූර්ණ, තරඟකාරී සමාජ වෙළඳපල ආර්ථිකයක් සමගින් ඉන්දියානු සාගරයේ දැනුම් කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පරිවර්තනය කිරීම රජයේ අපේක්ෂාවයි. ඒ අනුව, රජයේ මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ ද දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 6ක ආයෝජනයක් අධ්‍යාපනය සඳහා වෙන්කිරීමේ අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීම පිණිස අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා සිදුකරන අයෝජන වාර්ෂිකව ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කර තිබේ.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

2017 හා සසඳා බලන කල 2018 වර්ෂයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට වෙන්කළ මුදල් ප්‍රමාණය අඩුවී ඇති බවක් පෙනේ. ඊට හේතු පහත පරිදි වේ:

1. විදුහල්පතිවරුන් සහ ගුරුවරුන්ට ලැප්ටොප් මිලදී ගැනීම සඳහා යන වියදම 2017 වෙන්කිරීම්වලින් ආවරණය වන බැවින් ලැප්ටොප් මිලදීගැනීමට සිදුකරන වියදම රු. මිලියන 1000කින් අඩුකරන ලදී.

2. ලෝක බැංකුවෙන් අරමුදල් ලබන TSEP ව්‍යාපෘතිය 2018දී සම්පූර්ණ කිරීමට නියම වී ඇති හෙයින් එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා සිදුකරන වෙන්කිරීම් අඩුකරන ලදී.
3. 'ළඟම පාසල හොඳම පාසල' යටතේ එන ව්‍යාපෘති සඳහා 2018 සිදුකළ ගැලපුම් වෙන්කිරීම් 2016 වර්ෂයේ සහ 2017 ජුනි දක්වා තත්‍ය වියදම මත පදනම්ව සිදුකරන ලදී.
4. වෘත්තීය අධ්‍යාපන විෂයයන් අදියරෙන් අදියරට හඳුන්වාදීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සැලසුම් කර ඇති හෙයින් 'අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංකරණ' සඳහා සිදුකළ වෙන්කිරීම් අඩුකර තිබේ.

කෙසේනමුත්, සමස්ථයක් වශයෙන් බලනකල, 2017 සිදුවූ තත්‍ය වියදමට සාපේක්ෂව 2018 අයවැයෙන් සිදුකළ වෙන්කිරීම් වැඩිවී ඇති බවක් අවධානයට යොමු කරනු ලැබේ.

2017 වර්ෂයේදී පාසල් ළමුන් සඳහා ඩෙස්ක්-පුටු යනාදිය මිලදී ගැනීමට රු. බිලියන 7000ක් වෙන්කර තිබුණි. එමනිසා 'ගෘහභාණ්ඩ සහ කාර්යාලීය උපකරණ අත්කරගැනීම' යන විෂයය කේතය යටතේ සිදුකළ වෙන්කිරීම්, ඒ හා සමාන අගයකින් 2018දී අඩුකරන ලදී.

උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

2018 ඇස්තමේන්තු කෙටුම්පත් යටතේ ප්‍රාග්ධන ආයෝජන වශයෙන් රු. මිලියන 25,000ක් වෙන්කර ඇති නමුත් තත්‍ය වෙන්කිරීම් රු. මිලියන 28,615ක් වූ බව වාර්තාවේ 2.3.3. රූපසටහනින් පෙන්වුම් කර තිබේ.

මහපොළ ශිෂ්‍යත්ව සහ ශිෂ්‍යාධාර සඳහා වෙන් කිරීම් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පෙන්වා ඇති බව පිළිගනී. සුබසාධන වියදම් සහේතුක කිරීම සඳහා මෙය සිදු කරන ලදී.

විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් සඳහා වන ශිෂ්‍යත්ව සහ ණය යෝජනාක්‍රම වැනි සංවර්ධන සහනාධාර සඳහා වෙන් කිරීම් 61% ක ප්‍රමාණයකින් අඩු කර ඇති බව මෙම වාර්තාව මගින් අවධාරණය කර ඇත. වඩාත්ම වැඩි අවශ්‍යතාවය ඇති අංශ වලට අමතර ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් අවශ්‍ය විය හැකි වන අතර සමහර වැයශීර්ෂ වලට උභය උපයෝජිත ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් සිදු කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරයට වියදම් දැරිය නොහැකි බැවින්, අයවැය ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී සාමාන්‍ය තත්වයන් යටතේ ඉදිරි වර්ෂයේ අයවැය පුරෝකථනය කිරීමේ දී ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පෙර වර්ෂයේ තථ්‍ය වියදම සහ ප්‍රවර්තන වර්ෂය මාස හයෙහි තථ්‍ය වියදම සැලකිල්ලට ගනු ලබන බව සඳහන් කිරීම් මෙහිදී වැදගත් වේ.

එම නිසා ශිෂ්‍යත්ව ණය යෝජනාක්‍රම සඳහා වෙන්කිරීම් වල තථ්‍ය උපයෝජනය සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙම වෙන් කිරීම් අඩු කිරීම සිදු කර ඇත. 2018 වර්ෂයේ අයවැයට සාපේක්ෂව 2017 වර්ෂයේ වෙන් කිරීම් සලකා බැලීම මගින් නිවැරදි පින්තූරයක් පෙන්වුම් නොකෙරෙන බැවින්, ඒ වෙනුවට 2017 වර්ෂයේ තථ්‍ය වියදම් රාමුව තුළ 2018 වර්ෂය සඳහා අයවැය වෙන් කිරීම් පිළිබඳ සංසන්දනය සිදු කළ යුතු බව මෙහිදී සඳහන් කරනු ලැබේ. තවද, ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් කිරීම අඩු කිරීම මගින් කිසිදු ශිෂ්‍යයෙකුට අහිමි කිරීමක් හෝ අයහපත් බල බලපෑමක් සිදුවී නොමැති බව සඳහන් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. පහත සඳහන් වගුව මගින් ඉහත විස්තර කර ඇති තත්වය පිළිබඳ පැහැදිලි විත්‍රයක් පෙන්වුම් කෙරෙයි.

2.3.2 වගුව: 2018 වර්ෂය සඳහා වන ඇස්තමේන්තු 2017 වර්ෂයේ තරා වියදම සමග සංසන්දනය කිරීම

රුපියල් මිලියන

විස්තරය	2017 ඇස්තමේන්තුව	2017 තරා	2018 ඇස්තමේන්තුව
අනෙකුත් රටවල් සමඟ ශිෂ්‍යත්ව වැඩ වැඩසටහන්	44	21.4	25
රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල ඉහළම දක්ෂතා දක්වන උපාධි අපේක්ෂකයින්ට ලොව පුරා තිබෙන ඉහළම විශ්ව විද්‍යාලවලට ඇතුළත් වීම සඳහා ලබාදෙන ශිෂ්‍යත්ව යෝජනාක්‍රම	25	0	100
විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත් වීමට නොහැකි වන සිසුන් සඳහා ණය යෝජනාක්‍රම	200	2.3	135
රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල වලින් උපාධි ලබා ගන්නා උපාධිධාරීන් ගෙන් අවම වශයෙන් 1,000 දෙනාට අලුතින් ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම සඳහා දිරිමත් කිරීම පිණිස රුපියල් මිලියන 1.5 ක ණය සඳහා පූර්ණ පොළී සහනාධාරයක් සපයා දීම.	150	0	23
විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසමේ අනුමැතිය ලත් රාජ්‍ය නොවන විශ්වවිද්‍යාලවල අධ්‍යාපනවේදී උපාධි පාඨමාලා හැදෑරීම සඳහා ශිෂ්‍යයන් 5,000 ක් සඳහා ණය යෝජනාක්‍රමය	100	2.0	25
ලැප්ටොප් පරිගණක සඳහා ණය පොළී (විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්) සහ wi-fi පහසුකම්	346	164.4	250
එකතුව	865	190.1	558

2.4 පරිසරය

පරිසර ආරක්ෂණ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා ගොඩනැගිලි අත්පත් කර ගැනීම සඳහා ද, වෙරළ සංරක්ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ ලබා ගැනීම සඳහා ද මෙන්ම UNDP වැඩසටහන් සඳහා ද ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමේ අඩුවීම තිබෙන බව මෙම වාර්තාව මගින් දක්වා ඇත. අදාළ වාතාවරණය පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් නොමැතිව සිදු කර ඇති මෙම නිරීක්ෂණය මගින් එකී වැදගත් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා මතුපිටින් පෙනෙන්නට තිබෙන අඩු කිරීම්වලට සත්‍ය ලෙස ම හේතු පාදක වී ඇති තත්ත්වය පිළිබිඹු නොකෙරෙයි. ආර්ථික කළමනාකරණය පිළිබඳ කැබිනට් කමිටුව විසින් ගනු ලැබූ තීරණයකට අනුව අලුතින් ගොඩනැගිලි ඉදි ඉදිකිරීම 2017 වර්ෂයේ දී අඩු කරන ලදී. එම නිසා ඒ වන විටත් ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර තිබූ ගොඩනැගිලි වල ඉතිරි ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා පමණක් 2018 වර්ෂයේ අයවැය ඇස්තමේන්තු මගින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කරන ලදී. රජය විසින් ගෙන තිබූ මෙම ප්‍රතිපත්ති තීරණය වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා අලුතින් ගොඩනැගිලි / අත්පත් කර ගැනීම් සඳහා වෙන් කිරීම් සිදු කිරීමෙහි පැහැදිලි අඩුවක් පෙන්නුම් කිරීමට හේතු විය. වෙරළ සංරක්ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව 2017 වර්ෂයේ දී යන්ත්‍රසූත්‍ර (excavator) මිලදී ගෙන තිබුණු අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන වෙන් කර තිබුණි. 2017 වර්ෂයේ දී ම මෙම මිලදී ගැනීම් නිම කර තිබූ නිසා සහ 2018 වර්ෂය

සඳහා එවැනි මිලදී ගැනීම් සැලසුම් කර නොතිබූ බැවින් එම දෙපාර්තමේන්තුවට 2018 වර්ෂය සඳහා වෙන්කිරීම් අඩු කරන ලදී.

UNDP වැඩසටහන යටතේ සිදු කරනු ලබන පරිසර ආරක්ෂණ ක්‍රිකාරකම් UNDP සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර පූර්වයෙන් තීරණය කරන ලද කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා පූර්වයෙන් ඇතිකර ගෙන තිබෙන ගිවිසුමකට අනුව සිදු කරනු ලැබේ. එම ගිවිසුමට අනුව UNDP වැඩසටහන විසින් සිදු කරනු ලබන වියදම් ප්‍රමාණයන් අය වැය වෙන්කිරීම් මගින් පිළිබිඹු කෙරෙයි. මෙම වාර්තාවට අදාළ කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී UNDP අරමුදල් සැපයීම යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති හයෙන් හතරක් අවසන් කර ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස UNDP වැඩසටහන යටතේ වන ක්‍රියාකාරකමවල වියදම් අඩු වීමට සමගාමීව ඒ සඳහා සිදු කරන ලද වෙන් කිරීම් ද අඩු වී තිබේ.

2.5 ධීවර ක්ෂේත්‍රය

මෙම ක්ෂේත්‍රය සතුටුදායක ලෙස ශ්‍රේණිගත කර ඇති නිසා නිරීක්ෂණ ඉදිරිපත් කර නැත.

2.6 සෞඛ්‍යය

මෙම ක්ෂේත්‍රය සතුටුදායක ලෙස ශ්‍රේණිගත කර ඇති නිසා නිරීක්ෂණ ඉදිරිපත් කර නැත.

2.7 ප්‍රවාහනය

ඉහතින් ද විස්තර කරන ලද පරිදි පෙර වර්ෂයේ තථ්‍ය වියදම සහ ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ පූති මාසය වන විට තථ්‍ය වියදම සමග සංසන්දනය නොකර සිදු කරනු ලබන ඉදිරි වර්ෂය සඳහා වන අය වැය ඇස්තමේන්තු පරික්ෂා කිරීම මගින් අයවැය ඇස්තමේන්තුවල ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් අඩු කිරීම් පිළිබඳ සැබෑ තත්ත්වය පෙන්නුම් නොකෙරෙයි. ප්‍රවාහන සහ සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශය සඳහා ද එම තත්ත්වය ම අදාළ වේ. එකී තත්ත්වය පහත සඳහන් වගුව මගින් තවදුරටත් පැහැදිලි වෙයි.

2.7.1 වගුව: ප්‍රවාහන සහ සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශයට අදාළව 2016 සිට 2018 වර්ෂය සඳහා වෙන්කිරීම් / වියදම්

රුපියල් මිලියන

වර්ෂය	ඇස්තමේන්තුව	තථ්‍ය වියදම
2016	79,245	67,416
2017	65,500	52,159
2018	54,318	-

ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි සංවර්ධන වැඩසටහන් වලින් සිදු කරන ලද මුළු වෙන් කිරීම රු.මි. 42,662 ක් සහ රු.මි. 10,500 ක් ලෙස වාර්තාවෙහි නිවැරදිව හඳුනාගෙන තිබුණ ද, අයවැය යෝජනා හරහා රු.මි. 525 ක ප්‍රතිපාදනයක් වෙන් කර දීම අවධානයට යොමු වී නැත.

විදේශීය අරමුදල් සැපයීම යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පහත සඳහන් ව්‍යාපෘති 2012 – 2017 කාලපරිච්ඡේදය තුළ නිම කිරීමට නියමිතව තිබුණි. ඒම ව්‍යාපෘති සියල්ල වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර නිම කෙරුණු ඇති බවට 2018 අයවැය සම්පාදනය කරමින් පැවති

කාලය අවධිය තුළදී වාර්තා කර ගෙන තිබුණි. ඒම නිසා පහත සඳහන් ප්‍රතිපාදන 2018 අයවැයෙහි ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

2.7.1 වගුව: නිම කිරීම හේතුවෙන් 2018 අයවැයට ඇතුළත් කර නොතිබුණු ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	2016	2017
ඕමන්තෙයි - පලාලි දුම්රිය මාර්ගය නැවත ස්ථාපනය කිරීම (ශ්‍රී ලංකා රජය / ඉන්දියාව)	2,280	360
මැදවව්විය - මඩු දුම්රිය මාර්ගය නැවත ස්ථාපනය කිරීම (ශ්‍රී ලංකා රජය / ඉන්දියාව)	3,080	210
මඩු - තලෙයිමන්තාරම දුම්රිය මාර්ගය නැවත ස්ථාපනය කිරීම (ශ්‍රී ලංකා රජය / ඉන්දියාව)	3,830	390
පලාලි - කන්කසන්තුරෙයි දුම්රිය මාර්ගය නැවත ස්ථාපනය කිරීම (ශ්‍රී ලංකා රජය / ඉන්දියාව)	10,111	1,790

තවද, පවතින සමස්ත අය වැය ප්‍රතිපාදන සහ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව සතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව සැලකිල්ලට ගෙන, දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති දෙක සඳහා පහත සඳහන් පරිදි වෙන් කිරීම් ඇතුළත් කර ඇත.

2.7.1 : ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ව්‍යාපෘති යටතේ වන ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති දෙකක් සඳහා වෙන් කිරීම්

ව්‍යාපෘතිය	2016 තරු	2017 සංශෝධිත	2017 තරු	2018
මාතර - බෙලිඅත්ත, කතරගම නව දුම්රිය මාර්ගය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (චීනය)	6,460	11,710	3,218	5,100
එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 318 ක ණය පහසුකම යටතේ වන දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ශ්‍රී ලංකා රජය / ඉන්දියාව)	-	6,100	4,691	2,100

උසස් අධ්‍යාපන සහ මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය (මහාමාර්ග අංශය) සහ මහා නගර සහ බිස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

මහා මාර්ග සඳහා 2018 අයවැය මගින් වෙන් කර තිබූ ප්‍රතිපාදනය රු.මි. 125,263 ක් වූ බව සහ අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා එයට අයවැය යෝජනා මගින් රු.මි. 136,263 ක අමතර ප්‍රතිපාදන යෝජනා කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව 2017 වර්ෂයේදී වෙන් කරන ලද මුළු ප්‍රතිපාදනයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේදී වෙන් කරන ලද මුළු ප්‍රතිපාදනයෙහි සමස්ත අඩුවීම රු.මි. 67,639 ක් විය. එය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව 33.1% ක අඩුවීමකි. අයවැය සම්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි සම්පත් වෙන්කර දීමේ අදියරෙහිදී මානව සම්පත් සංවර්ධනය, සෞඛ්‍යය, නීතිය හා සාමය, නිවාස, රාජ්‍ය පරිපාලනය සහ නාගරික සංවර්ධනය ආදී අංශ ඉහළ ප්‍රමුඛතාවය ලබා දිය යුතු අංශ ලෙස හඳුනා ගෙන ඇති බැවින් එම අංශ වෙත වැඩි වැඩියෙන් සම්පත් සපයා දිය

යුතු වේ. එසේ හෙයින් එම අවස්ථාවෙහි තිබූ අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගෙන මහාමාර්ග සංවර්ධන අංශය සඳහා වෙන් කළ ප්‍රතිපාදන අඩු කිරීමට සිදු විය. මහා නගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයෙහි අයවැයෙහි දක්වා ඇති පරිදි නාගරික සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් වැඩි කිරීම ඉහත කී සම්පත් වෙන් කර දීමේ අවශ්‍යතාවය හේතුවෙන් මහාමාර්ග අංශය සඳහා වෙන් කිරීම් අඩු කිරීමට තරම් සමාන්තික වී නැත. අනෙක් අතට, අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන, එනම් අමාත්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු 14 ක් මෙරට මාර්ග සංවර්ධන කටයුතුවල නියැළී සිටින අතර එම ආයතන සඳහා ද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් වෙන් කර දී ඇත.

2.8 සමාජ සංවර්ධනය

2.8.1 මෙම අංශයට අදාළ නිරීක්ෂණ අභිමතානුසාරී අයවැයකරණය සහ වැඩිදුර නිර්දේශ යටතේ ආවරණය කර ඇත.

2.8.2 මෙම අංශයට අදාළ නිරීක්ෂණ අභිමතානුසාරී අයවැයකරණය සහ වැඩිදුර නිර්දේශ යටතේ ආවරණය කර ඇත.

2.8.3 පශ්චාත් ගැටුම් අවධියේ සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසංධානය

2018 ආංශික වෙන්කිරීම් පිළිබඳ නිරීක්ෂණවලට අනුව, බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචි කිරීම් සහ හිංදු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය (වර්තමාන නැවත පදිංචිකිරීම්, පුනරුත්ථාපන, උතුරු සංවර්ධන සහ හිංදු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය) වෙත ලබා දී ඇති වෙන්කිරීම් 2018 වර්ෂයේදී සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවී ඇති බව වාර්තා කර තිබුණි. මෙම වාර්තාවෙහි දක්වා ඇති පරිදි, 2016 සහ 2017 වර්ෂ වලට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේදී නැවත පදිංචි කිරීම් කටයුතු සඳහා නැවත පදිංචිකිරීම්, පුනරුත්ථාපන, උතුරු සංවර්ධන සහ හිංදු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත වෙන් කර ඇති ප්‍රතිපාදනවල අඩුවීමක් තිබේ. උතුරු නැගෙනහිර සංවර්ධනයට අදාළ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් වෙනත් විවිධ රේඛීය අමාත්‍යාංශ වෙත විමධ්‍යගත කිරීමට භාණ්ඩාගාරය ගෙන තිබූ තීරණය මෙයට බලපෑ ප්‍රධානතම හේතුව විය.

2.8.3.1 වගුව: උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල නැවත පදිංචි කිරීම් කටයුතු සඳහා නැවත පදිංචිකිරීම්, පුනරුත්ථාපන, උතුරු සංවර්ධන සහ හිංදු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය වෙත ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම්

වර්ෂය	ප්‍රතිපාදනය (රු.මි.)
2016	14,000
2017	9,000
2018	750

කෙසේ වෙතත්, 2018 වසරේදී උතුරේ සහ නැගෙනහිර සංවර්ධනය වෙනුවෙන්, විශේෂයෙන්ම නිවාස, මාර්ග, ජල පහසුකම්, විදුලිය සහ පශු සම්පත් ආදී ක්ෂේත්‍ර ආවරණය කරන පශ්චාත් ගැටුම් සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසන්ධානය වෙනුවෙන් වෙනත් රේඛීය නියෝජිත ආයතන හරහා, මහා භාණ්ඩාගාරය සැලකිය යුතු මුදල් වෙන් කිරීම් සිදු කර ඇත.

2.8.3.2. වගුව 2015-2018 කාල පරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල ප්‍රධාන උපායමාර්ගික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද මුදල්

පළාත	ලබා දුන් අරමුදල් (රු.මිලියන)			
	2015	2016	2017	2018 (ඇස්තමේන්තුගත)
උතුර	33,680	31,301	19,728	18,368
නැගෙනහිර	4,501	8,556	7,779	8,409
එකතුව	38,181	39,857	27,507	26,778

එබැවින්, 2018 වසරේදී නැවත පදිංචි කිරීම, පුනරුත්ථාපන, උතුරු සංවර්ධන සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශයට නැවත පදිංචි කිරීමේ කටයුතු වෙනුවෙන් පෙනෙන්තට තිබෙන අඩු කළ මුදල් වෙන් කිරීම්, නැවත පදිංචි කිරීම කෙරෙහි මුදල් වෙන් කිරීම් වල සැබෑ චිත්‍රය පිළිබිඹු නොකරන බව පැහැදිලිය. සමස්තයක් ලෙස, මහා භාණ්ඩාගාරය 2018 වසරේදී උතුරේ සහ නැගෙනහිර පශ්චාත් ගැටුම් සංවර්ධනය සහ ප්‍රතිසන්ධානය වෙනුවෙන් ආසන්න වශයෙන් රු. මිලියන 27000 ක් වෙන් කර තිබේ.

3. වත්කම් කාර්කීකරණය පිළිබඳ අදහස්

3.1. වාහන වෙනුවෙන් වියදම් පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය

ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව වාර්තාවේ මෙම කොටසේ හෙළිදරව් කරගැනීම් සමග පොදුවේ එකඟ වේ. දක්වා ඇති ප්‍රවණතා වලට හේතු වඩා හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් පැහැදිලි කිරීම් සහ අදහස් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

අවධාරණය කර ඇති කරුණු	පැහැදිලි කිරීම් සහ අදහස්
<p>වාහන ප්‍රසම්පාදනය සඳහා වන ඇස්තමේන්තු 2017 අයවැය ඇස්තමේන්තු වල විනිවිද භාවයෙන් යුතුව හෙළිදරව් කර නැත.</p>	<p>වාහන ප්‍රසම්පාදනය සඳහා වන අයවැය ප්‍රතිපාදන එක් එක් වැය කිරීම් ඒකකයේ අයවැය ඇස්තමේන්තු යටතේ ඇතුළත් කර නොමැති බව සහ එබැවින් එබඳු වෙන්කිරීම් අවශ්‍යතාව මත ජාතික අයවැය යටතේ වන "පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භව්‍ය වගකීම්" ව්‍යාපෘතියෙන් සැපයෙන බවත් 2016 නොවැම්බර් මස පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද 2017 අයවැය ඇස්තමේන්තු වල පූර්විකාවේ පැහැදිලිවම සඳහන් කර ඇත. ඇමුණුම (1) බලන්න.</p> <p>පරිපූරක සහාය සේවා සහ අසම්භව්‍ය වගකීම් වෙතින් වාහන ප්‍රසම්පාදනය සඳහා වන වෙන්කිරීම් හා එවැනි වෙන් කිරීම් යොදා ගනිමින් ගෙවන ලද ප්‍රසම්පාදන වල කාර්යය පිළිබඳව විස්තර, වෙන් කිරීම ලබා දීමෙන් මාස 2 ක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කෙරෙන හෙයින්, වාහන ප්‍රසම්පාදනය සඳහා වන වෙන්කිරීම් වෙන් වෙන් වශයෙන් ලබා දීම වඩාත් විනිවිද භාවයෙන් යුතු බව ද නිරීක්ෂණය කරන ලදී. වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව, සිරිතක් වශයෙන්, වෙන් කිරීම්වලට අදාළ කරුණු මාධ්‍ය වලට නිරාවරණය වන අතර පුළුල් සාකච්ඡාවන්ට බඳුන් වේ.</p> <p>තවද, පසුගිය දශකය පුරා, 2017 වසරේදී පමණක් නොව පසුගිය දශකය මුළුල්ලේම මෙම පිළිවෙත යළි යළිත් යොදා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි තිබේ. ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවට අනුමැතිය ලබා දී වෙන් කිරීම් නිදහස් කිරීමට පෙර ප්‍රසම්පාදනයේ අවශ්‍යතාව පරීක්ෂා කළ හැකි බැවින් මෙම පිළිවෙත වාහන මිලදී ගැනීම් වෙනුවෙන් වියදම පාලනය කිරීමට උපකාරී වී ඇති බව කාලයන් සමඟ ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවට ඔප්පු වී ඇත.</p>

<p>ගමන් වියදම් සහ වාහන මිලදී ගැනීම් පිරිවැය 2014 දී බිලියන 70 ට අධික විය. ඉන්පසු 2015 දී සහ 2016 දී එය අඩු වී නැවතත් 2017 දී බිලියන 60 ට වඩා වැඩි විය.</p>	<p>2014 දී, ඉන්ධන මිල පෙට්‍රල් රු.150/= ද ඩීසල් රු.111/= ද වූ අතර එය 2015 ජනවාරි මසදී පිළිවෙලින් රු.117/= සහ රු.95/= දක්වා අඩු විය. එයට සමගාමීව, ඉන්ධන වෙනුවෙන් රජයේ වියදම 2015 දී රු.බිලියන 37 සිට රු.බිලියන 16 තෙක්ද, 2016 දී රු.බිලියන 14 තෙක් ද අඩු විය. 2015 දී සහ 2016 දී ගමන් වියදම් අඩු වීම කෙරෙහි මෙම තත්ත්වය සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කළේය.</p> <p>තවද, 2014 දෙසැම්බර් මසදී මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වාහන 1,690 කට වඩා</p> <p>(කාර් 473, කැබ් රථ 1000, වෑන් 2000 සහ ජීප් 17) ආනයනය කරන ලදී. මෙම වාහන 2015 සහ 2016 වර්ෂ වලදී වැය කිරීමේ නියෝජිත ආයතන අතර බෙදා දෙන ලදී. වාහන ප්‍රසම්පාදනය අළුතින් පත් කරන ලද ඇමති වරුන් වෙනුවෙන් වාහන සහ උපයෝගීතා වාහන වැනි සුළු සංඛ්‍යාවකට සීමා විය. තවද, 2014.10.25 – 2015.11.21 කාලය තුළදී ඒකාබද්ධ අරමුදල උපයෝජනය කරමින් රජය විසින් ප්‍රසම්පාදනය කරන ලද වාහන නිෂ්පාදන බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. 2015 සහ 2016 වර්ෂ වලදී වාහන මිලදී ගැනීමේ පිරිවැය අඩු වීමට හේතු වූයේ මෙම කරුණුය.</p> <p>2017 සහ 2018 වර්ෂ වලදී උපයෝගී වාහන විශාල සංඛ්‍යාවක් ප්‍රසම්පාදනය කරන ලද අතර ඒ පිළිබඳ විස්තරය පහත දැක්වේ.</p> <p>2017 දී ප්‍රසම්පාදනය කරන ලද වාහන වල පිරිවැය පිළිබඳ ප්‍රභේදනය.</p> <table border="0" data-bbox="618 1139 1142 1439"> <tr> <td>ගිලන්රථ</td> <td>රු.මි.1,233</td> </tr> <tr> <td>ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)</td> <td>රු.මි.4,253</td> </tr> <tr> <td>දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි</td> <td>රු.මි.7,600</td> </tr> <tr> <td>පොලීසිය සහ වි.කා.බ.</td> <td>රු.මි.100</td> </tr> <tr> <td>ආපදා කළමනාකරණ (ජල බවුසර හා බෝට්ටු)</td> <td>රු. මි. 615</td> </tr> <tr> <td>වෙනත්</td> <td>රු.මි 2,585</td> </tr> </table> <p>2018 දී ලබා දුන් මුදල් වෙන් කිරීම් පහත සඳහන් වාහන වෙනුවෙනි.</p> <table border="0" data-bbox="618 1526 1142 1711"> <tr> <td>ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව</td> <td>රු.මි.2,672</td> </tr> <tr> <td>දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි</td> <td>රු.මි.6,100</td> </tr> <tr> <td>සෞඛ්‍ය අංශය</td> <td>රු.මි. 200</td> </tr> <tr> <td>පොලීසිය සහ වි.කා.බ.</td> <td>රු.මි. 53</td> </tr> </table>	ගිලන්රථ	රු.මි.1,233	ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)	රු.මි.4,253	දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.7,600	පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි.100	ආපදා කළමනාකරණ (ජල බවුසර හා බෝට්ටු)	රු. මි. 615	වෙනත්	රු.මි 2,585	ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව	රු.මි.2,672	දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.6,100	සෞඛ්‍ය අංශය	රු.මි. 200	පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 53
ගිලන්රථ	රු.මි.1,233																				
ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)	රු.මි.4,253																				
දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.7,600																				
පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි.100																				
ආපදා කළමනාකරණ (ජල බවුසර හා බෝට්ටු)	රු. මි. 615																				
වෙනත්	රු.මි 2,585																				
ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව	රු.මි.2,672																				
දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.6,100																				
සෞඛ්‍ය අංශය	රු.මි. 200																				
පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 53																				

අවධාරණය කර ඇති කරුණු	පැහැදිලි කිරීම් සහ අදහස්																										
	<p>පාර්ලිමේන්තුව (බස් රථය) රු.මි. 28</p> <p>තවද, 2015 සහ 2016 වසර වලදී වාහන අනයනය කිරීම් සීමාසහිත වූ බැවින් නිෂ්පාදන බද්දෙන් නිදහස් කිරීම ඉවත් කිරීමේ බලපෑම 2017 වසරේදී පැහැදිලිව නිරාවරණය විය.</p>																										
<p>මෙහෙයුම් කල්බදු යටතේ වාහන ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය හඳුන්වාදීම මගින් අපේක්ෂා කළ පරිදි වාහන නඩත්තු කිරීමේ මුළු නාමික පිරිවැය අඩු වී නොමැත.</p>	<p>මෙහෙයුම් කල්බදු යටතේ වාහන ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ ක්‍රමය 2016 වසරේ අග භාගයේදී හඳුන්වාදෙන ලදී. 2016 සහ 2017 වසර වලදී ප්‍රසම්පාදනය කරන ලද්දේ සීමිත වාහන සංඛ්‍යාවක් පමණි. රජයේ අමාත්‍යාංශ සතුව මේ වනවිටත් 43,000 ට වැඩි වාහන සමූහයක් තිබෙන අතර 2016 සහ 2017 වසර වලදී ඒ අතරින් වාහන 1000 ක් පමණ ඉවත් කර මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ඒ වෙනුවට වෙනත් වාහන යොදවන ලදී. එබැවින්, දැනට පවතින පැරණි වාහන සමූහයේ ඉහළ නඩත්තු පිරිවැය හේතුවෙන් ප්‍රතිපත්තියෙන් සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදු නොවිණි.</p>																										
<p>2017 සහ 2018 වසර වලදී වාහන ප්‍රසම්පාදනය වෙනුවෙන් ප්‍රාග්ධන වියදම වැඩි වී ඇත.</p>	<p>2017 වසරේදී වාහන අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය බිලියන 16 දක්වා වැඩි වී ඇත. 2017 දී ප්‍රසම්පානය කරන ලද වාහන පිරිවැය පිළිබඳ ප්‍රභේදනය පහත සඳහන් පරිදි වේ.</p> <table border="0" data-bbox="624 966 1142 1590"> <tr> <td>ගිලන්රථ</td> <td>රු.මි.1,233</td> </tr> <tr> <td>ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)</td> <td>රු.මි.4,253</td> </tr> <tr> <td>දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි</td> <td>රු.මි.7,600</td> </tr> <tr> <td>පොලීසිය සහ වි.කා.බ.</td> <td>රු.මි. 100</td> </tr> <tr> <td>ආපදා කළමනාකරණ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(ජල බවුසර හා බෝට්ටු)</td> <td>රු. 615</td> </tr> <tr> <td>වෙනත්</td> <td>රු. 2,585</td> </tr> <tr> <td colspan="2">2018 දී ලබා දුන් මුදල් වෙන් කිරීම් පහත සඳහන් වාහන වෙනුවෙනි.</td> </tr> <tr> <td>ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව</td> <td>රු.මි.2,672</td> </tr> <tr> <td>දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි</td> <td>රු.මි.6,100</td> </tr> <tr> <td>සෞඛ්‍ය අංශය</td> <td>රු.මි. 200</td> </tr> <tr> <td>පොලීසිය සහ වි.කා.බ.</td> <td>රු.මි. 53</td> </tr> <tr> <td>පාර්ලිමේන්තුව (බස් රථය)</td> <td>රු.මි. 28</td> </tr> </table>	ගිලන්රථ	රු.මි.1,233	ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)	රු.මි.4,253	දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.7,600	පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 100	ආපදා කළමනාකරණ		(ජල බවුසර හා බෝට්ටු)	රු. 615	වෙනත්	රු. 2,585	2018 දී ලබා දුන් මුදල් වෙන් කිරීම් පහත සඳහන් වාහන වෙනුවෙනි.		ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව	රු.මි.2,672	දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.6,100	සෞඛ්‍ය අංශය	රු.මි. 200	පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 53	පාර්ලිමේන්තුව (බස් රථය)	රු.මි. 28
ගිලන්රථ	රු.මි.1,233																										
ආරක්ෂක(බෝට්ටු සහ යාත්‍රා)	රු.මි.4,253																										
දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.7,600																										
පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 100																										
ආපදා කළමනාකරණ																											
(ජල බවුසර හා බෝට්ටු)	රු. 615																										
වෙනත්	රු. 2,585																										
2018 දී ලබා දුන් මුදල් වෙන් කිරීම් පහත සඳහන් වාහන වෙනුවෙනි.																											
ආරක්ෂක වාහනය- නාවික හමුදාව	රු.මි.2,672																										
දුම්රිය එන්ජින්/මැදිරි	රු.මි.6,100																										
සෞඛ්‍ය අංශය	රු.මි. 200																										
පොලීසිය සහ වි.කා.බ.	රු.මි. 53																										
පාර්ලිමේන්තුව (බස් රථය)	රු.මි. 28																										

අවධාරණය කර ඇති කරුණු	පැහැදිලි කිරීම් සහ අදහස්												
<p>ඉදිරි වසර පහ වෙනුවෙන් ප්‍රක්ෂේපණය පැහැදිලි කිරීමට නොහැකි ඉහළ අගයක් දක්වයි.</p>	<p>2019 සහ 2020 වෙනුවෙන් පුරෝකථනය කරන ලද අගයන් දැනටමත් බැඳී ඇති ගිවිසුම් මත පදනම්ව ඇත. සලකුණු කර ඇති අගයන් පහත සඳහන් අයිතම මගින් සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ ආවරණය කෙරේ</p>												
<p>2014 වසරේදී රජය රජය යතුරු පැදි විශාල සංඛ්‍යාවක් මිලදී ගත් අවස්ථාවේ හැරුණු කොට මිලදී ගන්නා ලද වාහන බහුතරය මගී වාහන විය.</p>	<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;"></td> <td style="text-align: right; width: 20%;">රු. බිලියන</td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">2019</td> <td style="text-align: right;">2020</td> </tr> <tr> <td>ඉන්දියානු ණය ක්‍රමය යටතේ දුම්රිය මිලදී ගැනීම</td> <td style="text-align: right;">10.50</td> <td style="text-align: right;">23.00</td> </tr> <tr> <td>ඩීසල් බලවේග කට්ටල 9 මිලට ගැනීම</td> <td style="text-align: right;">4.96</td> <td style="text-align: right;">4.96</td> </tr> </table> <p>රජය වෙනුවෙන් මිලදී ගන්නා ලද වාහන වලින් බහුතරය අමාත්‍යවරුන්, ඔවුන්ගේ කාර්යමණ්ඩලය සහ උසස් නිල තල දරන නිලධාරීන් වැනි සුදුසුකම් සහිත කාර්යඛලට පැවරෙන නිල වාහන නියෝජනය කරයි. එබැවින්, මගී වාහන යටතේ මිලදී ගැනෙන වාහන සංඛ්‍යාව හැමවිටම ඉහළ අගයක් ගනී. මුළු වටිනාකමින් විශාල ප්‍රතිශතයක් සාදන පොදු ප්‍රවාහන වාහන හෝ උපයෝගී වාහන වල පිරිවැයෙන් වාහන පිරිවැය සමන්විත වන බව සැලකිල්ලට ගත යුතු වේ.</p> <p>ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ට යතුරු පැදි සැපයීම එවකට රජයේ ප්‍රතිපත්ති තීරණයක් විය.</p>		රු. බිලියන			2019	2020	ඉන්දියානු ණය ක්‍රමය යටතේ දුම්රිය මිලදී ගැනීම	10.50	23.00	ඩීසල් බලවේග කට්ටල 9 මිලට ගැනීම	4.96	4.96
	රු. බිලියන												
	2019	2020											
ඉන්දියානු ණය ක්‍රමය යටතේ දුම්රිය මිලදී ගැනීම	10.50	23.00											
ඩීසල් බලවේග කට්ටල 9 මිලට ගැනීම	4.96	4.96											
<p>වාණිජ වාහන (වෑන් රථ, බස් රථ සහ ලොරි රථ) වල පංගුවද වැඩි විය.</p>	<p>වාහන අවශ්‍යතාව පරීක්ෂා කර බැලීමෙන් අනතුරුව වාහන ප්‍රසම්පාදනය වෙනුවෙන් අනුමැතිය ලබා දීම සිදු වේ. කාලයත් සමඟ වාණිජ වාහන අවශ්‍යතාව වැඩි වූ බැවින් එබඳු වාහන වල පංගුවද වැඩි විය.</p>												
<p>කළමනාකරණ විගණන දෙපාර්තමේන්තු දත්ත සම්ප්‍රදායට අනුව, කල්බදු හරහා ප්‍රසම්පාදනය කෙරෙන වාහන සංඛ්‍යාව වැඩි වී ඇත.</p>	<p>නිරීක්ෂණය සමග එකඟ වනු ලැබේ.</p> <p>මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වාහන ප්‍රසම්පාදනය කිරීමට රජය 2015 දී තීරණය කළ බැවින්, ඉන් පසුව වාහන ප්‍රසම්පාදනය පිණිස අවසර දෙන ලද්දේ එම ක්‍රමය යටතේය.</p>												

අවධාරණය කර ඇති කරුණු	පැහැදිලි කිරීම් සහ අදහස්
<p>2014 දී වාහන අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය වැඩි වී ඇත.</p> <p>කල්බදු ක්‍රමයට ලබා ගත් වාහන සඳහා ප්‍රාග්ධන ගෙවීම් 2015 සිට ඉදිරියට වැඩි වී ඇත.</p>	<p>පහත සඳහන් ප්‍රසම්පාදන හේතුවෙන් 2014 දී වාහන අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය වැඩි වී ඇත.</p> <p>බලවේග කට්ටල 3 ක් මිලදී ගැනීම (දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන්) රු.මි. 5,400</p> <p>විදේශ දුත මණ්ඩල වෙනුවෙන් වාහන සැපයීම රු.මි. 625</p> <p>පොලිස් නිලධාරීන් වෙනුවෙන් යතුරු පැදි මිලදී ගැනීම රු. 1,637</p> <p>ජනාධිපති කාර්යාලය වෙනුවෙන් ප්‍රසම්පාදනය කරනලද වාහන රු. 300</p> <p>පළාත් සභා වෙනුවෙන් ප්‍රසම්පාදනය කරනලද වාහන රු. 414</p> <p>සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙනුවෙන් ප්‍රසම්පාදනය කරනලද වාහන රු. 625</p> <p>රජයේ ආයතන වල වාහන අවශ්‍යතා ඉටු කිරීම සඳහා වාහන 1,690 ට වැඩි සංඛ්‍යාවක් 2014 දෙසැම්බර් මස මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ආනයනය කරන ලදී.(නොමිලේ සැපයෙන පංගුවක් ලෙස වාහන 41 ක්ද රජයට ලැබිණි.) මෙම වාහන 2015 දී ලැබුණු අතර මෙම වාහන වල ප්‍රාග්ධන ගෙවීම් 2015 සිට ආරම්භ කරන ලදී.මෙය 2020 දක්වා සිදු කෙරෙනු ඇත.</p>
<p>රජය ධීවර අංශයට 0.3% පමණක් වියදම් කරන අතරේ ප්‍රවාහන සහ වාහන පිරිවැය වෙනුවෙන් 2.5%ක් පමණ වැය කර ඇත.</p>	<p>ඉහත පැහැදිලි කිරීම් අනුව, පොදු ප්‍රවාහන වාහන, ආරක්ෂක වාහන සෞඛ්‍ය අංශ වාහන ආදිය වාහන පිරිවැයට අයත්ය. එබැවින්, වාහන පිරිවැය සම්පූර්ණයෙන්ම රජයේ නිලධාරීන්ට හා දේශපාලන බලධාරීන්ට ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීම හා සම්බන්ධ නොවේ.</p> <p>යම් අංශයකට වැඩියෙන් මූල්‍ය සම්පාදනය අවශ්‍ය නම්, එය රජයේ ප්‍රතිපත්ති විධි නියෝගය අනුව මෙහෙයවනු ලැබිය යුතුය.පොදු ජනතාව වෙනුවෙන් සැපයෙන සමූහ ප්‍රවාහන සේවාද ඇතුළත් වන ප්‍රවාහනය වැනි අංශයක වියදම සමඟ ධීවර අංශය සැසඳීම එතරම් තර්කානුකූල බවක් නොපෙනේ.</p>

3.2. අභිමතානුසාරී අයවැය සකස් කිරීම

දක්වා ඇති අදහස පිළිගනු ලැබේ. 2019 දී සුබසාධන වැඩසටහන් වෙනුවෙන් වෙන් කිරීම් අදාල ආයතන යටතේ ඇතුළත් කරන ලද අතර එහෙයින් මහා භාණ්ඩාගාර විවිධ ගිණුම් මුළු වියදමෙන් 2% දක්වා අඩු වී ඇත.

2019 සිට අයවැය යෝජනා යටතේ ආයතන වෙනුවෙන් සපයන ලද වෙන් කිරීම් පැහැදිලි ලෙස දැක්වීමට "අයවැය යෝජනා" යන මාතෘකාව යටතේ වෙනම ව්‍යාපෘතියක් නිර්මාණය කිරීමට ක්‍රියා කෙරෙනු ඇත.

4. වැඩි දුර නිර්දේශ

අවධාරණය කෙරෙන කරුණ	නිර්දේශ/අදහස්
<p>කාර්යයන් අනුව අයවැය අයිතම කාණ්ඩගත කිරීම</p> <p>පිණිස කාණ්ඩ සමූහයක් සකස් කිරීම</p>	<p>මුදල් රෙගුලාසිවල නියම කර ඇති මාර්ගෝපදේශ අනුව මුද්‍රිත අයවැය ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කරනු ලැබේ. තවද, වියදම් ගිණුම් තැබීම සඳහා එම ඇස්තමේන්තු භාවිතා කිරීමට නියමිතය.</p> <p>එහෙයින් ආර්ථිකමය වර්ගීකරනය කිරීම් වලට වඩා ගිණුම්කරණ සන්දර්භයක් තුළ මෙම ආකෘතිය වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබේ. එහෙයින්, මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාවෙහි සංයුතිය සහ ආකෘතිය සමඟ අයවැය ඇස්තමේන්තු සංසන්දනය කළ නොහැකි වේ.</p> <p>කෙසේ වුවද අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ ආංශික සන්දර්භයක් මීට කලින් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුගමනය කරන ලදී. එසේ වුවද, අමාත්‍යාංශවල කාර්යයන් සහ විෂයයන් විෂම ජාත වන හෙයින් සහ එවැනි ආංශික සන්දර්භයක් සමග අනුයාත නොවන හෙයින් මේ වන විට එය සිදුකරගෙන යෑම අපහසු වී ඇත.</p>
<p>“ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති“ වගුව ප්‍රතිශෝධනය කිරීම සහ පුළුල් කිරීම</p>	<p>අයවැය ඇස්තමේන්තු තුළ “ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති“ ලැයිස්තුවක් ඇතුළත් කිරීම කෙදිනකවත් අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයක් නොවීය. කෙසේ වුවද අයවැය ඇස්තමේන්තු වල සවිස්තරාත්මක භාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා එකී ඇස්තමේන්තු තුළට එකී ලයිස්තුව මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් අන්තර්ගත කරන ලදී.</p> <p>අයවැය ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කරනු ලබන්නේ සීමිත කාල පරිච්ඡේදයක් තුළය. එහෙයින්, වියදම් සිදු කරන අනිකුත් ආයතන වල ප්‍රබල සහ මනා සහයෝගයක් නොමැතිව පෙන්වා දෙන ලද සියළුම තොරතුරු ඇතුළත් කිරීම දුෂ්කර කාර්යයකි. දැනට පවතින ව්‍යාපෘති ලයිස්තුව පවා ඇතුළත් කරන ලද්දේ මහත් දුෂ්කරතාවයන් මැද්දේ කාර්ය මණ්ඩලය විසින් සිදු කරන ලද කැපකිරීම හේතුවෙන් බව අවධානයට යොමු කළ යුතු වේ.</p>
<p>ප්‍රධාන වෙනස්කම් සඳහා පැහැදිලි කිරීම් සිදු කිරීම</p>	<p>මෙම ඇස්තමේන්තු පාර්ලිමේන්තුවේ කාරක සභා අවස්ථාවේදී සාකච්ඡා කිරීම සඳහා විවෘතව පවතී. එම කාලය තුළදී මුදල් වියදම් කරන එක් එක් ආයතනය/ අමාත්‍යාංශය වෙතින් මේ සඳහා ඉල්ලීමක් කළ හැකිය.</p>
<p>පරිපූරක සහාය සේවා සහ හදිසි අවස්ථා වගකීම් ව්‍යාපෘතිය සඳහා වෙන් කරනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණය සීමා කිරීම</p>	<p>සුභසාධන සහ අයවැය යෝජනා සඳහා හැර මෙම වැය ශීර්ෂය යටතේ ලබාදෙන ලද ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය 2% කට වඩා අඩු වේ. එහෙයින් මෙම අදහස් දැක්වීම ධනාත්මක ලෙස පිළිගනු ලැබේ.</p>

අවධාරණය කෙරෙන කරුණ	නිර්දේශ/අදහස්
<p>අනපේක්ෂිත ආකාරයකින් ඇතිවන වගකීම් සඳහා පමණක් ඉහත සඳහන් වැය ශීර්ෂය යටතේ වෙන්කරන ලද ප්‍රතිපාදන යොදා ගැනීම</p>	<p>අදහස් දැක්වීම පිළිගනු ලැබේ .2019 වර්ෂයේදී එය වියදමින් සියයට දෙකකට පමණක් සීමාවේ</p>
<p>“මුදල් අමාත්‍යතුමාගේ යෝජනා “යන මාතෘකාව යටතේ නව අයවැය ශීර්ෂයක් නිර්මාණය කිරීම</p>	<p>අයවැය යෝජනා ලෙස 2019 වර්ෂයේ දී වෙනම ව්‍යාපෘතියක් නිර්මාණය කරනු ඇත.</p>

රාජ්‍ය මූල්‍ය පිළිබඳ කාරක සභාවේ සාරාංශය -
2018 අයවැය ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ වාර්තාව සහ
මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නිරීක්ෂණ

රජයේ ආංශික වෙන් කිරීම් සහ ගමන් වියදම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය	අභිමතානුසාරී අයවැය ශීර්ෂයටතේ වන වර්ගීකරණය	වැඩිමනත් නිර්දේශ
<ul style="list-style-type: none"> • 2018 දළ ඇස්තමේන්තු වල සහ අයවැය කථාවේ පාර්ලිමේන්තුවට ලබා දී ඇති මුළු වියදම් පිළිබඳ දත්ත අතර අසමානත්වයක් තිබීම අවධානයට ලක් වූ ක්ෂේත්‍රයකි. • පසුගිය වසර 5 තුළ සත්‍ය වියදමේ හිඟයෙහි සාමාන්‍ය රටාව වෙත අවධානය යොමු කරන විට යෝජිත වෙන්කිරීම් වල වැඩිවීමට සත්‍ය සැලසුම් වල පිටුබලයක් ලැබී නොමැති තත්වයක් තිබිය හැකිය. • ආණ්ඩුවේ සකස් කරන ලද ප්‍රමුඛතා පදනම් කරගෙන ආංශික වෙන් කිරීම් විශ්ලේෂණය. <p>කෘෂිකර්මය (මුළු අයවැයෙන් 3.40% ක්). එය 2017 ට සාපේක්ෂව බැලූ විට 5.6% ක අඩු වීමකි. කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය වෙන් කිරීම් වල වැඩිම කපා හැරීම වන රු. බිලියන 6 කට වැඩි ප්‍රතිපාදන කපා හැරීමකට මුහුණ දෙයි. පොහොර සහනාධාරය (එම අංශය තුළ ඇති එකම තනි වැඩිම වියදම) ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පරිපූරක සහාය සේවාවක් සහ අවිනිශ්චිත වගකීමක් ලෙස වාර්තා කර තිබේ. මෙමගින් වසරේ වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස අවතක්සේරු කිරීමට යොමු වන අතර එය වර්තන</p>	<ul style="list-style-type: none"> • මෙම අයවැය ශීර්ෂයේ නොමගයවන සුළු නම් කිරීමක් තිබේ. - එමගින් පෙනෙන්නේ ජාතික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට වන බැඳීමක් ලෙස වුවත් එය සත්‍ය වශයෙන්ම සකස් කොට තිබෙන්නේ එම බැඳීම මග හැරීම වෙනුවෙනි. • 2013 සහ 2014 වර්ෂවල මෙම අයවැය ශීර්ෂය මුළු වියදමින් 5% කට අඩු ප්‍රමාණයක් නියෝජනය කළ අතර 2015 වසර තුළ එය 17% කට වැඩි පිම්මක් පැන ඇති අතර 2016 තුළ මුළු වියදම මෙන් 20% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකි. • මෙසේ වන්නේ 2015 අයවැයෙන් මුල් අවස්ථාවේදී 4% ක් පමණක් සඳහා සහ 2016 අයවැය තුළ 2% ක් සඳහා පමණක් ලබා දී තිබියදීය. කෙසේ වෙතත් සංශෝධන සභාගත කිරීමෙන් පසුව මෙම ප්‍රමාණයන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. • මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නිරීක්ෂණ තුළින් ඔවුන් 2019 වසර සඳහා මෙය නිවැරදි කර ඇති බව සඳහන් වුවද පසුගිය වසර වල පුරුද්ද නැවත නැවත සිදු නොකළ යුතුය. 	<ul style="list-style-type: none"> • අයවැය අයිතමයන් තම කටයුත්තට අනුව වර්ගීකරණය කිරීම සඳහා නිර්ණායක මාලාවක් සකස් කිරීම. එමගින් මහජනතාවට එම අයවැය තුළින් ආණ්ඩුව සඳහන් කරන ප්‍රමුඛතා පිළිබිඹු වන්නේ ද සහ ඒ අනුව එම අයවැය සකස් වී ඇතිද යන්න පිළිබඳව තක්සේරු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. (උදා: - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වාර්ෂික වාර්තාව මෙන්) මීට පෙර ආංශික පැතිකඩක් යොදාගත් බවත් දැන් එය අපහසු බවත් මුදල් අමාත්‍යාංශය සඳහන් කරයි. • “ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති“ සටහන් සංශෝධනය සහ පුළුල් කිරීම - වර්තමාන ආකෘතිය අමාත්‍යාංශය සහ සපයා ඇති තොරතුරු අනුව වෙනස් වේ. ප්‍රාග්ධන වියදම් වල උච්චාවචනයන් වටහා ගැනීමට මෙය සහාය දක්වයි. • ප්‍රධාන වෙනස්කම් සඳහා පැහැදිලි කිරීම් ලබා දෙයි. මේ සඳහා කාරක සභා අවස්ථාවේදී එක් එක් අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලීම් කළ හැකි බව මුදල් අමාත්‍යාංශ ප්‍රකාශ කරයි. • අයවැයේ අයිතමයන් වාර්තා කර තිබෙන ආකාරයේ අනනුකූලතාවක් තිබෙන

රජයේ ආංශික වෙන් කිරීම් සහ ගමන් වියදම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය	අභිමතානුසාරී අයවැය ශීර්ෂ යටතේ වන වර්ගීකරණය	වැඩිමනත් නිර්දේශ
<p>වියදමක් වන නිසා එය යෝග්‍ය නොවේ. තවද, වෙන් කරන ලද ප්‍රතිපාදන සහ තරා වියදම අතර දැඩි නොගැලපීමක් තිබෙන අතර එහි සාමාන්‍ය 15.2% කි. ආණ්ඩුව තම අයවැය පොරොන්දු විශේෂයෙන්ම මෙම ක්ෂේත්‍රයේ තම දීර්ඝ කාලීන ආයෝජන ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.</p> <p>අධ්‍යාපනය (මුළු අයවැයෙන් 6.14%). එය 2017 වසරේ සිට 3.3% ක වර්ධනයකි. ආණ්ඩුව අධ්‍යාපනය වෙනුවෙන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 6% ක වෙන් කිරීමක් පිළිබඳව කපා කරමින් සිටි තත්ත්වයක් තුළ මෙය අසතුටුදායක තත්ත්වයක් වන අතර 2018 වසරේදී එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 1.27% ක් වූ අතර එය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 0.07% ක අඩු වීමකි. එමෙන්ම රු. බිලියන 2.3 ක මුළු වියදමක් ශිෂ්‍යත්ව සහ ශිෂ්‍යාධාර සඳහා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ අවිනිශ්චිත වියදම් ලෙස වාර්තා කර තිබේ.</p> <p>ප්‍රවාහනය (මුළු අයවැයෙන් 6.5% කි). එය 29.5% ක අඩු වීමකි. වෙන් කරන ලද ප්‍රමාණය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රු. බිලියන 88 කින් අඩුවී තිබේ. අමාත්‍යාංශයේ වෙන් කිරීම් අඩුවෙන් දක්වා ඇති අතර එයට හේතුව පාසල් සහ උසස් අධ්‍යාපන වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර, හමුදාව සඳහා වන මාර්ග බලපත්‍ර සහ අදායම් නොලබන මාර්ග වල ක්‍රියාත්මක වන බස් සඳහා</p>	<ul style="list-style-type: none"> • රජයේ බොහෝ ශුභ සාධන පොරොන්දු මෙම කොටස තුළ අන්තර්ගත කර තිබේ. (සමාදායී සහනාධාරය සහ පොහොර සහනාධාරය) • මේ යටතේ තබා ඇති වර්තන වියදම් 2016 දී රු බිලියන 50 කට අඩු ප්‍රමාණයකින් වැඩි වී තිබෙන අතර 2018 වසරේ දී එය රු. බිලියන 140 ක් පමණ දක්වා වැඩිවී තිබේ. මෙයින් අදහස් වන්නේ අවාසිසහගත තත්ත්වයන් තුළ සිටින ජනතාවට සහාය ලබා දීම සඳහා සකස් කර ඇති මෙම වැඩසටහන් වලට වෙන් කරන ලද මුදල් වෙනත් ඕනෑම කාර්යයක් ආවරණය කිරීම සඳහා මාරු කළ හැකි බවත් ඒවා වෙන් කරන ලද කාරණාවලට වඩා වෙනත් ඕනෑම කාර්යයක් සඳහා යොදාගත හැකි බවත්ය. 	<p>විට මනා පැහැදිලි කිරීමක් ලබා දෙයි.</p> <ul style="list-style-type: none"> • අපේක්ෂා කළ නොහැකි ආකාරයෙන් වැඩිවන වගකීම් සඳහා පමණක් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපූරක සහාය සේවා සහ අවිනිශ්චිත වගකීම් කාණ්ඩය භාවිතා කරන්න. • මුදල් අමාත්‍යාංශය අදහස් දැක්වීම පිළිගෙන 2018 එය 2% කට සීමාවනු ඇති බවට ප්‍රකාශ කරන නමුත් එය අනපේක්ෂිත වියදමක් බවට පත්වනු ඇති යයි සඳහන් නොකරයි. • “මුදල් අමාත්‍යතුමාගේ යෝජනා” යනුවෙන් නව අයවැය මාතෘකාවක් ඇති කිරීම- අයවැය කපාටේ පොරොන්දු මෙම කාණ්ඩය තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය. 2019 වසරේදී අයවැය යෝජනා වශයෙන් වෙනම ව්‍යාපෘතියක් ඇතිකරන බවට මුදල් අමාත්‍යාංශය සඳහන් කරයි.

රජයේ ආංශික වෙන් කිරීම් සහ ගමන් වියදම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය	අභිමතානුසාරී අයවැය ශීර්ෂ යටතේ වන වර්ගීකරණය	වැඩිමනක් නිර්දේශ
<p>ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයට දෙන ප්‍රදාන සඳහා වන රු. බිලියන 10 ක මාරුකිරීම් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවේ අභිමතානුසාරී අයවැය යටතේ වාර්තා කොට තිබීමයි. කපා හැරීම් මූලික වශයෙන් සම්පූර්ණ කරන ලද ව්‍යාපෘති නිසා වන අතර සමස්ථයක් වශයෙන් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතා අනුව අයවැය සකස් කොට ඇත්තේ කෙසේද යන්න පැහැදිලි නැත. අයවැයක් යම් කිසි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන් සහ එය ව්‍යාපෘතියේ විවිධ අදියර සමඟ බැඳී පවතින්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳවද පැහැදිලි හේතු දැක්විය යුතුය.</p> <p>සමාජ සංවර්ධනය (මුළු අවැයෙන් 4.2%) . රජය පසුගිය වසර කිහිපය තුළ බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, පුනරුත්ථාපන, නැවත පදිංචිකිරීම් සහ හින්දු ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය සඳහා වන ප්‍රතිපාදන ක්‍රමයෙන් අඩු කර තිබේ. එසේම වෙන් කරන ලද මුදල් සහ වියදම් අතර 43.1% ක් හිඟයක් ද පවතින අතර එය මෙම අමාත්‍යාංශය විසින් සිදු කරන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් දක්වන අවධානය සහ උනන්දුව අඩුවීමක් ප්‍රකාශ කරයි. මුදල් අමාත්‍යාංශය 9 වන පිටුවේ දක්වා ඇති තම නිරීක්ෂණ වලට අනුව සඳහන් කරන්නේ මෙම</p>		

රජයේ ආංශික වෙන් කිරීම් සහ ගමන් වියදම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය	අභිමතානුසාරී අයවැය ශීර්ෂ යටතේ වන වර්ගීකරණය	වැඩිමනක් නිර්දේශ
<p>අඩුවීමට හේතුව වන්නේ මහා භාණ්ඩාගාරය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක මුදලක් උතුරු සහ නැගෙනහිර සංවර්ධනය වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද බවත් එයද 2015 වෙන් කරන ලද රු. බිලියන 38 න් සහ 2018 වෙන් කරන ලද රු. බිලියන 27 න් තව දුරටත් අඩු වීමක් බවත් ය.</p> <ul style="list-style-type: none"> • රාජ්‍ය අංශයේ ගමනාගමන සහ වාහන සම්බන්ධයෙන් වන වියදම් වල අපතේ යාමේ හැකියාවක් තිබීම. • අයවැය ඇස්තමේන්තුවේ කෙටුම්පතෙහි සඳහන්වන ආකාරයට වාහන නඩත්තුව සඳහා යන වියදම අවම කිරීමට රජය නව යෝජනාවක් සකස් කර තිබෙන අතර එය වාහන ලබා ගැනීමේදී මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය අනුව ලබා ගැනීමයි. කෙසේ වෙතත් නඩත්තු වියදම රු. බිලියන 3.3 ක් ව තිබූ අතර මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වියදම රු. බිලියන 3.3 කින් වැඩි වී තිබීම තුළ එමගින් සාමාන්‍ය නාමික අගය දෙගුණයක් වී තිබුණි. • මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වන වියදම ඉහළ යාම එසේ තිබියදී වාහන අත්පත් කරගැනීම සඳහා වන ප්‍රාග්ධන වියදම් 2015 සහ 2016 රු. බිලියන 1. 4 සිට 2017 දී රු. බිලියන 16 දක්වා ඉහළ ගොස් තිබුණි. • ඉදිරි වර්ෂ 5 සඳහා වන ප්‍රක්ෂේපණයන්ද ඉහළ අගයක් ගනියි. 		